

ගුණ මිණි පහන

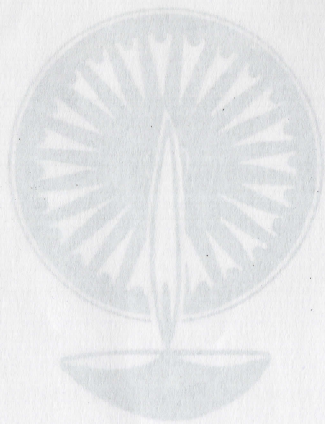
සම්පාදක :

නාලයනේ අරියධම්ම සචර

ප්‍රකාශක :

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතිය

ලලප සම් මෙල

හැඳින්වීම

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුද්ධ චරිතය ලියවීම කියවීම සිතෙන් ආවර්ජනා මනසිකාර කිරීම ද බුද්ධානුස්සති භාවනාවකි. ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාගේ ද චරිත කථාවන් ගැන එසේ පිළිපැදීම සංඝානුස්සති භාවනාවකි. විද්‍යමාන ශ්‍රාවක ශුණ කථනය ධර්මානුස්සකියට ද වැටේ. පශ්චිම ජනතාවට, එවැනි චරිතාපදාන උභයාර්ථ සිද්ධිය පිණිස මහෝපකාරී වන්නේමය.

කුරුණෑගල දිශාවේ තාරම්මල-කළුගමුව-කරගහගෙදර ගම් පියස ආසන්නයේ පිහිටි ඓතිහාසික රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ වැඩ සිට අපවත් වී වදළ ධුතාංගධාරී ප්‍රතිපත්ති ගරුක විදර්ශනාවාර්ය මාතලේ ශ්‍රී සීලරක්ඛිතාභිධාන මාහිමියන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් දෂවර්ෂ පූර්ණ මහා පූණ්‍ය කර්මය නිමිත්තෙන් අනුස්සති භාවනාවක් වැනි අද්විතීය සීලස්කන්ධයක් දැරූ මාහිමියන් වහන්සේගේ චරිතාපදානය මෙසේ සම්පාදනය වූයේ රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියේ කාරුණික ආරාධනාවෙනි.

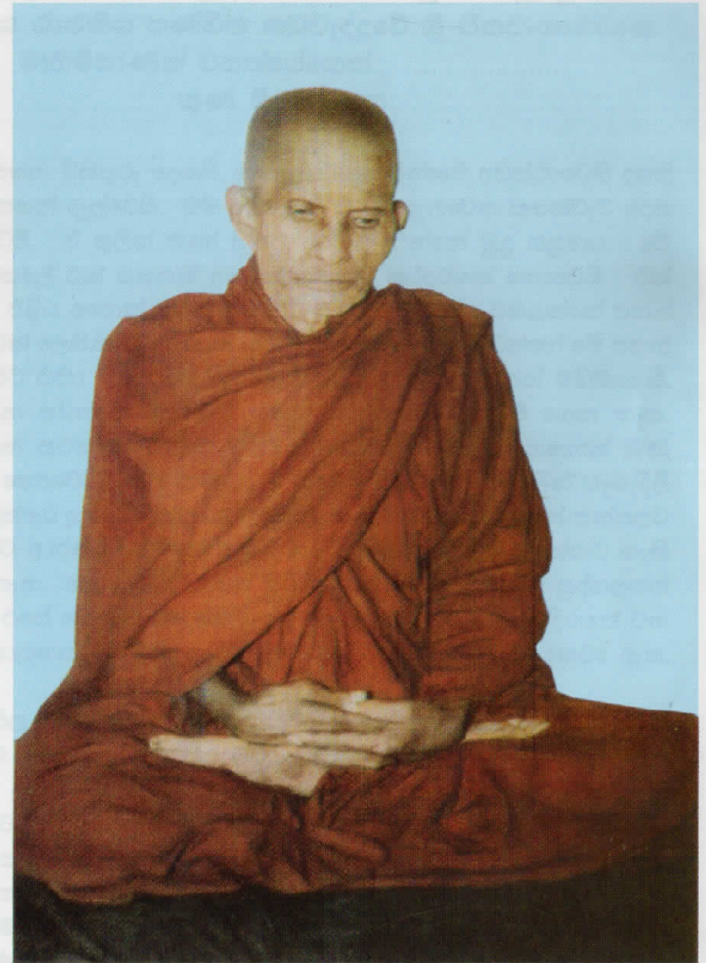
ආදහන පූජෝත්සවයේ දීම මුද්‍රණය කරවා ධම්මදාය වශයෙන් බොදු මහ ජනතාව අතට පත් කිරීම පිණිස අති සංක්ෂේපයෙන් සම්පාදිත චරිතාපදානය දසවස් සමරු මහ පින්කමේදී බෙදා දීම මැනවැයි කාරුණිකව උනන්දු කොට වදළ බුක්තල, බුදුගල්ලෙන ආරණ්‍ය සේනාසනාධිපති, අති පූජ්‍ය මාවතගම, ගුණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ අභිමතය පරිදි පෙරට වඩා සවිස්තරව මෙම චරිතාපදානය සම්පාදනය වී ඇත.

ශාසනික වැඩ කටයුතු රැසක් මැද අවිචේකයෙන් හා අසනීපයෙන් ද ගත කරමින් සම්පාදනය කළ මෙහි බොහෝ උණ පූර්ණතාදිය දැක ගත හැකි වේ. කෙසේ හෝ මෙය සම්පාදනය කළ යුතුමයැයි මා උනන්දු කරවමින් කාරුණික ආශිර්වාදය හා සඳුපදේශ දනයෙන් පිහිට වූ අතිගරු පූජනීය අස්මදවායථී රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට ශතවිෂාධික කාලයක් නිරෝගි සුව දීඝායුෂ අභිවර්ධනය වේවායි ආශිංසනයෙන් යුතුව වැද නමස්කාර කරමි.

මෙම චරිතාපදානය ධම්මානුසාරී වශයෙන් මුද්‍රණය කරවා ප්‍රදානය කරන රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියේ නිලධාරී මණ්ඩලයට හා ආධාරකාරී සැමට මෙලොව ආයුරාරෝගය සම්පත් හා පරලොව ස්වර්ග සම්පත් කෙළවර ප්‍රාර්ථනීය අධිගම ඥානයෙන් අජරාමර ශාන්ත ප්‍රණීත මහා නිර්වාණ සම්පත් පිණිස හේතු වේවා.

සුඛිතො වා ඛෙමිතො හොත්තු - සබ්බේ සත්තා හවන්තු සුඛිත්තා.

මෙයට, මෙකැති,
නාලයනේ අරියධම්ම ස්ථිතිර.
ශ්‍රී ගුණවර්ධන යෝගාශ්‍රම මධ්‍යස්ථානය,
ගල්ලුව - කහව.
2537 - 1993-10-22.

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ආදි කතාවරයානන් වහන්සේ වූ
අපවත් වි වදාල, පූජනීය විදුහිනාවාය්‍ය මාතලේ ශ්‍රී සීලරක්ඛිත
මාහිමිපාණන් වහන්සේ

ලැබුණා. එවැනි භාවනීය ශාසන ජිකෂා තුමෙකුගේ සිසුන් දරු බවට පත් වීමේ සැකසිලි උදානය ගුණනන්ද ස්ථවිර නම අප ඉදිරියේ පළ කළේකදුටු වගුරුවීමිනි. ඒ සංඝජිකෂාත් වහන්සේගේ සිසුන් ගමනේ පිවිතුරු පිය සටහන් සංගෘහික මේ ගුණ සමරුව සිසුන් පෙරහැරට තවත් ආලෝකයක් වේවා. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ සංඝ ජිකෂාත් වහන්සේගේ ගුණ මිණි කැල්මෙන් සිසු දරුවන් පමණක් නොව ආශ්‍රිත සියදහස් ගණන් සැදැහැකියන් පමණක් නොව, රුවන්ගිරි පින් බිමේ වැලි කැටද පහන් වී ඇත යනු මගේ විශ්වාසයයි. මේ සත්පුරුෂ පෙරහැර යාව නිබ්බාණ වේවා. රුවන්ගිරියේ ගුණ මිණි පහත නොනිමෙන පහතක්ම වේවා. සත් සමාගමෝ හෝතු - යාව නිබ්බාණ පත්තියා

මෙයට කාරුණික,
කඩවැද්දුවේ පිනවංස ස්ථවිර

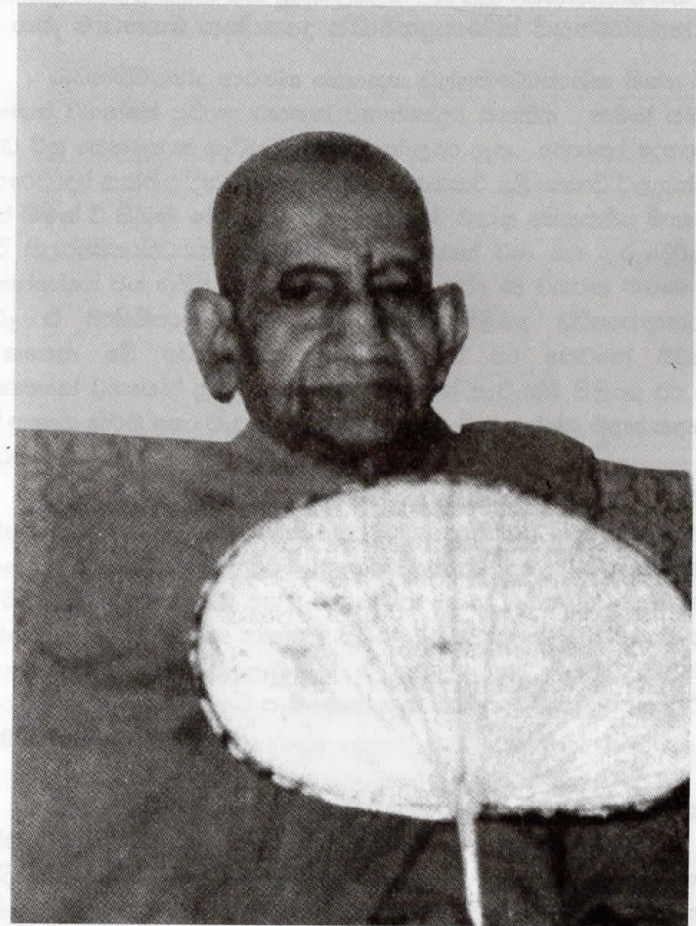
2537 12.. 26 දින

1993

ගුණ වර්ධන යෝගාශ්‍රම

මධ්‍යස්ථානය,

ගල්දූව-නතව.

ශ්‍රී කළුගාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පිහිටුවා වදාලා වූ,
අති පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත
කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශ නායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ

ශ්‍රී කළුගණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ගරු උප සභාපති වූද, රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සහ බුදුගල්ලෙන ආරණ්‍ය සේනාසනාධිපති - අති ගරු මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේගෙන්

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සෙනසුන වුල්ලපිණ්ඩපාතික නිස්ස මහ රහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන රහතන් වහන්සේලා පත්සිය නමක් පමණ වැඩ විසූ සෙනසුනක් හැටියට ප්‍රසිද්ධියක් ලබා ඇත. බොහෝ දෙනාගේ ගෞරවාදර හක්කිය දිනා කලක් තිස්සේ වනගතවී අලි-කොටි වළසුන්ගේ නිජ බිමක් වී තිබුණු මෙම සෙනසුන අපවත් වී වදාළ අතිපූජනීය මාතලේ සිරි සීලරක්කිකාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේ වන අප ගුරුදේවයන් වහන්සේගේ ජය භූමිය බවට පත්කර ගෙන පුරා 48 වසරක් මහණ දම් පිරු ඒ මාහිමිපාණන්ගේ උතුම් පිවිනේ පිළිබඳ චරිතාපදානයක් සැකසෙන මේ අවස්ථාවේ උන්වහන්සේගේ පා සෙවනේ පිවත්වූ ශිෂ්‍යයෙක් වශයෙන් පූජනීය මාහිමිපාණන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ මා දත් දේ ප්‍රකාශ කිරීම ඉතා වැදගත් බව වැටහුණු බැවින් කරුණු බිඳක් සඳහන් කරමි.

පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේ අවංක ධුතංගධරයෙකි. ඒවා රකින ලද්දේ ඵ්වැනි ගුණවතෙක් බව රටට පෙන්වීමට හෝ තමා උසස් කෙතෙක් හැටියට පෙනී සිටීමට නොවේ, සසර දුකින් නිදහස් වීමේ පිරිසිදු සිතිනි. එමෙන් ම අප දැනගත් දා පටන් කඩින විවරයක් නම් කිසිදාක පිළිගෙන නැත. ගෘහපති සිවුරු දැරුවේ නැත. උන්වහන්සේට බොහෝ සිවුරු පිරිකර ලැබුණත් ඒ දේවල් ගැන කිසිම විමසීමක් නොකළ සේක. සෙනසුනට පැමිණෙන සෑම හික්ෂුන්ටම පරිත්‍යාග කිරීම උන්වහන්සේගේ චාරිත්‍රයයි.

එමෙන්ම දායකයන්ගේ මාර්ගයෙන් ලොකු ලොකු පින්කම් කිරීමට සිතුවේ නැත. නිරෝගීව සිටින සෑම දිනකම අලුයම 3 ට අවදිවීමත්, රාත්‍රි 10 පසුවී සැතපීමත් කළ සේක. ඒ කාලය තුළ කමටහන් සිකින්ම කල් ගෙවන සේක්මය. ගෞරවනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේ දායකයෝ සොයා ගියේ නැත. නමුත් දායකයන්ගෙන් අඩුවක් වූ බවක් දකින්නට ලැබුණේ නැත. සීමිත වචන කථා කිරීම ස්වාමීන්වහන්සේගේ විශේෂ ලක්ෂණයයි. එයද ධම්ම පිළිබඳවමයි. ඉන් බැහැර කථා නැත. කීර්ති ප්‍රශංසා ගැන කිසිදිනක ඇදීගියේ නැත. ඒ වුනත් පූජනීය මාහිමිපාණන්ගේ ගුණ කීර්තිය රටේ පැතිරී ගියේ නිරායාසයෙන්මය. සමහරවිට උන්වහන්සේ ඒ බව නොදැන සිටි සේක. විවේකය ඉතා ගරු කළ උත්තමයෙකි. ගමන් බිමන් යෑමේ ආදිනව නිතර නිතර වදාළ සේක.

අතිගරු මාහිමිපාණේ සතර සංවර සීලය ඉතා පිරිසිදුව ආරක්‍ෂා කළහ. එමෙන්ම ශිෂ්‍ය හික්කුන්ටත් ඒ ගැන දැඩිව අවවාද කළහ. ගුණවතුන්ගේ ගුණයට විශේෂයෙන් ගරු කළ සේක.

පඤ්චස්කන්ධය පිළිබඳ කලකිරීමෙන්ම පඤ්චස්කන්ධය ගැන අවබෝධයක් ලැබීමට වෙනෙසුනු සේක්, ස්කන්ධ-ධාතු-ආයතන පිළිබඳව නිතර පොත ඇසුරෙන් පැහැදිලි කේරුමක් ලබා ඒ අනුව සිත යොදමින් පිවිසේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් කේරුමී ගෙන සිටි සේක්මය. බොහෝ දෙනාට අත් හැරීමට අමාරු වන ගෝලබාල - ස්ථාන- දායක ආදීන් ගැන කිසිදාක ඇලී බැඳී නොසිටි සේක. ශාසනික ගුණ දහමින්ම ස්වකීය පීචිතය සාර්ථක තත්වයකට පත් කර ගැනීමට ක්‍රියා කළ මාහිමිපාණන් වහන්සේ අවසාන මොහොත දක්වාම අඛණ්ඩව පිළිපැද්ද සේක. පීචිත හේතුවෙන් වත් ශික්‍ෂාපද කඩ කිරීමක් නොකළ සේක.

අතිපූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේ අල්පේච්ඡායී, ගුණගරුකයී, ත්‍යාගශීලීයී. රැස් කිරීමක් නැත. නිරතංකාරයී. එමෙන්ම ඉතා පිරිසිදු සිල්වතෙක් වූ සේක්මය. යෝගාවචරයෙකි. අවල සැදුහැටත් සසර බිය හැදිනගත් ගුණවත් උත්තමයකි. අතිගරු අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ චරිතාපදානය සැකසූ ගරු නාට්‍යයේ අරියධම්ම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ශ්‍රී කළ‍්‍යාණ යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ගරු සඤ්ඤාලේඛකාධිකාරී වූද, චරිතමානේ සිටින ත්‍රිපිටක ධම්ම ගැන ගැඹුරු දැනුමක් ඇති බුද්ධිමත් විශාරද විචිත්‍ර ධම් කපිකයෙක් මෙන්ම ගුණවතෙකි. බොහෝ දෙනාගේ ගෞරවයට පාත්‍රවූ උතුමෙකි. අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ කලක් ඇසුරු කළ නිසා අවංකවම සත්‍යය වූම කරුණුවලින් මේ චරිතාපදානය පෝෂණය වී ඇති බව ඉතාමත් ප්‍රීතියෙන් ප්‍රකාශ කරනු කැමැත්තෙමි.

පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ ගැන සංඝ ජිත්‍යන් වහන්සේලා අතරින් මිනිරිගල නිස්සරණ වන සෙනසුනේ ප්‍රධාන කම්ස්ථානාවාර්යය වූද ශ්‍රී කළ‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ තේතෘන් වහන්සේ වූද මහෝපාධ්‍යාය අතිපූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාමාභිධාන නාහිමිපාණන් වහන්සේ අප සමඟ කළ ප්‍රකාශයක් උන්වහන්සේගේම වචනවලින් මෙහි සඳහන් කරමි. 'ගුණානන්ද, රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ වැඩ ඉත්ත ස්ථවිරයෝ මහා ගුණවතෙකි. උසස් චිත්ත දමනයක් ඇති කෙනෙකි,' යනාදි වශයෙන් ප්‍රශංසා කොට වදාළේය.

ශ්‍රී කළ‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ සමුප්පාදක අතිපූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ පිතවංශාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ ගිලන්ව වැඩ සිටත් රුවන්ගිරිකන්දේ පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් පසුව ශ්‍රී දේහය දැක ගැනීම පිණිස වැඩම කළ සේක. අති පූජනීය පණ්ඩිත මාහිමිපාණන් වහන්සේ දියුණු කරගත් සිතක් ඇති දුර්ලභ ගණයේ සංඝ ජිත්‍යන් වහන්සේ නමකි. උන්වහන්සේගේ සිතේ ඇති වූ ධම් සංවේගය වචනවලින් කීමට අපහසුයි. පණ්ඩිත මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ වචනවලින් කියනවා නම්:- 'ගුණානන්ද, මේ තෙරුන් වහන්සේ මමත් ගුරුවරයකු කොට සළකමි' යනුවෙන් වදාළේය. මෙවැනි සංඝ ජිත්‍යන් වහන්සේලාගෙන් ප්‍රශංසා ලැබීමට තරම් නිකලංක ගුණ පිණ්ඩයක් බව කියයුතුයි.

ශ්‍රී කළ‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ගරු සභාපති හා නාටගනේ ආරණ්‍ය සේනාසනාධිපති වූද, පූජනීය ගැටමානේ ශ්‍රී විමලවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ කෙරෙහි දැඩි හත්තියක් තිබුණු උතුමෙකි. උන්වහන්සේ බොහෝ අවස්ථාවල අප මාහිමිපාණන් ගැන කියා ඇත්තේ මෙසේය:..... 'ගුණානන්ද ආයුශ්මතුන්, රුවන්ගිරිකන්දේ ගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ඉතා දුෂ්කර වැඩක් කරන්නේ, අඩසිය වසකට ආසන්න කාලයක් රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ සිත් අලවා වැඩ හිඳීම ගැන සිතනවා නම් උන්වහන්සේ තුළ දැඩි චිත්ත ශක්තියක් දියුණු වී ඇති බව පිළිගත හැක. සමාජයේ ඇති ගැටලු ප්‍රශ්න රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ නැතුවා නොවේ. නමුත් ගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ඒ සෑම ප්‍රශ්නයක්ම උන්වහන්සේගේ සිතට බාධාවක්, කරදරයක් ලෙස පිළිගත්තේ නැත. 'දිව්‍යේ දිව්‍ය මත්තං, සුතේ සුත මත්තං' යන ධම්ම අනුව සෑම ප්‍රශ්නයක්ම විසඳුම ප්‍රශ්නය පැන නැගුන පැත්තටම පවරා තමන් වහන්සේගේ වැඩ කර ගෙන යෑමේ දියුණු චිත්ත ශක්තියක් ඇති දුර්ලභ ගණයේ උතුමෙකි.' මේ පූජනීය පණ්ඩිත ගැටමානේ විමලවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ වචන ස්වල්පයකි.

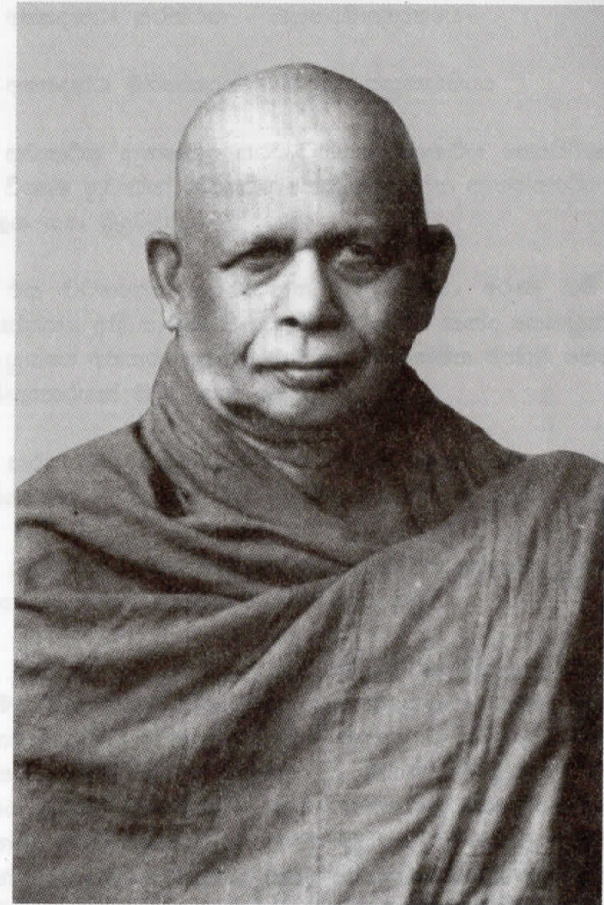
ශ්‍රී කළ‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ගරු ලේඛකාධිකාරී අම්බලන්ගොඩ කැලේ විවේක සේනාසනාධිපති පූජ්‍ය මහකුඹුක්කිවැව උත්තරවංශ මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේ අප රුවන්ගිරිකන්දේ මාහිමිපාණන් වහන්සේ ගැන දරණ අදහස අප සමඟ නොයෙක් වර දන්වා ඇත. 'රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ සෑම අයුරකින්ම සිත දියුණු

කරගෙන සිටිය උතුමෙකි. උන්වහන්සේ ඒකාන්තයෙන්ම බ්‍රහ්මලෝකයට යන්න ඇති, ඒ ගැන සැකයක් නැතැ' යි දැඩි විශ්වාසයකින් ප්‍රකාශ කර ඇත.

ගරු පණ්ඩිත අතුරුගිරියේ ඥානවිමල හිමිපාණේ අප ගෞරවනීය ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේගේ චරිතාපදානය ලිවීමට බලවත් උනන්දුවක් දැක්වූ නමුත් ඒ අවදියේ දී අප දායක පින්වතුන් උනන්දුවක් දැක්වූයේ නැත. මේ චරිතාපදානය සැකසුනු අවස්ථාව වන විට ගරු ඥානවිමල හිමියෝ ගිලන් බවින් දුබලවූ හෙයින් මෙහිලා උන්වහන්සේ උපේක්‍ෂා වූහ.

අතිගරු පූජනීය අප ආචාර්යයෝත්තමයන් වහන්සේ පතන්නා වූ පව්වෙක බොධි ඥානය ම අවබෝධ වේවා ! යි ගුරු බැකියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමි.

මෙයට ශිෂ්‍ය,
මාවතගම ගුණානන්ද ස්ථවිර,
බුදුගල්ලෙන ආරණ්‍ය සේනාසනය,
රජ මාවත, 14, කණුව,
බුත්තල.

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනාධිපති,
ශ්‍රී කළුරාණී යෝගාග්‍රම සංස්ථාවේ
ගරු උප සභාපති, අතිගරු පූජනීය මාවතගම ගුණානන්ද
මහ ස්ථවිරපාදයාණන් වහන්සේ

ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථා කාරක සංඝ සභාවේ ලේඛකාධිකාරී
ගරු මහ මහතුමුන්වැව උත්තරවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගෙන්....

අතකදත්ථං පරත්ථන - බහුනාපිනභාපයං.

අතකදත්ථ මහිඤ්ඤාය - සදකක පසුකොසියා

සවාතථීය දැනගෙන පරවැඩිනියා සවාතථීය නොපිරිහෙලාගත
යුතුය. විශේෂ නුවණින් සවාතථීය තේරුම්කරගෙන ආත්මඅතථීය - සිද්ධ
කටයුතුය යන බුදුවදනයි.

එය වටහාගත් ඥාණවන්ත පණ්ඩිතයෝ අරණ ධම් සයුරේ
බැසගන්නාහ. අති පැරණි පිංකෙතවූ රුවන්ගිරි කන්ද සෙනසුන පාළුවී
තිබුණ යුගයේ අතිගරු පූජනීය මාතලේ සීලරක්ඛිත මාහිමි මෙම අරණ
ධම් පිංආකරයක් බවට පත් කෙළේය.

සරණ ධම් මඩවලේ එරි සිටිය අසරණ බෞද්ධ ජනයාට එම අරණ
ධම් නිකේතනයක් කළේය. එම මාහිමිපාණෝ සැබෑ බුද්ධ පුත් රුවනකි.

රුවන්ගිරි කන්ද සෙනසුන බලකොටුවක් කරගෙන සකල අතරී
සපුරාගැනීම සඳහා සමඟ ව්‍යායාමය ඇරඹුවේය.

වීරියෙන් යුක්ත පහ කළ යුතුය. කුසිතකමින් නොවේ. අරිය උතුමන්
ගිය මග වටහාගෙන පිණ්ඩපාත වරියාව සහ පාංශුකුල වීචර ධාරීව
භාවනානුයෝගීව ජීවිතාන්තය තෙක් මරසෙනග සමග යුධ වැළුන මහා
සෙන්පතියාණෝ කිසිදුක මරසෙනගට බිය නොවී සරණ ධම් මඩවල
තරණය කරමින් කෙසේ හුමිය කරා ගමන් කළ මහා වීරපුරුෂයාණෝ
කෙනෙකි. කාම-රූප අරූප-ලෝකෝත්‍ර යන අරණධම් නැමැති කුසල්
අතරින් කාමාවචර-රූපාවචර කුසල් අත්කර ගත්තේය. ලෝකෝත්‍ර කුසල්
දෙසට නොගියේ පරූපදේස වීරහිතව තම නුවණින් චතුස් සත්‍ය
අවබෝධ කරගෙන පසේබුදු බව ලබනු රිසියෙනි. උත්වහන්සේගේ ප්‍රධාන
ශිෂ්‍යයෙකු වූ ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංඝ සභාවේ අතිගරු උපසභාපති
වූ මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන්වහන්සේගේ කාරුණික ඇයැදීම උඩ
රෝගීවූ මා බෙහෙත් කිරීම සඳහා රුවන්ගිරිකන්දේ ආරණ්‍යව 1954
වර්ෂයේ එක්කරගෙන ගියේය. එය අතිගරු පූජනීය මාතලේ සීලරක්ඛිත

මාහිමි දුටු පළවෙනි දිනය විය. ඒදින මා සමඟ ඉතා හිත ලීලාවෙන් සාරාණිය කථාවේ යෙදුනාහ. විශේෂයෙන් භාවනාව පිළිබඳව කථා කළේය. එම කථාවෙන් හා පසුව දැනගත්තේද අනුව සීල සමාධි සපුරාගත් උතුමෙකි. සරණ ධර්ම සංඛ්‍යාත ලෝභ ද්වේශ මෝහ මූලභූතවූ අකුසල් සිත් දෙළස සමඟ අත්වැල් බැඳගත් ක්ලේශ මරසෙනග තදංග විෂ්කම්භ වශයෙන් පරදවා ජයගත් වර්තමාන සුගයේ ලක්මානාව සැතසු උක්තමයෙකි. සිල් සුවඳ දස දෙස පැතිරී ගියේය. සුවඳ මල් කරා රොක්වෙන බඹරු කැළමෙන් දස දෙසින් පැමිණෙන බොද්ධ ජනයාට අමා රසකැවි දහම් දෙසමින් වැඩ සිටියේය. මුල් වියළි ගිය සඳුන් රුකක්සේ අපවත්වූ සේක. අදද එම වන්දන වාක්‍යයේ සුගන්ධය දස දිශාවේ පැතිරෙයි.

බුදු සසුන පිහිට කරගෙන බුදු සසුනට පිහිටවන අති උතුම් පඬුරුවන් නම් අතිශයින් දුර්ලභය, මුත්වහන්සේ දුර්ලභ ගණයේ පඬුරුවනක් බවට පාත්‍රව සිටියාහ. ක්ලේශ කාලශා නැති නිසා සිව් ඉරියව්වම අති ශාන්තය. අමා රස තෙපුල් ඇත්තේය. සදුනිසා අභස බබලයි. අභස නිසා සදු බබලයි. හිරු නිසා අඹර දිලෙයි. අඹර නිසා හිරු දිලේ යන වදනක් ඇත. සදු හිරු නැති අභස අඳුරේමය. මුත්වහන්සේ බුදු සසුනේ අඹරේ දිළන සොම් මඩලකි. උත්වහන්සේ ගිලුනත් බුදුසසුන් අඹර අඳුරු නොවනසේ බුදුසස්තෙන් සැතසෙන ශිෂ්‍ය පිරිසක් ඇති කොට තැබුවෝය. එම ශිෂ්‍ය පිරිසෙහි ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය රත්නය වූ ශ්‍රී කළාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ සංඝසභාවේ අතිගරු උපසභාපති මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ මුල් තැන ගෙන බුදු සසුන් අඹරේ දිළෙන්නේය.

අතිගරු පූජනීය මාතලේ සීලරක්ඛිත මාහිමිපාණෝ තමාසතු, අත්සතු දැය නුවණින් දැන ආත්මාර්ථය සපුරා ගත්තෝය. බොහෝ දෙනා පවසන්නේ ධනය සපයාගෙන අයින් වී සිටින අය සහ ආරණ්‍යගතවී සිටින අය ආත්මාර්ථකාමීන් ලෙසය. පරවැඩ කරපින්නාගෙන දහලන අය පරාර්ථකාමීන් ලෙසය. බුදු වදනට එකඟව මෙසේය. ස්වාර්ථය සලසන්නේ පිංය. පවිනොවේ.(සයං පුඤ්ඤං උපචිතානි පරංතසමාදපෙති.)තමා පිං රැස්කරයි. අනුන් පිනේ නොයොදවයි. හෙතෙම ආත්මාර්ථකාමී . (සයං පුඤ්ඤං නලපචිතානි පරං සමාද පෙති) තමා පින් රැස්නොකරයි. අනුන් පිනේ යොදවයි. හෙතෙම පරාර්ථකාමීය. (සයං චපුඤ්ඤං උපචිතානි පරංච සමාදපෙති.) තමාද පින් රැස්කරයි.

අනුන්ද පිනේ යොදවයි. හෙතෙම ආත්මාර්ථකාමී ද වෙයි. පරාර්ථකාමී ද වෙයි. ඒ දෙකම නැත්තා උභයාර්ථීය නැත්තෙක් වෙයි. අති පූජනීය මාතලේ සීලරක්ඛිත මාහිමිපාණෝ ආත්මාර්ථ පරාත්ම දෙකම අනුනව සිදුකළ සේක. තමන්වහන්සේ අරණධර්ම සපුරාගනිමින් අන් අයට අථයෙන් ධර්මයෙන් දිනපතා අනුශාසනා කළ සේක. අපමන බොද්ධ ජනයා බොහෝ පිං රැස්කර ගත්තාහ. බුදුසසුනට එක්වී සරණධර්ම සංඛ්‍යාත අකුසල් දුරුකොට අරණධර්ම සංඛ්‍යාත කුසලධර්ම රැස්කරගැනීම සඳහා ගුණ වගාවේ යෙදුනාහ. සමමා සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ වැඩසිටියානම් අසවල් කාලේ මේ නමින් පසේබුදුවන්නේය යි, නියත විවරණ දෙන්නේමය. අති උදර ගුණැති මාහිමිපාණන් වහන්සේට අපි පුරාණ අනේක පින් අත්පත්වී පසේබුදු පදවිය ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමි. සතං සමාගමො හෝතු යාව තිබ්බානපත්තියා.

මීට මහකුඹුක්වැව උත්තරවංශ ස්ථවිර
විවේකසේනාසනය
විහාරගොඩ-වතුගෙදර
අම්බලන්ගොඩ.

**අනුරාධපුර, කතටගොල්ලුව, ගල්පියුම ආරණ්‍යවාසී
පූජනීය ගරු දොරණුව සුමනකිස්ස ස්ථවිරපාදයාණන්
වහන්සේගෙන්.....**

වසර දෙකක් තරම් කෙටි කාලයක් හෝ මේ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ඇසුර ලැබීම අප ජීවිතයට මහඟු වාසනාවකි. අපිවිණා සන්තුවාසිනා, පව්වේකකාරී සසුන් ගුණ රකිමින් අනුන්ටද ඒ ගුණ කියාදෙන්නේ පැරණි ආරණ්‍යවාසී උතුමන් වහන්සේලා සිහිගන්වමිනි. කසිණ භාවනා ගැනත් ආනාපාන සති භාවනාව ගැනත් අපටද උපදෙස් දුන් සේක.

පැවිදිවෙන අවස්ථාවේදී පැවිදි අපේක්ෂකයා විසින් ප්‍රකාශ කරන - සබ්බ දුක්ඛ නිසසරණ නිබ්බාන සච්ඡිකරණත්ථවාය. ඉමං කාසාවං ගහෙත්වා පබ්බාපෙථ මං භන්නේ. අනුකම්පං උපාදය. එහි තේරුම ස්වාමිනි, සියලු දුකින් නිදහස්වී උතුම් නිවන් සුවය සාක්ෂාත් කරගැනීම පිණිස මේ කසට පෙවූ වස්ත්‍ර (සිවුරු) ගෙන අනුකම්පාකර මා පැවිදි කරන සේකවා! යනුයි.

පැවිදි වූ පසු එය අමතක වීම නිසාදෝ බාහිර කටයුතු විදහාපාමින් දක්වන ලොකුකම් හා හපන්කම් ආදියට මේ ස්වාමීන් වහන්සේ කිසිදුක ගරු නොකළ සේක. උක්ත ප්‍රතිඥාවට අනුව විවේකීව සසුන් ගුණ වඩන හික්කුන් වහන්සේලාට බෙහෙවින් ප්‍රිය කළ සේක.

අසරණකම් කියාගෙන පිරිකර ඉල්ලාගෙන එන හික්කුන් වහන්සේලාට නිකාය හේදදියෙන් තොරව සෑම දෙනාටම පිරිකර දෙන අතර කෙස් නොකපා රැවුල කපා එන හික්කුන්ට 'මේ මොකද? හිනියන් වගේ' යි අසමින් එය නොගැළපෙන බව පවසන්නේ 'කෙස මස්සුං ඕභාරෙත්වා' යි යනුවෙන් කෙස් කැපීමෙන් පසු රැවුල කැපියයුතු බව චිත්‍යෙහි දක්වා ඇති බැවිනි.

අපට ස්වාමීන් වහන්සේගේ පින්තූරයක් ගත්ට ඕනෑයි යමෙක් කීවොත් මේ කුණු කයේ ගන්නා පින්තූරය කුමක්දැයි කියනු මිස ඊට කැමැත්තක් දක්වන්නේ නැත. ප්‍රසිද්ධිය පතා කැමරාවට මුහුණ දීමට කැමතිවන සමාජයට මෙවැනි උතුමෝ ආදර්ශයකි.

රුවන්ගිරියේ ස්වාමීන්‍යයන් වහන්සේගේ ගුණ මතු වන්නේ තවත් ගුණ කඳක් මතුකරමිනි. එනම් මා පැවිදි හා උපසම්පද කොට වදළ මිනිරිගල නිස්සරණ ආරණ්‍ය සේනාසනාධිවාසී වූ ප්‍රධාන කම්මට්ටානාවාය් මහෝපාධ්‍යාය අතිපූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත මාතර ශ්‍රී ඥාණරාමාහිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණකඳක් සමගය. මේ දෙනම වහන්සේලාගේ අධ්‍යාත්මික ගුණ සමාන යැයි කිවද වරදක් නැතැයි හැඟේ.

පුද්ගලිකව සතුටු සාමිවියේ යෙදෙන අවස්ථාවන්හිදී මේ දෙනම වහන්සේලාගේ අධ්‍යාත්මික ගුණ ගැන දැනගත් අතර එක් කලෙක මේ දෙනම වහන්සේලා දනවිකන්දේ භාවනා පුහුණුවක් ලැබූ බවත්, දෙනම වහන්සේලාම පැවසූ සේක. විශේෂ ගුණයක් වූයේ මේ දෙනම වහන්සේලා විසින් අන්‍යෝන්‍ය ගුණ පැවසීමයි. මේ දෙනම වහන්සේලාට පැතුම් පරිදි උතුම් නිවන්සුව සාක්ෂාත් වේවා. මහා ගුණ කඳකින් යුතුවූ (මෙහි සදහන් වූයේ ගුණ බිඳෙකි) රුවන්ගිරියේ මාහිමිපාණන් වහන්සේට මාගේ තමස්කාරය වේවා.

මෙම ලිපිය සැකසීමට ආරාධනාකොට වදළ බුක්තල බුදුගල්ලෙන ආරණ්‍යාධිවාසී අප ආචාර්ය අතිපූජනීය මාවතගම මාහිමිපාණන් වහන්සේට නිදුක් නිරෝගිව දිගාසිරි අත්වේවා යි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

දෙරණුව සුමනකිස්ස ස්ථවිර
ගල්පියුම ආරණ්‍යය,
කතටගොල්ලුව,
(අනුරාධපුර)

**කුරුමාගල කඳුරුගස් හන්දිය පොද්ගලික
රෝකලේ අධිපති වෛද්‍ය විසුඛර් ප්‍රනාන්දු මහතාගේ
ප්‍රසාදය**

අපවත් වී වදාළ මාතලේ ශ්‍රී ශීලරතන. මහා ස්වාමීපාදයන් වහන්සේගේ චරිතපදාන පොතට මගෙන්ද පොඩි ලිපියක් සැපයීමට හැකි වීම මගේ ජීවිතයේ තවත් භාග්‍යයක් මෙන්ම ලොකු පිංකමක් හැටියටද සලකමි.

පෘතග්ජන ලෝකයෙන් බොහෝ ඇත්ව භාවනා වැඩ කටයුතු උදෙසාම ජීවිතය කැප කර සිටි උන් වහන්සේ හා ඉතා සමීප ඇසුරක් ලත් මා හැර තවත් ගිහියෙකු නොසිටි තරම්ය. එම පින්බර වරප්‍රසාදය ලැබීමට මගේ වෛද්‍ය වෘත්තිය මුල් වූ බව සිහි කළ යුතුය. මෙවන් පින් කඳකට වෙද හෙදකම් කිරීමට මට පුළුවන්වීම ඇත්ත වශයෙන්ම මගේ වෛද්‍ය වෘත්තියේ මා ලැබූ ඉහළම සාර්ථකත්වය සහ ලොකුම පුණ්‍ය කර්තව්‍යය හැටියට මා මෙහිදී මුලින්ම සඳහන් කළ යුතුය.

පුහුණුත් මිනිසා තම ජීවිත කාලය තුළදී නොයෙක් ක්‍රියා මගින් සැපත් සතුටත් ලබා ගනියි. මගේ ජීවිතයේ මෙතෙක් ලත් ලොකුම වින්දනය හෙවත් සතුට වූකලී දහඅට අවුරුද්දක්(1965 සිට 1983) මුළුල්ලේ රැ දහවල් නොබලා උන් වහන්සේගේ වෛද්‍ය වරයා වශයෙන් උන් වහන්සේට සැලකීමය. ශීලන්ව වැඩ හුන් කාලවලදී උදේ සවස කන්ද නැග රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයට ගොස් උන් වහන්සේගේ සෞඛ්‍ය තත්වය බැලූයේ ප්‍රීතිමත් දෛනික චාරිත්‍රයක් හැටියටය. ඉන් මා ලැබූ පින් බර සැනසීම වචනයෙන් කිව නොහැකි තරම්ය.

දිනක් උන් වහන්සේ තදින් අසනීප වූ අවස්ථාවකදී සේලයින් බෝතල් පවා රැගෙන මහ රැ කන්ද නැග, කුවියෙන් පිට ඉට්ටේදි වලින් කුඩාරමක් ගසා උන් වහන්සේට ප්‍රතිකාර කළ සැටි මට අද මෙන් මතකය. මොන තරම් අමාරු වුවද තම ආරණ්‍යයෙන් බැහැරව නොසිටීමට(ගමන් බිමන් වලදී අරමුණු වලට ලක්වන නිසා) උන්වහන්සේ දැඩි ලෙස ප්‍රතිපත්ති ගරුක වූහ, සිල්වත් වූහ. උන් වහන්සේගේ ඇසක සුදට අක්ෂි වෛද්‍ය වරයෙකු හමු වීමට මහනුවර වැඩමවා ගත්තේ ඉතා අමාරුවෙනි. එසේ වැඩියේ මගේ පරිශ්‍රමයට සැලකීමක් හැටියට පමණි.

වසර දශක දෙකක් පමණ ඉතා කිට්ටුවෙන් උන් වහන්සේ ඇසුරු කළ මා, එවන් සිල්වත්, ප්‍රතිපත්ති ගරුක, කරුණාවන්ත, උපේක්ෂා සහගත, භාවනාවෙහි කෙළ පැමිණි පැවිද්දෙකු දැක නැත. උන් වහන්සේ තරම් කෙළවරට ගිය හිමි නමක් මට මෙතෙක් හමු වී නොමැත. මට පළමු වරට උන් වහන්සේ මුණ ගැසුනේ කඳුරුගස් හන්දියේ පුද්ගලික ශීලන් හලේ ප්‍රතිකාර ගන්නා අවස්ථාවකදීය. අවසාන වරට උන් වහන්සේ තෙමසක් පමණ ශීලන් වූහ. කඳුරුගස් හන්දිය පුද්ගලික ශීලන් හලේ නේවාසිකව වැඩහුන් උන් වහන්සේගේ තත්වය වරින් වර උත්සන්න විය. නාඩි වැටීමද නතර විය. උන් වහන්සේ වටා රොක් වූ ගෝල සහ හිතවත් හිකුණන් වහන්සේලා පිරිත් සජ්ඣායනා කරන්නට වූහ. මද වේලාවකින් උන් වහන්සේගේ නාඩි වැටෙන්නට විය. ඇස් ඇර බැලූහ. ඒ අවස්ථාවේ සිටි විශේෂඥ වෛද්‍ය කේ. ඩී. පී. විමලරත්න මහතා කීවේ වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය අනුව නම් උන් වහන්සේ කලින් අවසාන වී සිටි බවය.

උන් වහන්සේ වෙනුවෙන් මා කළ සත්කාර වලින් සමහරක් මෙසේ සඳහන් කළේ ආත්ම වර්ණනාවක් ලෙස නොව ඒ තරම් සමීපව ඇසුරු කළ නිසා උන් වහන්සේගේ ගුණවත්කම, සිල්වත්කම, බුදුදහමේ ගැඹුරු දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති ගරුත්වය ආදී ගුණ සමුදායයේ කිසි අඩුවක් නොතිබුණු බවට මට සහතික විය හැකි බව පැවසීමටය.

ශීලරක්කි මාහිමිපාණන් වහන්සේත් රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයත් මගේ ජීවිතය හා රැදී බැඳී තිබීම තවත් ස්ථාවර කිරීමට රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය වාසී යෝග්‍යවචර හිත්හුන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් ඇති බුදු ගෙයි බුදු පිළිමය මා විසින් කරවන ලදී.

වරක් උන් වහන්සේ මා අමතා කළ ප්‍රකාශයක් මෙහි සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

‘ඇතුන් ලක්ෂයක්, අශ්වයින් ලක්ෂයක්, රථ ලක්ෂයක්, ස්ත්‍රීන් ලක්ෂයක් පරිත්‍යාග කරනවාට වඩා ඒ වාගේ 16 ගුණයක් පින් ලැබෙනවා ගිලානෝපස්ථානය සඳහා මේ කන්දට ආ එක පියවරක්.’ මේ ප්‍රකාශයෙන් මා ලද ආධ්‍යාත්මික ශක්තිය අප්‍රමාණයි. ඒ පින් උඩ තමයි මා දැන් ඉන්නේ. දැන් 87 වැනි වියේ පසුවන මම ඒ පින් මගිමයෙන් තව තවත් පින්කම් කරමින් අවුරුදු 100 ක් ජීවත්වීමට හැකිවෙයැ යි සිතමි.

උන් වහන්සේ වෙනුවෙන් කරන ලද මෙහෙයනට මගේ දයාබර බිරිඳගෙන් ලද නොමද සහායද මම ඉතා අගේ කොට සලකමි. මෙවන් පින් කඳක් මට මුණ ගැස්වූ රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යා පාලක සමිතියේ වත්මන් සභාපති ඩී. ආර්. යහම්පත් මහතාට ඉතා කෘතඥ වෙමි.

මෙයට සසුන් ලැදි,
වෛද්‍ය ටී. ඇස්. ප්‍රනාන්දු

අංක 74/30
බෞද්ධාලෝක පාර,
කුරුණෑගල.
1994-10-20

කුරුණෑගල විශේෂඥ වෛද්‍ය කේ. ඩී. පී. විමලරත්න මහතාගේ ප්‍රසාදය.....

මාතලේ ශ්‍රී ශීලරක්ඛිත මහා ස්වාමීපාදයාණන් වහන්සේගේ වර්තාපදාන පොතට රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යා පාලක සමිතියේ ඉල්ලීම මත මෙම ලිපිය ඉදිරිපත් කිරීමට ලැබීම තවත් මහඟු පින්කමකට දායක වීමේ වටිනා අවස්ථාවක් සේ සලකමි.

සිල්වත් උතුමන් ඇසුරු කිරීමට ලැබීම පිනෙකි. එවන් උන්වහන්සේලාට වෛද්‍ය උපකාර කිරීමට ලැබී ඊටත් වඩා දුලබ පිනෙකි.

නාරම්මල රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයේ වැඩ විසූ අපවත් වි වදාල මාතලේ ශ්‍රී ශීලරක්ඛිත මහා ස්වාමීපාදයාණන් වහන්සේ වැනි ශීල භූෂයෙන් සපිරි වචනයේ පරිසමාප්තාර්ථයෙන්ම විනය ගරුක මහා ඥාණාවන්ත පැවිදි උතුමෙකුට එවැනි වෛද්‍යධාර දීමට මට පුළුවන් වීම මගේ පීචිතය ලත් විශාල භාග්‍යක් සහ මහා පින්කමක් හැටියට ඉතා ගෞරවයෙන් සලකමි.

සෑබෑ සම්පව්, ශීලරක්ඛිත මහා ස්වාමීන් වහන්සේට වෙදකම් කිරීමට අවස්ථාව සැලසුනේ උන්වහන්සේගේ අවසාන රෝගී කාල පරිච්ඡේදයේදීය. උන් වහන්සේගේ අසාමාන්‍ය ශීල සම්පන්න සහ දැඩි විනයශීලී බුද්ධ පුත්‍රයෙකු බව මට පසක් වුනේ ඒ කාලය තුළදීය. රුවන්ගිරි කන්දේ වන ගතව එසේ භාවනානුයෝගීව උන් වහන්සේ සිය ඉතිරි පීචිතය කැප කළේ නියම බුද්ධ පුත්‍රයෙකුගේ වර්තාංග වලින් පිරිසුන් නිසා යයි හැඟිමි.

උන් වහන්සේ කොතරම් දැඩි විනය ගරුක වූයේද යත් දැඩි ගිලන් වූ අවස්ථාවෙක වුවද හෙදියන්ගේ හෙදකම් වලට කොහෙත්ම කැමති නොවූහ. එම නිසා සියලුම එන්නත් කිරීම් මා විසින්ම කරන ලදී. උන් වහන්සේ ගිලන් වූ එක් අවස්ථාවකදී යෙනසුන් භූමියේදීම සේලයින් ඉසිකාර දීමට සිදු විය. එහිදී සේලයින් කටුව සහිත උන් වහන්සේගේ හස්ථය සේලයින් අවසන් වනතුරු මා විසින්ම අල්ලාගෙන සිටියෙමි. උන් වහන්සේ, විනය, පීචිතයටත් වඩා ගරු කළ බවෙකැයි මට හැගේ. එහෙත් මගේ බලවත් පුද්ගලයට හේතු වූයේ ඉතා වේදනා සහගත එන්නත්

කිරිමි වලදී පවා උන්වහන්සේ වේදනාවෙන් තොරව සිටීමය. ඉන් මට අනාවරණය වූයේ උන් වහන්සේගේ මනස කයින් බැහැරව තබා ගැනීමේ මහා ශුණ ලක්ෂණයයි, ශක්තියයි. උන් වහන්සේගේ ජීවිතයේ අන්තිම පැය කීපය පවා භාවනානුයෝගීව සිටියහ. කිසිම කායික වේදනාවකින් පෙළුනු බවක් මොනයම් අවස්ථාවකදී හෝ පිළිබිඹු නොවින.

පතන පරිදීම උන් වහන්සේට පසේ බුදු බව පතමි.

අංක 18, තාබෲ පවුමග,
කුරුණෑගල.
1994-10-20

මෙයට,

විශේෂඥ වෛද්‍ය කේ. ඩී. පී. විමලරත්න.

ශ්‍රී කළුනාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අනුනායක
ඉපිටකාචාර්ය මහොපාධ්‍යය අතිපූජ්‍ය නාලයන් අරියධම්ම මාහිමිපාණෝ

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියෙන්.....

රුවන්ගිරි කන්දේ අපේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නමින් ශ්‍රී දේශවාසී ලොකු කුඩා හැම දෙනා අතරම සුප්‍රසිද්ධ, අතිපූජනීය මාතලේ ශ්‍රී සීලරක්කිත මහා ස්වාමීපාදයාණන් වහන්සේගේ වර්තාපදානය වූණය කිරීමේ කටයුතු මෙතරම් පමා කිරීමට සිදුවීම ගැන රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියේ සියලු දෙනාම කණගාටු වන්නෙමු. එහෙත් එසේ සිදුවූයේ, නොවැලැක්විය හැකි හේතු නිසාමය. අති පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ආදාහනය කිරීමටත් ප්‍රථම මෙම වර්තාපදානය සකස් කර දෙන මෙන් අප සමිතිය පූජනීය ගරුතර භාලයනේ අරිය ධම්ම මහා ස්වාමීන් වහන්සේට ආරාධනා කළෙමු. එහෙත් ශාසනික කටයුතු වෙනුවෙන් තම ජීවිතයම කැප කර විශාල මෙහෙයක් ඉටුකරන උන් වහන්සේ එතෙක් මෙතෙක් ගත කරන්නේ ඉතාමත් අවිචේකි කාලයකි. ඒ නිසාම මෙම කර්තව්‍යය ඉතා පිරිසිදුව කිරීමට අවශ්‍ය කාලය එක දිගට ලබාගැනීම අසීරු කරුණක් විය. මේ අතර අති පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන අපේ ඇතැම් පැරණි දායක පින්වතුන් දන්නා අප්‍රකට කරුණු එක්රැස් කිරීමටද, පටිගත කරුණු කරුණු ගොනු කිරීමටද කාලය ගත විය. මෙම ප්‍රධාන හේතූන් මත ග්‍රන්ථකරණය පමා වුවද සමිතියේ ආරාධනාව අනුව මහත් ශ්‍රීග්‍රමයකින් බොහෝ දෙනාගේ හිත සුව පිණිස මෙම 'ගුණ මිණි පහන' අත්පොත සැකසීමේ මහා පින්කම සිදු කිරීම ගැන පූජනීය ගරු භාලයනේ අරිය ධම්ම මහා ස්වාමීන් වහන්සේ වෙත අප සමිතියේ භාතඥතා පූර්වක පුණ්‍යානුමෝදනා ප්‍රසාදය පිළිගන්වමු.

මේ අතරතුර විවිධ අංශ වලින් වර්තාපදානය සකස් කිරීමට ඇතැම් අය ඉදිරිපත් වුවද ප්‍රථම ආරාධනාව අමතක කර මෙම යෝජනා කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට සමිතියේ කැමත්තක් නොවීය. පමා වුවද අපේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ මෙම උතුම් වර්තය පැවිදි ගිහි දෙපක්ෂයේ සුභ සිද්ධිය පිණිසම ප්‍රකාශයට පත් කිරීමය ශ්‍රේෂ්ඨ සංඝ චිත්තාන්වහන්සේ ඇසුරු කළ පැවිදි උතුමන් සහ ගිහියන් ස්වකීය සසර ගමනින් බිඳක් හෝ කෙටි කර ගත්හ. මෙතෙක් කල් එම කළාණ මිත්‍ර ඇසුර නැති විමෙන් කිසියම් අඩුපාඩු ඇති කරගෙන ඇත්නම්, මෙම වූස්ථකය කියවා එම අඩුපාඩු සකස් කැර ගැනීමෙන් නිවන් මගටම යොමු වේවා යනු අපේ ප්‍රාර්ථනාවයි. කෙසේ වුවද මෙම වර්තාපදානය සකස් කර ප්‍රකාශ කිරීමෙන් අපේ යුතුකමක් ඉටු කළා යැයි කීම ප්‍රධාන

අරමුණ වී නොමැත. එයද මෙම පැවිදි උතුමා අපට දුන් ආදරය, නිවැරදි දැකීම නිසාය. ඒ අනුව අප සැමගේ හෘද සාක්ෂියට එකඟවම උන් වහන්සේගේ ගුණ කියා පෑමට හැකි වීම විශේෂයකි.

අති පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ජීවිතය නිවන් පිණිසම හැඩ ගැසුණු චරිතයක් විය. 'මහන වෙන එක හරි ලේසියි, ඒ මහනකම රැකගෙන පැවිදි බිමේ ඉන්න එක තමයි ඉතාමත්ම අමාරු කාරිය' ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ දේශනා කළ සේක. වචනයේ පරිසමාප්ත ආකාරයෙන්ම ඒ පැවිදි කම රැකගෙන සසර කතරින් එතෙර වීම ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ අධිෂ්ඨානය වූ සේක. අපව සිල සමාදානයෙහි පිහිටුවා ඉමහත් මෙහිත් කරුණාවෙන් 'සිලං ධම්මං සාධුකං පුරක්කිතං' කත්වා අප්පමාදෙන් සම්පාදේ තබා 'යනුවෙන් අනුශාසනා කළ සේක. එසේ අනුශාසනා කර තමන්වහන්සේ ඒ අනුව පිහිටමින් අපට නියම මාර්ගෝපදේශකයාණන් වහන්සේ තමන් වූ සේක. මෙම ශුද්ධ භූමියෙහි ශීල භාවනාවන්හි නිරතුරුව යෙදෙමින් ප්‍රතිපත්ති පූජාවෙන් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිදු සේක.

ශ්‍රී කළාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථා සමුත්පාදක, ප්‍රධාන අනුශාසක අති පූජනීය, රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී පිනවංශාභිධාන මහා ස්වාමිපාදයාණන් වහන්සේ සහ, අපවත් වී වදාළ අපේ ලොකු ස්වාමිපාදයාණන් වහන්සේගේ ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය රත්නය, රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ සහ බුත්තල බුදු ගල්ලෙන ආරණ්‍ය සේනාසනයේ, අධිපතීන් වහන්සේ වන, ශ්‍රී කළාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ පූජනීය ගරු උප සභාපති මාවතගම ගුණානන්දාභිධාන මහා ස්වාමිපාදයාණන් වහන්සේ ඇතුළු ගරුතර මහා සංඝරත්නයෙන් ලැබුණු අවවාද අනුශාසනා මත මෙම ග්‍රන්ථය ඔබ අතට පත් කිරීමට හැකි විය. මේ සඳහා ඇප කැප වූ තවත් පින්වතුන් බොහෝය. අත හිත දුන් සැමට කෘතචේදිව පින් අනුමෝදන් කරවමු. ඔබ අප හැම දෙනාගේම ජීවිත ආලෝකමත්කර ගැනීමට මෙම 'ගුණ මිණි පහන' මිණි පහනක්ම වේවා!

අපරිමිත ගුණ කදම්භයන්ගෙන් පරිපූණි වූ අපේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ පුර්වජීය බෝධියෙන් අමා මහ නිවන් සුවයට පත් වේවා !

රුවන්ගිරි කන්ද,
කරගහගෙදර.

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතිය

අතිගරු විදුර්ගතාවාර්ය රුවන්ගිරියේ මාහිමිපාණන්
වහන්සේගේ අභිවන්දනිය.

ජීවන චරිතය

නමෝ තස්ස හගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

දැව් දැනබිබකං දතං - සිලං රක්ඛිත්වා අසෙසතො,
නෙකබ්බෙමි පාරමිං ගතං - පනෙතා සමේඛාධි මුක්තමං.

සාරාසංඛේයා කල්ප ලක්ෂයක් තිස්සේ බුදුබව පතමින් ආධ්‍යාත්මික බුදු බාහිර වූද වස්තූන් දත් දී, නිරවශේෂව සිලය ආරක්ෂා කොට, නෛෂ්ක්‍රමයෙහි පරතෙරටම ගොස් සිද්ධාර්ථ ගෞතම ශාක්‍ය මුනිතුයන් වහන්සේ උතුම් බුදුබවට පත් වූ සේක. එම සර්වඥ රාජෝත්තමයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

පණ්ඩිත පරිපූර්ණිවා - දළ හං කණ්ඩාන වීරියං,
බතනියා පාරමිං ගතං - පනෙතා සමේඛාධි මුක්තමං.

බුදු පසේබුදු මහරහත් ආදී පණ්ඩිතෝත්තමයන් වෙත එළඹ භූතමය චිත්තාමය භාවනාමය ප්‍රඥා කෞශල්‍ය පුරා, ජීවිත පූජාවෙන් වීරිය පාරමිතාව පුරා, ක්ෂාන්තියෙහි පර තෙරටම ගොස් උතුම් ලොව්තුරා බුදු බවට පත් වූ සේක. එම සර්වඥ රාජෝත්තමයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

කණ්ඩා දළහම්ඵ්චයානං - සච්ච වාචානුරක්ඛිය,
මේතනා පාරමිං ගතං - පනෙතා සමේඛාධි මුක්තමං.

බුදුබව පිණිස දැඩිසේ අධිෂ්ඨාන පාරමි පුරා, සත්‍ය වචනය ආරක්ෂා කොට, මෙහිත්තෙහි පරතෙරටම ගොස් උතුම් ලොව්තුරා බුදුබවට පත්වූ සේක. එම සර්වඥ රාජෝත්තමයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

ලාභා'ලාභෙ යසා'යසෙ - සම්මාන නාවමානක,
සබ්බත්ථ සම්මනො හුත්වා - පතෙතා සම්බොධි මුත්තමං.

ලාභ අලාභ දෙකිනිද, යස අයස දෙකිනිද, සම්මාන අවමාන දෙකිනිද, සැප දුක් දෙකිනිද යන සැම තැනහි තුලාභ්‍යාව අකම්පිතව තාදීභ්‍යාව උපේක්ෂා පාරමිතාවෙහි කෙළවරටම ගොස් උතුම් ලොචිතුරා බුදුබවට පත් වූ සේක. එම සර්වඥ රාජේක්ෂකමයන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

කොසජ්ජං හයකො දිසවා - විරියාරමහඤ්ච බෙමනො,
ආරද්ධ විරියා හොථ - එසා බුද්ධාන සාසනි.

අලස කම සියලු හයට හේතුවක් බව ද අවදිකරවාගත් විරියය කේෂම භාවයට හේතුවක් බවද දැන ආරම්භධාතු, නික්බමධාතු, පරක්කම ධාතු විරියය ඇත්තෝ වෙත්වා, යනු මෙය ලොචිතුරා සම්මා සම්බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ ශ්‍රේෂ්ඨ අනුශාසනාවකි. එම උතුම් අනුශාසනාව මාගේ මස්තකයෙහි පිහිටාවා.

විවාදං හයකො දිසවා - අවිවාදඤ්ච බෙමනො,
සම්ගගා සබ්බා හොථ - එසා බුද්ධාන සාසනි.

අසමග්ගි වාද විවාද කිරීම සියලු හයට හේතුවක් බවද අවිවාදය හෙවත් සමගිය කේෂම භාවයට හේතුවක් බවද දැන මෘදු මොළොක් ප්‍රිය මනාප මෙත්‍රී කරුණා පූර්ණ වචන ඇතිව සමගි සම්පන්න වෙත්වා. මෙය ද ලොචිතුරා සම්මා සම්බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ ශ්‍රේෂ්ඨ අනුශාසනාවකි. එම උතුම් අනුශාසනාව ද මාගේ මස්තකයෙහි පිහිටාවා.

පමාදං හයකො දිසවා - අප්පමාදඤ්ච බෙමනො,
භාවෙථව්ඨංගිකං මග්ගං - එසා බුද්ධාන සාසනි.

පාරමී කුසල් රැස් කිරීමෙහි ලා ප්‍රමාද වීම සියලු ආකාර හයට හේතුවක් බව ද, අප්‍රමාදය කේෂම භාවයට නිර්භයතාවට හේතුවක් බව ද, දැන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය අප්‍රමාදව වඩත්වා, මෙය ද ලොචිතුරා සම්මා සම්බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ ශ්‍රේෂ්ඨකම අනුශාසනාවකි. එම අනුක්‍රම අනුශාසනාව ද මාගේ මස්තකයෙහි පිහිටා සිටීවා.

බුද්ධානුස්සතියක් වැඩෙන ශ්‍රේෂ්ඨකම බුද්ධානුශාසනාවක් මෙසේ ඉදිරිපත් කරනුයේ සම්බුද්ධ ශාසනයෙහි මිණි පහනක් මෙන් ජෝතිමත්ව ගැබ්වුණු සිල් සුවදින් ගුණ සුවදින් දසක සුවදවත් කළ අපවත් වී වදළ අභි පූජනීය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු සවාමීන් වහන්සේගේ අසාමාන්‍ය චරිතාපදනය දැක්වීමට මුල පිරිමක් වශයෙනි.

සුප්පෙසල ශික්ෂාකාමී බුතාංගධාරී සමථ විපස්සනා භාවනානුයෝගී සම්බුද්ධ ශාසන භාරධාරී විරරාහඤ මහා සංඝපිතෘන් වහන්සේ නමක් වන අති පූජනීය විදර්ශනාවාර්ය, මාතලේ ශ්‍රී සීලරක්ඛිතාභිධාන රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු සවාමීන් වහන්සේගේ සීල සමාධි ප්‍රඥාදීන් භාරවත් වූ අල්පේච්ඡතා සන්තුධිතා සුභරතා සල්ලේඛනා විරියාරම්භතාදී අනන්ත ගුණ දහමින් පරිපූර්ණ වූ අසාමාන්‍ය චරිතාපදනයට නිදනයක් වූ ස්වකීය සත්‍ය චාරිතාවක් පළමු කොට දැක්වීම කාලෝචිතයයි හිතමි.

නාරම්මල සාරානන්ද ඔෂධාලයාධිපති, වෛද්‍යාවාර්ය සමරසේන මහත්මයා ප්‍රධාන රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයේ දයක, එච්. පී. කරුණාකිලක මහත්මයා සහ ආඩිගෙදර ලපයා උපාසක මහතා ආදී ගැදැහැවත් පිරිසක් විසින් 1982 ජනවාරි 03 වෙනිද අතිපූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු සවාමීන් වහන්සේගේ පූජනීය ජීවිත කථාව ගැන විමසූ කල්හි ලොකු සවාමීන් වහන්සේගේ වචනයෙන්ම පටිගත වූ සත්‍ය ජීවිත කොරතුරු දේශනය මෙතැන් සිට දැක්වේ.

එකදහස් නවසිය නිස්තයේ (1936) ජූලි මාසේ දොළොස් වෙනිද (12) ඉරිදි දිනක මම රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයට වැඩියා. මම උපන්නේ එකදහස් අටසිය අනුභයේ (1896). මට වයස නිස්තවයේ (39) පමණ වෙතවා මෙහාට වඩිනකොට. මේ සේනාසනය හිනෙන් පෙනිලා වැඩියේ. ගසිපට්ඨාන භාවනා කරල පාඩම් කරගෙන භාවිතා කරන දවසක තමයි හීනෙන් පෙනුනේ.

දවසක් මට හීනෙන් කෙනෙක් හිටගෙන මෙහෙ විස්තර කීවා. එයාගේ නම කීවේ තැහැ. මෙහාට එන පාර පෙන්නුවා. නමුත් කොරතුරු පමණයි කීව්වේ. නම කීව්වේ තැහැ. ලකුණු පෙන්නුවා. විහාර ගේ, ගල්පඩි, පොකුණ, මහ නුග ගහක් ළහින් එන හැටිත් පෙන්නුවා. රූපයක් කිවුණ අත් කකුල් කැඩුන විදිහට දල. ඒක නම්

තවම අපට හම්බ උනේ නැහැ. ඉන්න ගල්ගේ ළඟ ඇහිලි පහ ඔබාපු සටහන් තිබුණා. ඒක තවමත් තියෙනවා. ඒකත් හිතෙන් පෙනුනා.

මේ සේනාසනය හිතෙන් පෙනිලා අවුරුදු තුනක් පමණ නොයෙක් තැන්වල ඇවිදලා මේ ගැන සෙව්වා. රන්ගිරිමාල කන්ද, රිටිගල කන්ද ආදී තැන්වලත් සෙව්වා. රිටිගල කන්ද බලන්න වැදි කපුරාළ කෙනෙක් එක්ක ගියා. එහෙ නියෙනවා බන්ද පොකුණ කියලා පුරාණ පොකුණක්. මිහින්තලේ කළුදිය පොකුණ තරම් හිටි. දිග ගල් දල අල්ලලා තියෙන්නේ.

රිටිගල කන්ද යකල්ල පැත්තේ, උල්පත ලොකුවට මතු වෙනවා. වැඩිවතුර යන්න කළුගල කපලා තියෙනවා. වතුර විකක් වැළඳුවා. ඇහට අමුතම ගුණයක් දැනුනා. ඒ වතුර ඒ තරම් සීතලයි. වතුර විකක් බිටාම දවස් තුනකට ආයෙ පිපාසය එන්නේ නැහැ. ඊට පල්ලෙහැන් වැටත් තියෙනවා. ඒකට වතුර බොන්න එනවා අලි ඇත්තු එහෙම. අලි ඇතුන් එන යන පාර බස්පාර වගේ.

අපි උදේ හතට (7) පමණ කැලේ ඇතුලට ගියා. උදේ දහය වෙනකොට පොකුණ ළඟට ආවා. ඒ කන්දේ ඉස්සර මය රහතන් වහන්සේලා පන්සියයක් වැඩ ඉඳලා තියෙනවා. කටාරම් කොටාපු ගල්ලෙන් පන්සියයක් තියෙනවා. මහසෙන් මහරජවුරුවන්ගේ කාලෙ කරවපු සේනාසනයක්.

රිටිගල කන්ද රන්ගිරිමාල කන්ද මේ කපුවල ඇවිද ගෙන ගිහිල්ලා දෙළුකන්දට කිට්ටුව තිබුණා ගල්වෙල කිට්ටුව විහාරහීන්ත කියලා තැනක්, විහාරමහා දේවිය හදලා. එතන තිබුණා කරවටක් ගිලිලා තිබුණ ගල් පිළිමයක්. එතකොට එතන තිබුණා විහාර මහා දේවිගෙ සන්නය, ගල් කොටලා ලොකු ගල්ගෙයක්. ඒ ගල්ගේ දොරටුව ළඟ තියෙනවා ඉරහඳ කොටල ගල්, ඒ ආරණ්‍ය සොයන කාලේ.

එහෙත් අලහිටියාව පන්සලට ආවා. එතන හිටියා බයිසිකලයක් හොරකම් කරලා බැට කාල සිල්වා කියලා එක්කෙනෙක්. එතන කවුරුවත් නැති පාළු පන්සලක්. අර මිනිහා කිව්වා ඔබ වහන්සේ වඩින දිහාව මමත් එනවා කියලා. පසුවද අපි කඩහපොළට ගියා. එහිදී පොඩ්අප්පුහාමි කියලා කෙනෙක් හම්බ වුණා. එයාට කිව්වා මට හිතෙන් පෙනුනා මේ විදියට කැලයක් ගැන, මම ඒක සොයාගෙන යන්න මිනෑ කියලා කිව්වා.

එතකොට හාමිනේ කිව්වා, මෙහෙ රුවන්ගිරිකන්ද කියලා කැලයක් තියෙනවා, පොඩ්අප්පුහාමිට කිව්වා ඒක ගැන සොයල බලන්න කියලා. සිල්වයි මමයි බලල එන්නම් කියල ගියා. මම එහෙත් දුනේ වඳෙලා ආපසු වැඩියා. ඒ ගොල්ලෝ මේ ගැන බලාගෙන පසුවද මට කිව්වා, හාමුදුරුවනේ මෙහෙ තියෙනවා රුවන්ගිරි කන්ද කියලා විශාල කැලයක්, ඒ ළඟ පන්සලක් තියෙනවා. අපි එතන හාමුදුරුවන්ගෙන් ඇහැව්වා, ගල්ගෙවල් තියෙනවා, විශාල කන්දක්, එහෙ කවුරුත් නැහැ. බලන්න යං කියලා කිව්වා.

පොඩ්අප්පුහාමි කාර් එකක් අරගෙන මමත් දගෙන තවලන්දන පන්සලට ගියා. එතන මම වික දවසක් සිටිය තැනක්. ඒ කාමරය අස්කරල අපි යං කියලා ආවා. එතන විසිපස් දෙනෙක් පමණ පිරිසක් හිටියා. එතනදී බණ විකක් කියලා පිටත් වුණා. අපි කැලේ ළඟට ආවා. කැලේට කවුරුත් ඇතුල් වෙන්න එපා කියලා කරණිය මෙත්ත සුත්‍රය සජ්ඣායනා කරල දෙවියන්ට පින් අනුමෝදන් කරල ඉතින් යං කියලා කිව්වා. ආරච්චි මහත්මයා පිහියක් අරගෙන ඉස්සර වුණා. හිටපු කට්ටිය හැමතැනම ගියා. ගල්පඩි පෙළ හම්බවුණා. ගල්ගේ හම්බ වුණා. එතන පොකුණ ළඟ දනෙක් වැළඳුවා. අනිත් අය ගෙනාපු බත් කන්නට පටන් ගත්තා. ඒ අය සාඩින් ද මොනවද ජාතියක් ගෙනත් තිබුණා. කිට්ටු කරන්ඩ බැරිව ඉහඳ මැස්සෝ එන්න පටන් ගත්තා. ඒවා පැත්තකට දල-කස්කාලා ඇවිල්ල සම්මත කරගත්තා ආයෙ කවදවත් ආරණ්‍යයට පිළිහිටි ජාති හේන්ත එපා කියලා.

ඒ දවස්වල වතුර ගන්න තැනක් නැති හින්ද මය දොළේ වලක් භාරලා ටින් එකක් දල තිබුණා. කල් යෑමේදී පෑවිල්ල නිසා ඒකත් හිඳිලා ගියා. ඊට පස්සෙ කට්ටිය එක්කපු වෙලා ලිඳක් හාරමු කියලා තැනක් බැලුවා. ඒ ගොල්ලෝ එහෙ මෙහෙ සොයා බලන කොට, පස් කණ්ඩියක් කියලා එක්කෙනෙක් හිතාගෙන හිටියා, ඒක දවස ගානේ අතුගාලා කොල දමන තැනක් වාගේ කවයක් වාගේ පාත තැනක්. එතන සීතල ගතියක් තිබුණ බව දැනගත්තා. ඒ අය ඒක පාදගෙන පාදගෙන යනකොට උරාකැට කැලි එකොළහක් හමුවුණා. තවත් පාදගෙන යනකොට වතුර මතු වුණා. ඒ කට්ටිය ගල් කඩලා අර උරා කැටත් දලා ලිඳ බැන්ද. ඒක වුල්ල පිණ්ඩපාතික කිස්ස මහරහතන් වහන්සේ පාවිච්චි කළ ලිඳක් කියලා පිළිගත්තා. ඒ වතුර ගෙහිහිල්ලා පාවිච්චි කළහම ලෙඩ සුවවෙනවා කියලා, දැනුත් වතුර අරගෙන යනවා. ඒකෙ

කිබ්ලා පාත්තරයක් හමු වුණා. ශ්‍රී ලංකාවේ පැතිලා පාත්තරය කැඩුණා. ඒක පිහන් මැටි වාගේ බෙහෙම තද මැටිවත්, ඒ පාත්තරෙයි තවත් ධාතුන් වහන්සේලයි අර විහාරයේ උඩ කිබෙන ද ගැබට නිදහන් කළා.

රිටිගල කන්ද ලබුනෝරුව කියන ගමට කිට්ටුව තිබෙන වීදිපාය කියන කන්දේ මම වික කලක් හිටියා. එහෙ වලස්සු හරියට ඉන්නවා. වැලඟින්නියො පැවටි සමඟ එනවා. මම එකත ගිනිගොඩක් දලා තිබුණා. වලස්සු එකැන ගිනි තැපලා උන්ගෙ පාඩුවේ යනවා. වීදිපාය කියන්නේ විශාල ගල් දෙකක් අතර හුඟක් දුර යන්න පාර වගේ තියෙනවා. තැනින් තැන නුග මුල් බැහැලා තියෙනවා. ඒක විශාල කන්දක්. වතුර නැහැ. හැතැප්ම දෙකක් විතර වතුර ගේන්න යන්න තියෙනවා. ඒ ගල්ලෙනේ බිත්ති එහෙම නැහැ. මම නිකම ඉන්න කොට ගල්කැට කියලා බිත්ති හදගත්තා. මම හුඟ කාලයක් එහෙ හිටියා. ගල් ගෙවල් රාශියක් තියෙනවා. මිනිස්සු හැතැප්ම දෙක තුනක් ගම්මානවල ඉඳලා දනෙ හදාගෙන එකෙන්ට ගේනවා. විශාල ගල්පතුරක් තියෙනවා ඒකට ගහසුවම දෝංකාරය නගිනවා. දනෙ ගෙනැල්ලා ඒකට ගහනවා. මම එකතට ඇවිල්ලා දනෙ ගන්නවා.

එකත වීශාල ගල්පඩි උඩ පාරක් තියෙනවා. ඒකෙ යනකොට වීශාල ගල්තලාවක් තියෙනවා. එතනට යන කොට රුවන්වැලි සෑය පේනවා. මම හැමදුම එතනට ගිහින් වන්දනා කරනවා. මම එතකොට මහණවෙලා නැහැ. මම දසසිල් කාලෙ එහෙ ගිටියේ. ඒ කැලෑවල තනිවම මහණ වූ කෙනෙකුට ඉන්න අමාරුයි. මහණ වෙනකල් තමා ඒ පැත්තෙ ඇවිද්දේ. මම මහණ වුණේ පේරාදෙණියේ අනුනායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ ස්ථානයේ. ඒ කාලේ ඒක පොඩ්වටයි තිබුණෙ, පිදුරු වහල. අපි කට්ටියක් මහණ කළා. සිරි නිවාස ස්වාමීන් වහන්සේ තමයි මගේ බෙල්ලට සිවුරු පටිය බැන්දේ. ඒ සාරානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගුරුන්නාන්සේ, මම මහණවෙන කොට අවුරුදු තිහක් (30) පමණ ඇති.

එද මෙහෙ සිටිය දයකයෝ එකතුවෙලා රිදී තහඩුවක් ගෙනලේල, එක්දහස් තවසිය තිස්සයේ පුලි මාසේ දොළොස් වෙනිද මම මෙහාට වැඩිය කියලා දිනේ ලියලා උරාකැට පිඳේ තිබුණ ආත්තරේට දල කැන්පත් කළා. පහළ විහාරය උඩ තිබෙන පොඩි දගැබේ.

දවසක් මම භාවනා කරමින් සිටින කොට මිනිරිගල පණ්ඩිත
භාමුදරුවෝ මගෙන් ඇහැව්වා මගේ ප්‍රාර්ථනාව මොකක්ද කියලා.
'මගේ ප්‍රාර්ථනාව පසේ බුදු වීමයි' කියලා කිව්වා. මා ළඟට පණ්ඩිත
භාමුදරුවෝ ආවේ නැහැ. ඇතින් ඉඳලයි ඇහැව්වේ.

මේ වේදමතක්කයාට මම ඒ කාලේ ඇඳගන්න රෙදි කැල්ලක්
දුන්නා. එද රෑ මට කවුරු හෝ හීනෙන් කිව්ව, දෙනවා නම් පාංසුකල
ඕවරයක් ඇරුණුකොට සහ සතු කරපු එකක් දෙන්න එපා කියලා. ඒක
මම සාරානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට කිව්වා. සාරානන්ද ස්වාමීන්
වහන්සේ මහා බෝධියටයි පුර්වතා කරන්නේ. මගේ පුර්වතාව
ඉක්මන් වෙන්නේ බුද්ධෝත්පාද කාලෙක දෙවෙයි. අබුද්ධෝත්පාද
කාලෙකයි.

ශ්‍රී සාරානන්ද මහාධාලයාධිපති, ආයුර්වේද වෛද්‍යාචාර්ය සමරසේන හිදගම මහත්මයා විසින් පවිත්‍ර කරන ලද දේශනය සහ ගරු සභාපති, යහමිපත් මහත්මයා විසින් පවිත්‍ර කරන ලද දේශනයක් සමඟ මෙතෙක් දැක්වූයේ අතිප්‍රසන්න රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ චිත්තයෙන් ප්‍රකාශිත වූ සත්‍ය තොරතුරු බිඳකි.

සුභාවිතං සීල සමාධි පඤ්ඤා - දයා ඛමාදී සු පතිට්ඨිතං යං
තමාමි පේරං සුසමාහිතන්තං - සුදස්සයෙ තස්සපදන මත්තං.

ටීපින :-

අතිරේක සුප්‍රසිද්ධ විදර්ශනාචාර්ය, රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උත්පත්ති මංගල්‍යය සිදුවූයේ 1896 පෙබරවාරි මස 26 වෙනිදා, ශ්‍රී ලංකා ධරණි තලයේ සුවාසූ දහසක් ධම්ප්කන්ධය අවුරුදු පන්දහසක් පවත්නා සේ මහරහතන් වහන්සේ පන්සිය නමක් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමෙන් සුප්‍රසිද්ධියට හා සම්භාවනීයත්වයට පත්වූ අළුතින් පිහිටි මාතලේ දිශාවේ මැදසිය පන්තුවේ කළු සිබර පේළියෙන් සැදුම් ලත් සිත්කළ ශාන්ත සුන්දර පෙනුමෙන් යුක්ත වූ ගුරුලවෙල නම් ගම්මානයේදීය.

ගුරලවෙල සන්ගුණවත් කොඩිතුවක්කු ගෙදර දන්ත වෙදමහත්මයා
සහ සුසිත්වත් සප්තලී උපාසිකා මාතාව අතිගරු මාහිමියන් වහන්සේගේ

වාසනාවන්ත මවුපිය දෙදෙනා වහන්සේ වූහ. සොහොයුරන් පස් දෙනෙකු හා එකම සොහොයුරියක් ද වූ සිය පවුලේ අතිගරු මාහිමියන් වහන්සේගේ බාලම සොහොයුරාණෝ ද කුඩා කල පැවිදි වී පූජ්‍ය මාතලේ ගුණවන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ (නරමානේ ලොකු හාමුදුරුවෝ) නමින් විවිත්‍ර ධම්කපීකයන් වහන්සේ නමක් බවට පත්වූහ.

අනාගත වාක්‍යය

ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුද්ධාංකුරයන් වහන්සේ උපන්දින අසික කාලදේවල තාපසකුමා ද, පස්වෙනි දින දහසය හැවිරිදි කොණ්ඩඤ්ඤ මානවකකුමා ද, සිද්ධාර්ථ කුමාරයන් වහන්සේගේ උපන් වේලාව, ශ්‍රී පාද ලාංඡනය මංගල්‍ය ලක්ෂණ, මහා පුරුෂ ලක්ෂණ හා උෂ්ණරෝම ධාතුව ද අනුව නුවණින් සලකා මේ කුමාරයන් වහන්සේ ප්‍රථම වයසේදීම පැවිදි වී කුන්දෝකයට පිහිට වනු පිණිස ලොචතුරා බුදු බවට පත්වන්නාහ යයි ස්ථිරව ප්‍රකාශ කිරීමට සමර්ථ වූහ. එම අනාගත වාක්‍යය සර්වප්‍රකාරයෙන්ම සාර්ථක විය.

අති පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජන්ම පත්‍රය සෑදූ දෙවඤ්ඤා ද, මේ තෙමේ අනාගතයේ උතුම් ප්‍රවාහයා භූමියට පත් වන්නේ යැයිද, ශ්‍රී ලංකාවේ අදවිකීය සීල සම්පන්න විචිත්‍ර ධම් කපීක පූජනීය මහ සහ පියාණන් කෙනෙකු බවට පත්වන්නේ යැයි ද ප්‍රකාශ කළ අනාගත වාක්‍ය එසේම සාර්ථක වූයේ ඒ දෙවඤ්ඤාගේ වචනය සෘෂි වාක්‍යයක් වැනි බවට පත් කරමිනි.

මා පිය අභාවය

නිති පත්සිල් පොහොය අටසිල් රකිමින් ශ්‍රද්ධාදී පඤ්ච ධර්මයෙන් පරිපූර්ණ ප්‍රතිපත්ති ගරුක ආදර්ශවත් බෞද්ධ ජීවිත ගත කළ දයාබර මවු පිය දෙදෙනා අතරෙන් 1957 වර්ෂයේ මැණියෝ ද, ඊටත් පෙර පියාණෝ ද, අභාවප්‍රාප්ත වූහ. සම්බුදු සසුනට පිහිට වූ අති උතුම් දරු දෙපළක් ම පැවිදි බිමට පමුණුවා ගත් බැවින් ශාසනයේම ඥාති උරුම ලත් ඒ වාසනාවන්ත මවුපිය දෙපළ සසර වසන තුරු බුදුවන පස්බුදුවන මහරහත් බවට පත්වන බෝසත් දරුවන්ගේම මවුපියන් බවට පත්වී ඒ දරුවන් සමඟම අමා මහ නිවන් සුව වළඳන්වා.

අධ්‍යාපනය හා ප්‍රථම වයස

ඇල්වල රෝමානු කතෝලික පාසලේ මූලික අධ්‍යාපනය ලත් අතර, දීර්ඝ සංසාරයේ සිට ගෙන ආ වාසනාවන්ත ළඟණ මිත්‍ර දෙමාපියන්ගේ ආභාසයක් හේතුවෙන් කුඩා කාලයේදීම නිති පත්සිල් සතර පොහොය අටසිල් රකිමින් බණපොත් කියවමින් පිරිත් බණ දහම් පාඩම් කරමින් භාවිතා කරමින් ඉතාමත් ශ්‍රද්ධා සම්පන්නව ආගමික කටයුතු වල නිරත වූ අතර, තුරුණු වියේදී මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය අර්ථ සහිතව කටපාඩම් කොට පොහොය දිනයන්හි උපාසක උපාසිකාවන්ට මිහිරි හඬින් බණ කීමෙන් සෑම දෙනාගේ ආශීර්වාදයට ද පාත්‍ර වූහ. අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ පැවිදිවීමට පෙර ගිහි කාලයේදීම එසේ ධම් කපීක වූ හෙයින් දෙවඤ්ඤාගේ අනාගත වාක්‍යයද සඵල වීමේ එය පෙරනිමිත්තක් ද විය.

බුදුම සිද්ධියක්

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ පැවිදි වීමට පෙර මවුපිය වැඩිහිටියන්ගේ බලවත් ඉල්ලීම අනුව විවාහපත්ව දරු දෙදෙනෙකුගේ පියකු බවට ද පත්වූ අතර, එම දරු දෙදෙනාගේ මව හදිසියේ අභාවයට පත්වී ඇත්තේ පුදුම සහගතවය. එක් සන්ධ්‍යාවක රාත්‍රී ගෝජනයෙන් පසු පත්සිය පනස් ජාතක දේශනා සතිපට්ඨාන සේඛ්‍යධායනාදිය නිමවා සතුටු සාමීචි කථාවේ යෙදී සිටිද්දී මා මිය හරලොව ගියොත් ඔබකුමා කරන්නේ කුමක්දැයි ඇසූ විට එහෙනම් දරු දෙන්නා වැඩිහිටියන්ට භාරදී මා වනගත වී භාවනානුයෝගීව මහණ දුම් පුරනවා යයි ස්වාමියාගේ පිළිතුර විය. එදින රාත්‍රිය සුවසේ නිදගත් චතුම්ස අඵයම් කාලයේ මිය පරලොව ගිය පුදුම සිද්ධිය ද අනාගත වාක්‍යය සඵල වීමේ පෙරනිමිත්තක් විය.

අභිභික්ෂුමණය

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ගිහි කාලයේ දී මවුපිය උවදුරු වැඩිහිටි ගෞරවය පුත්‍රදර්ශ සංග්‍රහය ශීලාදී ගුණ දහම් පිරිමි ආදියෙන් නොසිස් ජීවිතයක් ගත කොට කුඩාදරු දෙපළ වැඩිහිටි සොහොයුරාන කෙනෙකුට භාර දී අතීතයේ වැඩසිටි මහ බෝසතාණන් වහන්සේලා මෙන් මිනිස් වාසයෙන් දුරස්ථ පිහිටි

වනාන්තරයකට වී දසසිල් සමාදන්ව තවුස් දම් පිරිමට අදිටන් කර ගත්තේ පැවිදි වුවහොත් භාවනා වැඩිමට විවේකය නොලැබෙනවා ඇතැයි ක්‍රවණින් සලකා ගෙනය.

කාශ්‍යප බුද්ධ ශාසනයේ සිල්වත් හික්මුත් වහන්සේලා සත් නමක් බුදුසසුනේ පිරිහීම දැක සංවේගය දරාගත නොහැකිව කාශ්‍යප සර්වඥයන් වහන්සේගේ ධාතු වේතෘ වෙත ගොස් වැද නමස්කාර කොට අධිෂ්ඨාන පිහිටුවා ගෙන උස් ගල්පව්වකට ඉණිමගකින් ගොඩ වී ඉණිමග පෙරළා දමා ජීවිත පූජාවෙන් භාවනා වැඩුහ. සත්තම අතරෙන් පළමුවැනි ස්ථවිරයන් වහන්සේ පළමු දින අළුයම අරභත්වයට පත් වූහ. දෙවැනි ස්ථවිරයන් වහන්සේ දෙවැනි දින අනාගාමී බවට පත් වූහ. ඉතිරි පස්දෙනා වහන්සේ නිරාභාරව සකියක් භාවනා වඩා පාර්ශ්වක කාල ක්‍රියාවෙන් කළුරිය කොට දෙවිලොව උපන්න. අපේ ගෞතම බුද්ධශාසනය පහළවන කාලයේ ඒ පස් දෙනාම මනුලොව ඉපදී කුමාර කාශ්‍යප, **දබ්බ මල්ල පුත්ත කිස්ස**, බාහිය දරුවරිය, පුත්තසාකි රජ, සහිය පරිබ්‍රාජක නමින් මේ බුදුසසුනේ උතුම් අමාමහ නිවන් සුව ලැබූහ.

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද, ගිහිකළ වනගත වී භාවනානුයෝගී වීමට ප්‍රථමයෙන් ඉහත සඳහන් ස්වාමීන් වහන්සේ සත්තම මෙන් අනුරාධපුර රුවන්වැලි මහා සෑය පූජාරාමය, ජයසිරිමහ බෝමැඩ ආදී පූජනීය ස්ථාන වන්දනා මාතෘක කරමින් කීප දිනක් ශුද්ධ භූමියෙහි නැවතී සිටියහ.

ඉස්කඩි හික්බවේ සීලවනෝ වෙනොපණ්ඩි විසුද්ධත්තා -
මහණෙනි, සීලවන්තයාගේ සිතුවම් පැතුම් පිරිසුදු බැවින් සඵල වේ. යන බුද්ධ චරිතයට අනුව ගිහි දසසිල් සමාදන්ව කුනුරුවන්ට ජීවිතය පූජා කොට වනගතව තවුස් දම් බණ භාවනා වඩන්නට සිතමින් පතමින් සිටින විට අනුරාධපුරයට නැගෙනහිර කැකිරාව හබරණේ අතර ලබුනෝරුව නමැති ගම් පළාතේ වන්දනා පිරිසක් ගමන් කරත්ත සමග අනුරාධපුර පැමිණ දින ගණනක් වන්දනා මාන කරමින් සිටින අතර පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ පැවිදි වීමට පෙර ගිහි දසසිල් සමාදන්ව සිටිනු දැක පැහැදී තොරතුරු සියල්ල දැන ලබුනෝරුව ගම්මානයට වැඩම කරවාගෙන ගියහ. ලබුනෝරුව ගම්මානයෙන් සැතපුම් පහක් පමණ දුරින් වීදිපාය නම් පෞරාණික ගල්ලෙන් පහක්

හිඟ ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ගල්ලෙනක නැවතුම් පහසුකම් සලසා දුන්හ.

වීදිපාය ආරණ්‍ය සේනාසනය පිහිටා ඇත්තේ විශාල කඳු වැටියක් ආශ්‍රිතවය. අලි, කොටි, වළස් ආදී වන සතුන්ගෙන් ගහණ වූ ගම්මානයෙන් සැතපුම් පහක් පමණ දුරස්ථ වූ එම සෙනසුනට මේ භාවනානුයෝගීන් වහන්සේ දැක ගැනීමට වැද පුදු බණ පදයක් අභාගැනීමට හා දන්පැන් පිළිගැන්වීමට දිනපතාම පැමිණීම ලබුනෝරුව ගම් වැසියන්ගේ බලවත් ප්‍රසාදයෙන්ම සිදුවිය. කඩු, හෙල්ල, තුවක්කු ආදී ආයුධ රැගෙන වනසතුන්ගෙන් ආරක්ෂාව සඳහා පිරිස එකතු වී භූග්ගයේ කියමින් පැමිණෙන ගමනේදී ඔවුන්ට පුදුම දේවල් ද දකින්නට ලැබුන වාර බොහෝය.

මාහිමිපාණන් වහන්සේ කිසි ආවරණයක් නැති ගල්ලෙන ඉදිරිපිට ගිහිමැලයක් ගසා පැත්තකට වී ගල් අසුනෙහි භාවනා කරද්දී වලස්සු පැමිණ ගිහිමැලය වටේ වාඩිවී ගිහි තපිත සැටි දැක ගන්නට ලැබිණ. එක් දිනක් එසේ භාවනා වඩද්දී එක් වලස් පැටියකු ගිහි තපිත විට පැටියාගේ මවු වැළඟින්න වළිගයෙන් ඩැහැගෙන පැටියා ගුහාවට ගෙන ගියාය. මේ විදියේ අපූරු දේ දැකීමෙන් ප්‍රබෝධමත් වූ දයකයෝද භාවනා භූමි අසා දැන ඉගෙන සීල භාවනා වැඩිමට පෙළ ගැසුණාහ. කළහණ මිත්‍ර සම්පත්තිය වනාහි අරභත්වය දක්වාම දියුණුවට හේතුවන උතුම් ලාභයකි.

මාහිමිපාණන් වහන්සේ වීදිපාය වනසෙනසුනේ ගතකළ අවුරුදු දෙකක් පමණ කාලය තුළ ලබුනෝරුව ගම්මානීන්ට අත්වූයේ පමණ කළ හොහැකි පුණ්‍ය වාසනාවකි. වන සතුන් මැද සැපෙන් තවුස්දම් පිරිමට හේතු වූ මෙමුත්‍රී භාවනාව ගැනද මාහිමිපාණන් වහන්සේ දයක පිරිසට කරුණු පහද දුන්හ. ඒ අනුව උපාසක උපාසිකාවන් ද දවසේ සෑම විටම මෙමුත්‍රී වැඩිමට පුරුදු වූයේ ඉන් ලැබෙන අනුසස් ද වටහා ගෙනය. එක් උපාසිකාවක මෙමුත්‍රී වඩමින් වතුර ගෙන ඒමට කළය රැගෙන ළිඳ ළඟට ගොස් කළය සෝදමින් සිටිද්දී දඩයක්කාරයකු සකෙකුට කැබු වෙඩි පහර හඟාට නොවැදී කළය සෝදමින් සිටි උපාසිකාවගේ බෙල්ලේ වැදී වෙඩි උණ්ඩය බිම පතිත විය. සියඹලා ඇටයක් බෙල්ලේ වැදුන කරම් වක් වේදනාවක් ඇති නොවීය. යටත් පිරිසෙයින් සිරිම මාත්‍රයක් පමණවත් භූවාලයක්ද නොවීය. එම උපාසිකාව මෙමුත්‍රී වඩමින්ම වතුර පෙරාගෙන

කළය ගෙනත් ගෙදර තබා වෙඩි උන්ධයක් රැගෙන විදිපාය වනසෙනසුනට පිරිසක් සමඟම ගොස් මේ පුවත මාහිමිපාණන් වහන්සේට සැළකර සිටියාය.

මෙමුඛි භාවනාව වඩන්නාවූ සැමට ලැබිය හැකි අනුසස් ඵකොළසම පැහැදිලි කරමින් මාහිමිපාණන් වහන්සේ මෙමුඛි භාවනාව ගැන වටිනා දේශනාවක් පැවැත්වූහ. අසුරුසංඝක් ගසන තරම් හෝ ඇසිපිය හෙළන තරම් හෝ ඉතා සුළු වේලාවක් වත් මෙමුඛි වැඩිමෙහි අනුසස් අනන්තය.

‘කිට්ඨං වරං නිසිනෙනවා - සයාතෝ වා යාවකස්ස විගත මිද්ධෝ ඵතං සතිං අධිවෙදයා - බ්‍රහ්මමේතං විහාරං ඉධමාහු.’

සිටගෙන - ඇවිදිමින් - වාඩිවී - සයනගතව හෝ යම් තාක් නොනිද සිටි නම් මේ මෙමුඛි භාවනාව සැම ඉරියව්වකදීම වැඩිය යුතුය. මේ භාවනාව බ්‍රහ්ම විහාරයකැයි කියනු ලැබේ, යනු ගාථාවේ තේරුමය.

කොසඹූ නුවර උදේනි රජමාළිගාවේ සාමාවතී දේවිය ප්‍රධාන පන්සියයක් බිසෝවරුන් පේළියට සිටුවා දහසක් බලඇති මැඩහඟු දුන්නෙන් දියමන්ති තුඩ ඇති බලගතු ඊයකින් විද්ද උදේනි රජතුමා සිතියම් රුවක් සේ අත්පා සෙලවිය නොහැකිව දඬුකඩ රුවක් සේ දරදඩු වූයේ, විද්ද ඊතලය ආපසු රජු දෙසට හැරුණේ, සාමාවතී වැඩු මෙමුඛි ආනුභාවයෙනි.

රජගහ නුවර සිරිමාව විසින් උණු වී කැකෑරෙන ගිතෙල් කිනිස්සක් උත්තරාවගේ හිසට වත්කරදී උත්තරාව මෙමුඛි ධ්‍යානයට සම වැදුනු බැවින් ඒ ගිතියම් තෙල ශක්තියක සහග්‍රපාක තෙලක් මෙන් ද කෝමාරිකා දියරක් මෙන් ද සිසිල් වී කිසි අනතුරක් නොවූයේ උත්තරාවගේ මෙමුඛි භාවනා අනුභවයෙනි.

ලක්දිව දඩයමේ ගිය වැද්දකු, කැලෑවේ වසුපැටවාට කිරි දෙමින් සිටි එළ දෙනකට හෙල්ලය දමා ගැසූ විට කිසි තුවාලයක් නොවී හෙල්ලය කැඩී බිම් වැටුනේ වසු පැටවා කෙරෙහි දෙනගේ පැවති මෙමුඛියයේ අනුභවයෙනි. බුදුරජාණන් වහන්සේට විද පීචිකක්ෂයට පමුණුවනු පිණිස දෙවිදත් තෙරුන්ගේ විධානයෙන් පැමිණි දුනුවායාගේ දුනු ඊතල අත් පා

හිසල්ල අක්‍රිය වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මෙමුඛි ආනුභාවයෙනි. කාළාගිරි ඇතා සොළොස් කළයක් රා බී මත් වී පාර දෙපස සියල්ල බුණු විසුණු කරමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසට එද්දී තුන් ලොවට විහිදුවන මෙමුඛි ධාරාව යොමු කිරීමෙන් ඇතා හීලූ වී වැද වැටී දමනය වී තථාගතයන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාදයට යටවූ වැලි දුටුලි ගෙන මුදුනේ ඉස ගෙන පේන තෙක් මානේ පසු පස්සට ගොස් දිවිහිමියෙන් පන්සිල් රකින්නකුගේ තත්ත්වයට පත්වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අසීමිත මෙමුඛි ආනුභාවයෙනි.

දහසකට අධික මිනිසුන් මැරූ අංගුලිමාල එක උදාසනකදී බුදුන්හි පැවිද්දකු බවට පමුණුවා පසුව අති උතුම් අරහත්වයෙන් අභිෂේක කොට ලොවට සෙන සලසා වදාළයේක් මෙමුඛි බලයෙන්මය. තපුරු දුර්දත්ත ආලවක යක්ෂ සේනාධිපති එක් රැයකදී දමනය කොට කෝට්ටාත් එලයෙන් ශාන්ත නිවන් රස පානය කරවා වදළයේක් මෙමුඛියේම භාස්කම්භි.

ඒනිසා මේ උපාසිකාව ද සෑම ඉරියව්වකදී මෙමුඛි භාවනාව වැඩු බෝගුවෙන් දඩයක්කරුගේ වෙඩි උණ්ඩය බෙල්ලේ වැදී කිසිදු තුවාලයක් හෝ වේදනාවක් නොවූ බැවින් වැඩි වැඩියෙන් මෙමුඛි භාවනාව වැඩිමට හිසලු දෙනාම උත්සාහවත්ත වෙත්වා යි සැමට වටිනා අනුශාසනාවක් හඳුනා.

මිනිස් කටහඬක් නොඇසෙන වනයකුත් නිරතුරුව හැසිරෙන මහවත මැද කිසිදු ආවරණයක් නොමැති ගල්ගුහාවට වී අවුරුදු දෙකක් තරම් දිගු කලක් කිසිදු සහකුගෙන් අනතුරක් නැතිව සුවසේ පිළිවෙත් සිරිමට අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේට ද මෙමුඛි භාවනාව පිහිටක් වූ බව ඒකාන්ත සත්‍යයකි. එසේම ශීල පාරිශුද්ධියත්, සතිපට්ඨාන භාවනාවත්, නෛෂ්ත්‍රමය අධ්‍යායයත්, නිර්භයතාවත්, උපනිශ්‍රය සම්පත්තියත් හිසල්ල මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ආරක්ෂක බලයේනාව විය.

ශාසනික පැවිද්දට සිත නැමීම

සීතල උණුසුම මැයි මදුරු උවදුරු අවුරැසි සුළං විෂකුරු සතුන් අලි ඇතුන් වග වලසුන් ගහන වන මැද ජන්ද විත්ත වීරිය වීමංසා නම් වූ බලගතු සෘද්ධිපාද සතරෙහි පිහිටා සතිපට්ඨාන භාවනාව වඩමින්

දත් පැත් පිළිගත්වන ගම් දනව වැසියන්ට දහම් දෙසමින් ප්‍රතිපත්තිවල පිහිටුවමින් අවුරුදු දෙකක් කල් ගෙවන කල්හි අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේ ගතවූ දශ සීලයෙහි පිහිටා සිටින නමුත් ඒ ගැන නොදන්නා වූ දෙනෝ දහසක් දෙනා කෙස් නොබා මහණ වූ තපස් භාමුදුරුනමක් සිටිනවා යැයි දැක බලා ගැනීමට සැතපුම් ගණනක් වනය පිරාගෙන එන්නට පටන් ගත්හ. මෙයද මෙහිසෙහි සීලයෙහි ආනිසංසයකි.

මේ අතර ඒ ප්‍රදේශයේ විරප්‍රසිද්ධ වූ සෑම දෙනාගේ ගෞරව සම්භාවනාවට පාත්‍ර වූ ධුතංගධාරී වූ ලබ්‍රතෝරුවේ ලොකු භාමුදුරුවෝ ද තවත් හිමි තමක් සමග විදිපායට පැමිණ මාහිමිපාණන් වහන්සේ හමුවී සාමීවී කථාවෙන් හා ඉරියව් පැවැත්මෙන් ද අතිශයින් පැහැදි මහණ දම් පිරිමේ අනුසස් ප්‍රකාශ කළහ. මෙය බුද්ධෝත්පාද කාලයයි. හිමි දසසීලයෙහි පිහිටා වඩන භාවනාවට වඩා පැවිදි දසසීල කෝටියක් සංවර උපසම්පද සීලයෙහි පිහිටා වඩන භාවනාවෙහි ආනිසංස අසංඛෙයා ගුණයෙන් අධිකය. පැවිදි වීමට සුදුසු සථාන ආචාර්ය උපාධ්‍යයන් වහන්සේලා ද දැනට වැඩ සිටිති. එම නිසා පැවිදි වී ධුතංගධාරීව වනගතව භාවනානුයෝගී ජීවිතයක් ගත කිරීමට කැමති වනු මැනවැයි ඉතාමත් කරුණාවෙන් හා විශ්වාසවන්තව කළ අනුශාසනාවෙන් මාහිමිපාණන් වහන්සේ ද පැවිදි වීමට සිත නවාගත්හ.

හුදෙකලා වනගත දිවිය අගේ කරමින් දසසිල්හි පිහිටා භාවනා වැඩීමට සිතා සිටියේ රිසියේ නිදහස්ව භාවනානුයෝගීව ගත කිරීමේ අවියෙනි. පැවිදි වීම එතරම් අමාරු දෙයක් නොවේ. පැවිදි කම රැක ගැනීමයි අසීරුම දෙය යනුවෙන් පසු කලෙක දේශනා කළ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ උතුම් ලෙස මහණ දම් පිරිමට පෙරහුරුවක් ඒ අවුරුදු දෙක ඇතුළත දී ලත් බව ඒකාන්ත සත්‍යයකි. පසු කලෙක අතලොස්සක් තරම් වූ සිය සිසු පිරිස පැවිදි කරවීමේදී ද තමන් වහන්සේ දසසිල් පිහිටා සිට ප්‍රගුණකළ පිළිවෙත් මග අනුගමනය කරවමින් අවුරුදු පහක කාලයක් පිළිවෙත් පුහුණු කරවාම පැවිදි බීමට පත් කළහ.

පැවිදි වීම

මෙසේ පැවිදි බීමට පිවිසීමට සිත නමාගත් මාහිමිපාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේටත් පළමුව කුඩා කලම පැවිදිව සිටි සිය බාල

සොහොයුරු පූජ්‍ය මාතලේ ගුණවන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ද සහාය ඇතිව කඩුගන්නාවේ සිරිනිවාස පිරිවෙනට පැමිණ නැවතුනාහ. එහිදී සාමණේර බණ, දහම් සේවියා ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා පිරිත ආදී තවත් බොහෝ ඉදි උගෙනීමින් පැවිදි වීමේ මූලික පුහුණුව ලබාගත් මාහිමිපාණන් වහන්සේ වම් 1932 ක් වූ මක්කෝබර මස දිනක පේරාදෙණියේ ශ්‍රී සාරානන්ද පිරිවෙනේ දී පූජ්‍ය මාතලේ සීලරක්ඛිත හිමි නමින් උතුම් පැවිදි බීමට පත් වූහ. එදින එකට පැවිදි වූ පස්දෙනාගෙන් පළමුවැන්නා වූයේත් අපේ අතිගරු රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේමය.

ආවාසී උපාධ්‍යයන් වහන්සේලා

ශ්‍රී ලංකා රාමස්ස මහා නිකායේ මහානායක පදවිය දැරූ අග්ගමහා පණ්ඩිත අතිපූජ්‍ය හිස්සැල්ලේ ශ්‍රී ඥානෝදය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ආචාර්ය වූද, ශ්‍රී ලංකාවේ අද්විතීය මහා පිරිවෙනක් වන බලගල්ලේ සරස්වතී පිරිවෙන පිහිටුවා වදළා වූ ද, සිංහල රජ දරුවන්ගේ දේහ සම්පත්තිය මේ යයි කියා පාන්නා සේ ආරෝහපරිණාහ සම්පන්න මහේස්වරාජ උත්තංග දේහ සම්පත්තියක් හා උදර ශීලාදී ගුණ සම්පන්න වූ පණ්ඩිතාචාර්ය මුඩගමුවේ සිරි නිවාස මාහිමියන් වහන්සේ අපේ රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපාධ්‍යාත්වයට පත් වූහ. සුජාතීය මුඩගමුවේ සිරිනිවාස මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ම ජ්‍යෙෂ්ඨතම ශිෂ්‍ය රත්නය වන, පේරාදෙණියේ ශ්‍රී සාරානන්ද පිරිවෙන පිහිටුවා වදළ අතිපූජ්‍ය විනයාචාර්ය උඩුනුවර සාරානන්දාභිධාන මාහිමියන් වහන්සේ අපේ රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආචාර්යයන් වහන්සේ බවට පත් වූහ. උපසම්පදාවේදී ආචාර්ය උපාධ්‍යාය වූයේත් ද මේ දෙදෙනා වහන්සේ වෙති.

උපසම්පද වීම

පැවිදි වීමෙන් පසු ස්වකීය ආචාර්යයන් වහන්සේ වන අතිපූජ්‍ය විනයාචාර්ය උඩුනුවර සාරානන්දාභිධාන මාහිමියන් වහන්සේගේ විහාරස්ථානයක් වන කඩුගන්නාවේ කොට්ටිගොඩ ආරාමයේ අපේ රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ වාසය කළහ. එහිදී පූජ්‍ය බුමිණිගල්ලේ සද්ධාවිමල ස්වාමීන් වහන්සේගේ ඇසුරෙහි රැඳී විශේෂයෙන් උපසම්පද වීමට අවශ්‍ය බණ දහම් පුහුණු කර ගත්හ. වම් 1933 ක්වූ

මැයි මස 01 වෙනිදා මාතර නිල්වලා ගඟේ උදකුකෙබස සීමාවේදී සිදු කරන ලද ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායේ විශේෂ උපසම්පද පුණ්‍ය මහෝත්සවයේදී අපේ රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද අනුක්‍රමයෙන් අධිශිලෝපසම්පදව ලබා ගත් සේක. එතැන් සිට අති පූජ්‍ය මාහිමියන් වහන්සේ ඉතාමත් පිරිසිදුව උපසම්පද භුක්තිය ආරක්ෂා කරමින් සසර ගෙනා වාසනා මහිමයෙන් යුතුව සතර ඉරියව්වේදී ම භාවනා මනසිකාරයෙහි යෙදෙමින් විහාරස්ථාන කීපයකම වරින් වර නැවතී අප්‍රමාදව විවේක වත් පිරිමෙහි යෙදුනාහ.

කඩුගන්නාවේ සාරානන්ද පිරිවෙනෙහි ආචාර්ය අටබාගේ ඉන්ද්‍රානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ සම්පයේ ද බණ දහම් ඉගෙන ගත් අපේ රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ කඩුගන්නාවේ කොටලිගොඩ ආරාමය, සත් කෝරළයේ තවලන්දන ආවාසය, කුලියාපිටිය පෙදෙසේ නාගොල්ලාගොඩ අලුත් සේනාසනය යන ස්ථාන කීපයක උපසම්පදවෙන් පසු ගත කළ අතර පූජ්‍ය අටබාගේ ඉන්ද්‍රානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට ද පූජ්‍යාචාර්ය උඩුනුවර සාරානන්දහිටාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට ද කරුණු කියා විවේකීව භාවනා වැඩිම පිණිස ලබුගල කන්දට වැඩියහ.

වනසතුන් ගහන ලබුගල කන්දේ ගල්ලෙනකට වී භාවනානුයෝගීව හුදෙකලා දිවියක් ගෙවද්දී අසල් ගම් වැසියෝ ඉමහත් ශ්‍රද්ධාවෙන් සිවුපසය සැපයූහ.

එක් රාත්‍රි කාලයක මාහිමියන් වහන්සේ ගල්ලෙන තුළ පහන දල්වා භාවනානුයෝගීව සිටින විට දැල්වෙන පහන ළඟට වලස් පැටියෙක් ආවේය. ඒ දුටු වැලඟින්න වලස් පැටියාගේ වළිගයෙන් ඇදගෙන භූතාවට ගෙන ගියාය. එදින රාත්‍රියේ අළුයම් කාලයේ අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේට රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය සිහිනෙන් පෙනිණ. දේවතාවෙක් සුදු ඇඳගත් මොට්ටක්කිලියකින් හිස ආවරණය කළ, සේ මිනිස් වෙසින් පැමිණ මාහිමිපාණන් වහන්සේ සිහිනෙන් කැඳවාගෙන කුරුණෑගල සිට තාරම්මල පාරේ කළුගමුව මංසන්දියෙන් හැරී රුවන්ගිරි කන්දටත් පැමිණ එහි මහ ගල්ලෙනෙහි දෙරහැර පෙන්වා 'මම වහන්සේට ජීවිතාන්තය දක්වා දන් පහසුව පැන් පහසුව සේනාසන පහසුව ලැබෙනවා මෙතැන වැඩ ඉදිනු මැනවැ'යි කියා මහු අතුරුදන් විය. සේනාසනයේ හෝ ගම් නගර මං මාවත් ගැන හෝ නමක් ගමක්

සඳහන් නොකළ බැවින් පුරා අවුරුදු තුනක් පමණ එම සෙනසුන යොයා බොහෝ තැන් වලට ද වැඩම කළහ.

මහා බෝසත් තේමිය රාජකුමාරයා ඉපදී මාසයක් තුළ ජාතියමරණ ඥානය පහළ වීමෙන් රජසැප ගැන කළකිරී සිටිද්දී පෙර ජාතියක මවුකුමිය රජමාළිගාවේම ශ්‍රේණිවිජත්‍රයට අධිගෘහිත දේවතා දුවක් වී සිටි බැවින් එක්මැසි වයසැති තේමිය කුමාරයාට ගිහිගෙයින් නික්මී තවුස් දම් පිරිමේ උපාය කියා දුන්නීය. තේමිය කුමාරයන් වහන්සේ දහසය වසරක් ඒ උපදේශය අනුව ගත කොට රජගෙයින් නික්ම වනගතව තවුස් පැවිද්දෙන් පැවිදිව ධ්‍යාන අභිඥාලාභීව රටවල් සතක කෝටි ගණන් දෙනාට ද පිහිට වූහ.

ස්වර්ණ සාම බෝසත් කුමාරයන් වහන්සේට බරණැස් රජු විද්ද වීෂ පෙටු ඊතලය වැදී සිහිසන් නැතිව ගඟේ වැල්මත වැතිර සිටි කල්හි මවුපිය දෙපළ පැමිණ සත්‍ය ක්‍රියා කරන අතර පෙර ජාතියේ මවුකුමිය ඒ වනාන්තරයේම දේවතා දුවක්ව සිට එතැනට පැමිණ ස්වර්ණ සාම බෝසත් කුමාරයන් වහන්සේ සුවපත් කරගනු ලැබීය.

සිද්ධාර්ථ ගෞතම ශාක්‍ය මුණින්ද්‍රයන් වහන්සේ ලොව්තුරා බුදු වී සත් සති ගෙවා පනස් වැනි දින උදය සත් දෙවර්ෂු පිළිගැන් වූ නාලිය දැහැටි වළද අනවතජ්ඣ විලෙන් ගෙනා සිසිල් පැතින් මුව බෝවනය කොට පිණ්ඩපාතය සඳහා වේලාව එතතුරු රුක්මුල සමවත් සුවයෙන් වැඩහුන් සේක. රටින් රට වෙළදමේ යන තපස්සු හල්ලුක නමැති සහෝදර වෙළදුන් දෙදෙනෙක් ඒ අසලින් වෙළද බඩු රැගත් ගැල් පදවාගෙන ගියහ. රාජායතන සම්පයේදී ගැල් සක හරිඅඩක්ම පොළවේ ගිලී ගිය අතර දෙවියන්ට ද යාඥා කොට ගැල් ගොඩ ගැනීමට යන්න දැරූහ. පෙර හවයේ මවුකුමිය දේවත්වයට පැමිණ සිටි බැවින් එකුමිය අඟසේ පෙනී සිට රාජායතන රුක් මුල වැඩහුන් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේට බුදු වීමෙන් පසු ප්‍රථම දනය පිළිගැන්වීමට පොරොන්දු කරවා ගැල් ගොඩ නගා ගැනීමට සැලැස්වීය.

අනාථ පිණ්ඩික සිටුවරයාගේ ධන භාණ්ඩාගාර හිස් වූ අවස්ථාවේ එකුමාගේ උසස් ගුණ සම්පන්නතාව නිසාම මිසඳිටු දෙවගනක් සම්මා දිට්ඨික බවට ද පත් වී ධන භාණ්ඩාගාර සියල්ල පෙරටත් වඩා පුරවා සම්පූර්ණ කළ බැවින් සිටුකුමාට වැඩි වැඩියෙන්

ශාසනයට පිහිට වීමට අවස්ථාව සැලසිණ. මෙසේ හිතකාමී දෙව් දේවතාවෝ පින් ඇති උතුමනට යහපත් අදහස් සපුරා කර ගැනීමට අතිශයෙන් පිහිට වූහ. අදත් අනාගතයෙන් එසේම පිහිට වන්නාහ. අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේට ද ලබුගල කන්ද ආරණ්‍යයේදී සිහිනෙන් රුවන්ගිරි කන්ද සෙනසුන පෙන්වා දී ඇත්තේ ද හිතකාමී සම්පිටු දේවතා කෙනෙකි.

සිහිනෙන් දුටු වන සෙනසුන පිහිටි දිශාව පළාත ගම නම සඳහන් නොවූ හෙයින් ලබුගල කන්දෙන් පිටත් වී මම ගමනක් වඩිනවා, එම නිසා දනය ගෙනෙන්නට එපා යයි හිතවත් දයකවරුන්ට දැනුම් දී තුන් අවුරුද්දක් පමණ ලංකාවේ බොහෝ වනසෙනසුන් වෙත වැඩම කළහ.

(මේ ගමන පිළිබඳව අතිගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් විමසන ලදුව රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියේ වර්තමාන සභාපති යහමිපත් මහතා විසින් පටිගත කරන ලද මාහිමියන් වහන්සේගේ වචනයෙන්ම ප්‍රකාශිත කථාවක් මෙහිලා දැක් වේ.)

‘මහණ වුනේ ජේරාදෙණියේ සාරානන්ද පිරිවෙනේ, බලගල්ලේ සිරිතිවාස මහානායක භාමුදුරුවන් වහන්සේ තමයි, උපාධ්‍යායන් වහන්සේ, උඩුකුටුර සාරානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගුරුවරයෙක්. උපසම්පදාවට වැඩියේ මාතර නිල්වලා ගහට, එකසිය පනස් නමක් පමණ වැඩියා උපසම්පදාවට. කවුගන්නාවේ නියෙනවා පත්සලක්, කොටලිගොඩ කියලා. එහෙ ඉඳලා තමයි දයකයෙක් ගිහිල්ල තවලන්දනට එක්ක ගියේ. තවලන්දන ඉඳල තමයි උපසම්පදාවට වැඩියේ.

මට ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් අවසර ලැබුණේ ආරණ්‍යයකට යන්න, ස්වාමීන් වහන්සේගේ අවවාදය මොකක්ද, ආරණ්‍යයකට ගියොත් අනුන් ගැන බලාපොරොත්තු වෙන්න බෑ. තමුන්ගේ වැඩ ටික තමුන්ම කරගන්න ඕනෑ. ඒක නියමයි. බුද්ධ ශාසනේ හික්මුන් වහන්සේලාට, ඉතිං ඒ විදිහේ ප්‍රතිපත්ති පුරන්න, ආරණ්‍යයකට ගිහිල්ලා විවේකීව ඉඳගෙන භාවනා කරන්න, බලගල්ලේ සිරි නිවාස ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වෙලා අවුරුද්දක් ගත වූ පින්කම දවසෙ අධිෂ්ඨාන කරගත්ත.

සතර සතිපට්ඨානය පාඩම් කරගෙන භාවිතා කරන විට හිතෙන් පෙනුනා ආරණ්‍යයක්. තුන් අවුරුද්දක් ඒක හොයන්න ඇවිද්දා. රිටිගල

කන්ද, රංගිරිමාල කන්ද මේ කඳුවල ඇවිදගෙන ගිහිල්ල දෙවනන්දට ශිව්වුව තිබුණා ගල්වෙල කිට්ටුව විහාර හීන්ත කියලා තැනක්, විහාර මහා දේවිය හදල. එතන තිබුණා කරවටක් මඩේ ගිලි තිබුණ ගල් පිළිමයක්. එකකොට එතන තිබුණා විහාර මහා දේවිගෙ සන්නස ගල් කොටලා. ඒක ලොකු ගල්ගෙයක්. ඒ ගල්ගේ දොරටුව ලහ තියෙනවා ඉරහඳ කොටලා, ගල්ලේ. ඒ ආරණ්‍ය සේනාසන සොයන කාලේ.

එතනින් බලාගෙන රිටිගල කන්දට ගියා. (යකල්ලේ සිට කැකිරාවට යන පාරේ වම් පැත්තේ දිස්වෙන මහා කන්ද රිටිගල කන්ද හමින් ප්‍රකටය.) එහි වැදි කපුරාළ කෙනෙක් අල්ලගෙන ගියේ, එයා දන්නවා කැලේ. උදේ හත විතර වෙනකොට කැලේට ඇතුල් වුණා. බන්ද පොකුණ ළඟට දහයට එකොළහට විතර ගියා. බන්ද පොකුණ ළඟට ගියාම මිහින්තලේ කළුදිය පොකුණ විතර හිටී. දිග ගල් දල හදල තියෙන්නේ. උල්පත ලොකුවට මතු වෙනවා. වැඩි වතුර යන්න කළුගල කපලා තියෙනවා. වතුර හරිම සිතලයි. වතුර ටිකක් වැළඳුවා. ඇහට අමුතු ගුණයක් තියෙනවා. ඊට පහලින් වැටක් තියෙනවා. ඒකට වතුර බොත්ට අලි ඇත්තු එහෙම එනවා. කැලේ මැදදෙන් බස්පාර වගේ පාර. එහෙම බලාන කියාන තමයි මෙහාට ආවේ නිස්සයේ.

සතිපට්ඨාන භාවනාවෙහි යෙදී සිටින දිනක සිහිනෙන් පෙනුන ආරණ්‍යය සොයා ගැනීම සඳහා ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශයන් අනුව අවුරුදු අතක් තිස්සේ අති පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නුවර, මාතලේ, හුන්නස්ගිරිය, අනුරාධපුර, කැකිරාව, දඹුල්ල, කුරුණෑගල ආදී පළාත්වල සෑම වන ගහනයක් පිරා ඇවිදීමත් රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍යය ගැන සොයා බැලූහ. ඒ තුන් අවුරුද්දේ ඉතා අසිරිමත් විසිතුරු තොරතුරු හා අත්දැකීම් රාශියක් සිදුවී ඇත. ඒවා අතිශයින් සිත් ගන්නා සුළුය. විශේෂයෙන් භාවනානුයෝගීන් හට වැඩදායකය. එසේම මේ කාලය තුළ මාහිමියන් වහන්සේ ඉතාමත් සැහැල්ලු වූ ද, කටුක වූ ද, ශ්‍රීකරකා රැසක් පෙරටු කොට ජීවිතය පැවැත්වූහ.

ඉතාමත් වැදගත් සිද්ධියක්

1960 පෙබරවාරි 04 වෙනිදා ශ්‍රී කළාණි යෝගාග්‍රාම සංස්ථාවේ ප්‍රධානාචාර්ය අතිපූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ සහ තත් සංස්ථාවේ සමුත්පාදක ප්‍රධාන

අනුශාසක අතිගරු පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ ද ප්‍රධාන මහාසංඝ පිතෘන් වහන්සේලා ද ස තමක් පමණ දඹදිව වන්දනා ගමනට වැඩම කරවූහ. ආපසු වඩින ගමනේදී බුද්ධගයාවේදී සඳුන් හරයෙන් සාදන ලද තවගුණ වැල් අප වැනි සිසු දරුවන් උදෙසා රැගෙන ආහ. ඒ කාලයේ මාතර පුහුල්වැල්ලේ ශ්‍රී රෝහණ යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ නැවතී ඉගෙනීමෙහි යෙදී සිටි තවක උපසම්පන්න පැවිද්දකු වන මා අතට අතිගරු පූජනීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී භස්තයෙන් සඳුන් තවගුණවැලක් ලැබුණේ, මෙයින් ඉතිපියො ගාථාපාඨයෙන් ලක්ෂ්වාරයක් පුරවන ලෙස කාරුණික අනුශාසනාවක් සමඟය. දිනපතා තුන්සියයක් පමණ බුදුගුණ වාර පුරවමින් ඉගෙනීමෙහි නිරත වූ බැවින් 1964 ජූලි මස 04 වෙනිදින බුදුගුණ ලක්ෂ්වාරය පුරවා නිමවීමට සමත් වීම. ඒ අතර 1961 ජූලි මස 16, 17, 18 දින තුනෙහි නිමලව ආරණ්‍ය සේනාසනයේදී ශ්‍රී කළ්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවට දසවස් පිරිමි නිමිත්තෙන් සාරාණිය පැවිදි උපසම්පද පින්කම් වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. එදින ගරු උපසම්පද භූමියට පැමිණීම පිණිස රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍යයෙන් පුජ්‍ය විරාගල ධම්මානන්ද ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ ද අපේක්ෂක තමක් බැවින් ඒ සමග අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද නිමලවට වැඩම කරවූහ.

නිමලව ආරණ්‍යයේ මහාරම්භක ලෙන නම් වූ ධම්මදින්න මහාරහතන් වහන්සේ වැඩ විසූ මහගල්ලෙනෙහි අතිගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේට ද ආවාස පහසුකම් සැලසී තිබුණි. සහ පිරිස එකසිය පනහක් කරම් නිමලවට වැඩම කරවා සිටි බැවින් වැඩ දෙනාට ආසන පනවා තිබුණේ ද මහගල්ලෙනෙහිමය. අතිගරු රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ඇද ළහම මා අසුන් ගෙන සිටි බැවින් රාත්‍රී කාලයේ බණ භාවනා ගැන වටිනා කරුණු අසා දැන ගත්තෙමි. විශේෂයෙන් ඉතිපියො ගාථා පාඨය භාවනාවට නගන ආකාරය ගැන විමසිල්ලෙන් සාවධානව අසා ගත්තෙමි. ඒ සම්බන්ධව මාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ අසිරිමත් සිද්ධියක් මෙසේය.

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ, ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ උපසම්පද වී නොබෝ කලකින් සිහිනෙන් දුටු ආරණ්‍ය සේනාසනය යොයමින් තුන් අවුරුද්දක්ම ඇවිදින කාලයේ ගල්වෙල හරහා අලුත් වැව මොරගොල්ල ගම්පියසට සම්පව පිහිටා තිබෙන දුටුගැමුණු රජතුමා

විසින් කරවන ලදැයි කියවෙන බඹරගල නම් වූ දර්ශනීය ගල්ලෙන් සහිත ආරණ්‍යයක් දැක බලාගෙන විහාරමහා දේවිය විසින් කරවන ලදැයි විශාල ගල් සන්නයක් සහිත විහාරහීන්ත ආරණ්‍යයට ද වැඩම කරවූහ. වෙරඟ ගල්කණු සහිත විහාර මන්දිර විශාල සෙල් පිළිම ගල්ගෙවල් ආදී තෂ්ඨාවශේෂයන් පිරි ඇති එම විහාරහීන්ත ආරණ්‍යයේ සති දෙකක් කරම් කල් කවත් හිමි තමක් සමග මාහිමි පාණන් වහන්සේ ගමේ පිළිසිඟා වළඳා වැඩ විසූහ. එවකට අලි ඇතුන් සහිත වන සතුන්ගෙන් ගහන එම වන සෙනසුනෙහි විවේකීව භාවනානුයෝගීව ගත කරන අතර එක් උදෑසනකදී මාහිමිපාණන් වහන්සේලා පාත්‍ර විවර ධරව භාවනා කමටහනින් ගමට පිණ්ඩපාත සඳහා වඩින්නට පිටත් වූහ.

වනපෙත පියමන් කරන්නට මත්තෙන් ඉතා පැහැපත් පෙනුමක් ඇති සුදු ඇඳුමින් සැරසුන පපුව වැසෙන තරමට වැඩුණු සුදුපාට ඉඳුණු ධූලිලක් ද ඇති කලතුනා බුද්ධිමත් වයෝවෘද්ධ උපාසක මහතකු ඉදිරියට හැමිණ වැද නමස්කාර කොට ඉතා සත්සුන් ව කථාවට වැටුණේ කලක් දැක පළපුරුදු කෙනකු ලෙසිනි.

ස්වාමීනි, මා ආවේ ස්වාමීන් වහන්සේලා දැක බලාගෙන බණ භාවනා ගැන අහබලා ගැනීමටයි. දැන් පිණ්ඩපාත වේලාව නිසා නැවත දවසක කථා කරන්නට සුඵවනි. ස්වාමීන් වහන්සේලා මේ සෙනසුනේ භව කොපමණ කලක් වැඩ ඉන්නවා දැයි විමසිය. 'උපාසකතුමනි ! අපි මෙහෙ ගත කරන්නේ සුමාන දෙකක් පමණයි' පිළිතුරු දුන් කල්හී, 'ස්වාමීන් වහන්සේලා නිතර වඩන භාවනා කමටහන් මොනවාදැයි වැඩි දුරටත් ඇසිය.

'උපාසකතුමනි! අපි සතිපට්ඨාන භාවනාව, ඡෙත්ති භාවනාව, පිළිතුල් භාවනාව ආදී පළපුරුදු භාවනා කරන්නෙමු'යි පිළිතුරු දුන් කල්හී එතුමා මෙසේ උපදෙශාත්මක කථාවක් කළේය. 'ස්වාමීනි, මේ කාලය බුද්ධෝත්පාද කාලයයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑ භමුන් ශ්‍රී සර්වඥ ධාතුන් වහන්සේලා පාරිභෝගික බෝධීන් වහන්සේ, සුවාසු දහසක් ධම්ප්කන්ධ හා බුදු ගුණ තවම ජීවමානව වැඩ සිටිනවා.. අවුරුදු පන්දහක් පවතිනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන කාලයේදී මෙන්ම තමන්ගේ චරිතානුකූලව භාවනා කමටහන් ලබා ගන්නට සුඵවනි. ස්වාමීනි! දින විසි එකක් ඇතුලතදී ඉතිපියො ගාථාපාඨයෙන්

බුදුගුණ ලක්ෂ්‍යවාරයක් භාවනා කොට පුරා නිමවූ කල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් ඉදිරියේ පහළ වෙනවා. එවිට වැද නමස්කාර කොට තමන්ට සුදුසු භාවනා කම්ප්ථානය ලබාගෙන ඒ භාවනාව දියුණු කරගත යුතුයි. ස්වාමීනි'යි කියා එතුමා ආරණ්‍ය දෙසට ගිය අතර මාහිමිපාණන් වහන්සේලා ගමට පිටු පිණිස වැඩියහ. ගමේදී දන් වළඳා නිමවා ගම් වැසියන්ගෙන් අතරමග දී හමු වූ උපාසකතුමා ගැන සඳහන් කොට එතුමා කාගේ කවුදැයි විමසා බැලූහ. එවැනි කෙනෙකු ඒ ගම් පළාතකවත් නැති බව පැවසූ ගම් වැසියෝ ද පුදුම වූහ. මාහිමි පාණන් වහන්සේලා නැවතත් එම සෙනසුනට හැරී ආ නමුත් එම උපාසකතුමා නොසිටි බැවින් 'එතුමා ආර්ය දේවතා කෙනෙක්ම වෙන්නට ඇතැ'යි සිතූහ. රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයේ නැවතී සිටින කාලයේ 'එම උපදේශය අනුව බුදුගුණ වැඩීමේදී ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ ඉන්නා සේම පහළවන බව සත්‍යය'යි. මාහිමි පාණන් වහන්සේ ඉතාමත් කරුණාවෙන් ප්‍රකාශ කළසේක්, මා තව දුරටත් ධෛර්යමත් කළහ. මෙවැනි ඉතා ප්‍රයෝජනවත් සිදුවීම් අතරින් ආරණ්‍ය සේනාසන ගවේෂණ වාරිකාව සාර්ථක වී ඇත.

රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යය සොයා ගැනීම.

කෝලින උපතිස්ස පරිබ්‍රාජක දෙදෙනා පසුකල අග්‍රශ්‍රාවක දෙනම වහන්සේ සංජය පිරිවැරියා සම්පයෙහි නිවනක් නැති බැවින් මුළු මහත් දඹදිව් කලෙහි 'අපි බුදුන් අපි රහත් යැ'යි කියන බොහෝ ශාස්තෘන් වෙත ද එළඹ සැතීමට පත් නොවී දෙවැනි වර 'අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤාං මග්ගං' යන වචනයෙන් නැවතත් උද්‍යෝගිමත්ව දෙදෙන වෙන වෙනම පිටත් වූ ගමන පළමු දිනයේම අස්සරී මහරහතන් වහන්සේ සම්මුඛ වීමෙන් සෝවාන් ඵලය ද ලබා සසුන් ගත වී අහසේ සඳ හිරු මෙන් බුදු සසුන බබුළුවා ලොවට වැඩ සාද උතුම් නිවන්පුර පැමිණියාහ. යම් කිසි අභිමතාර්යක් අරමුණු කොට ධීර වීර උත්තමයෝ පියවරක් තබන්නාහු නම් එහි නිමාව නොදැක කිසි කලෙකත් ආපසු නොයන්නාහ. අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද සැරියුත් මුලලන් දැගසව්වත් වහන්සේ මෙන් අභිප්‍රාය ඉෂ්ඨ සිද්ධ වනතුරු නොපසුබටව ගත් උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලය වශයෙන් 1936 ජූලි මස 12 ඉරිදි රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය සොයාගත් සේක. උපසම්පදාවට ආසන්න සමයේදී තවලන්දන ආරාමයේ වැඩ සිටින

කාලයේ, උණලිය පන්සලේ දයක මහතෙක් කඩහපොළ කරගහගෙදරට එහා රුවන්ගිරිකන්ද නමැති කන්දක් ඇති බව මාහිමියන් වහන්සේට පවසා ඇත. ඒ අනුව 1936, ජූලි මස 11වෙනිදි කඩහපොළ අලහිටියාවේ පන්සලට වඩින අතර කඩහපොළ සිල්වා නමැත්තෙක් ද, පසු පස්සෙන් පැමිණියේ මාහිමියන් වහන්සේ දැකීමෙන්ම ඇතිවූ ප්‍රසාදයෙන් යුතුව පිහිටක් පතාගෙනය.

අලහිටියාවේ පන්සල නිතර වසා දමා පාලුවට තිබෙන තැනක් බැවින් ඒ ළඟ නිවසක දයක මහතකු පන්සලේ යතුර ගෙන ආ නමුත් යතුර අවශ්‍ය නැති බවත් පැදුරක් ඇතොත් ඒ සැහෙන බවත් අවසර ලැබුණු බැවින් ඒ දයක මහතා කුප්පි ලාම්පුවක් ගිනිපෙට්ටියක් සහ පැදුරක් ද සිය නිවසින් ගෙන අවුත් මාහිමිපාණන් වහන්සේට පිළිගැන්වීය. ටික වේලාවක් භාවනානුයෝගීව ගත කොට කායික මානසික විවේකයෙන් පසු පසෙකින් සිටි කඩහපොළ සිල්වාගෙන් තොරතුරු විමසූ සේක. 'අනේ ස්වාමීනි, මගේ දරුවොත් පවුලත් ඔක්කොම මැරුණා, මාත් ලෙඩින්, මම වේට්ටියක් විකුණා ලියුම් ලියන කොලයක් ගෙන ලියමනක් ලියා තබා අද රැ බෙල්ලේ වැළඳගෙන මියයන්නට සිතාගෙන ඉන්නකොට තමයි ස්වාමීන් වඩිනවා දැක්කේ. මගේ සිත නිවුනා ස්වාමීනි ! මමත් ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න තැනක හැවිති වතාවත් කොට මේ දුකෙන් අත්මිදීමට සිතා ගත්තා ස්වාමීනි !

'පින්වත! එහෙම දිවිතයාගැනීම නරකයි. මහා කල්ප යකලිසක්ම අපායේ, මනුස්ස ආත්මයක් ලබන්ඩ බැහැ අපායේ,' යනාදී වශයෙන් බණ කියා සිල්වා මරණෙන් මුදවා ගත්ත. ඒ අතර, ඔහු පසුදින පන්සිල් සමාදන් වී 'ස්වාමීනි, කොහොටවත් වඩින්නට එපා මම කඩහපොළ ගොස් දනෙන් රැගෙන එනවා' යයි සිල්වා මහතා කඩහපොළට ගියේ මිනිස් වෙසින් ආ දෙවිකෙනෙක් මෙනි. කඩහපොළ පින්වත් පොඩ්අප්පුහාමි මහතාත් එතුමාගේ මවු මැගිනෝනා හාමිනේත්, බිරිඳ වන ජේතනෝනා හාමිනේත්, සත්‍යවාදී හාමිනේත්, මාහිමියන් වහන්සේට දනයක් ඒ අයට ආහාරත් රැගෙන කාරයකින් අලහිටියාව පන්සලට පැමිණ දනය පිළිගැන්වූහ. දන් වළඳා අවසන් වූ පසු ඒ අයද ආහාර අනුභව කොට හිමවා වැද පුද බණ අසා පින් අනුමෝදන්ව, බලවත් චිත්ත ප්‍රසාදයෙන් යුතුව, ස්වාමීනි, 'ස්වාමීන් වහන්සේ වඩින්නේ කොහේටදැ'යි ගෞරවයෙන් විමසූහ. 'දයක මහත්තයෝ, මම වඩින්නේ ගල්ගුහා තියෙන කන්දකටය'යි අවසර ලැබුණු බැවින් 'ස්වාමීනි, හේනේගෙදර කිව්වුව

රුවන්ගිරිකන්ද කියලා කන්දක් තියෙනවා. ඒ කන්දේ ගල්ගුහා බොහොම තියෙනවා. ඒ කන්දේ ගස් කපලා ලී ඉරලා අරන් අපේ වඩු මඩුවේ වැඩ කළේ පිළිතුරු දුන්න. 'අනේ දයක මහත්තයෝ, පින් සිද්ධ වෙනවා කරුණාකර මං ඒ කන්දට ගිහින් අරින්න' යයි කරුණාවෙන් අවසර ලැබුණු අතර, 'ස්වාමීනි, ඒ කන්දේ දනය ලැබෙන්නේ කොහොමදැයි ඇසූ විට පිළිතුරු ලැබුණේ 'පිණ්ඩපාතයේ ගිහින්, දනය නොලැබුණහොත් මැටිගුලි තුනක් ගුලි කරලා වළඳනවා' යනුවෙනි.

'ස්වාමීනි, වහසතුන් ගහණ රුවන්ගිරිකන්දට යාමට අද වේලාව මද බැවින් හෙට උදේට දනෙන් හදගෙන පිටත් වෙමු' යැයි පැවසූ පොඩ්අප්පුහාමි මහත්තයා කරුණාගල කවිවේරියට ගොස් රුවන්ගිරිකන්දේ ගල්ලෙන් පිහිටි ප්‍රදේශයේ කැප සරුප් ලෙස නැවතීමට අවශ්‍ය අක්කරයක් තරම් සුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් සඳහා අවසර පත්‍රයක් ද ලබාගෙන පසුද උදෑසන සූර්‍ය මාතලේ ශ්‍රී ගුණවත්තු ස්වාමීන් වහන්සේත් සමඟ පොත්තනියා මුදලාලි මහත්මයාත් දනය ද සුදානම් කොට කාර් එකකින් කරගහගෙදර පාසල ළඟට පැමිණ එතැන් සිට පාගමනින් රුවන්ගිරි කන්ද දෙසට පිය නැගූහ.

1936 ජූලි මස 12 වැනි ඉරු දින වර්තමාන රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍යයේ ඓතිහාසික දිනයයි. අතීතයේ මහ රහතන් වහන්සේලාගේ සිල් සුවදින් ගුණ සුවදින් ඒක සුගන්ධවත් වූ රුවන්ගිරිකන්ද නැවතත් සිල් සුවද ගුණ සුවද දසක විහිදුවන මහෝත්සවයක් වහන්සේ නමක් වඩනවා නේදැයි වන දේවතාවෝ ද විත්ත ප්‍රසාදයෙන් සාධුකාර දෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස කළ හැකිය. කරගහගෙදර ආරච්චි මහත්මයා ද ඇතුළු වගකිව හැකි ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න තවත් පිරිසක් ද සමඟ කඩගහපොළ පොඩ්අප්පුහාමි මහත්මයා අවශ්‍ය උපකරණ ද රැගෙන අතිගරු පූජනීය මාහිමියන් වහන්සේ රුවන්ගිරි කන්ද නම් වූ උත්තංග කඳු පාමුලට වැඩම කරවාගෙන ගියේ නිවන් දැකීමට පාර පෙන්වා දෙන කළණ මිතුරකු වශයෙනි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩහිටි කාලයේ හිමවත් පෙදෙසේ ආරණ්‍යයක වස් එළඹී අමනුෂ්‍ය උපද්‍රවයකින් පෙළී ආපසු සැවැත් නුවරට පැමිණ කරුණියමෙන්ක සූත්‍රය උගෙන නැවතත් ඒ වනාන්තරයට පිවිසෙන්නට මත්තෙන් කරුණිය මෙන්ක සූත්‍රය සප්තධායනා කොට වනයට පිවිසුණු පන්සියයක් පමණ යෝගාවචරයන්

වහන්සේලාට වන දේවතාවෝ රහත් වනතුරු සියලු ආරක්ෂාව උපස්ථාන සැලසූහ. ඒ ඓතිහාසික සුවත සිහි ගැන්වෙන සේ අතිපූජනීය මාහිමි පාණන් වහන්සේ ද, ගිහි දයක පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවා කරුණියමෙන්ක සූත්‍රය සප්තධායනා කොට දෙවියන්ට පින් දී විත්තාධිෂ්ඨාන පිහිටුවාගෙනම කැලයට ඇතුළු වූහ.

කරගහගෙදර ආරච්චි මහත්මයා ඉදිරියෙන් පාර එළිකරමින් යන අතර මාහිමියන් වහන්සේ සිහිනෙන් දුටු විරු ගල්පඩි පෙළ ද හමුවිය. ඉපැරණි ගල්පඩි පෙළ කරණය කිරීමෙන් අනතුරුව විශාල ගල් පර්වතය ඇසතු මුල් පැදගත්, චුල්ලපිණ්ඩපාතික කිස්ස මහරහතන් වහන්සේ වැඩ විසූ ගල්ලෙනට ද පැමිණියහ. බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ දෙනම, ලෙනේ වියන් සිතුවම, ගල් කෙටු ඇහිලි පහ සහිත අත් සළකුණ, මේ සියල්ල සිහිනෙන් දුටු ආරණ්‍ය සේම සියැසින් දකින්නට ලැබීමෙන් ප්‍රීති සොම්නසින් ඔකඳ වූ අති පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ තුන් අවුරුද්දක් කිස්සේ කඳුතෙල් ගිරිදුරු වන දුරු සිසාරා ඇවිද සොයා ගන්නා ලද ස්වකීය ජය භූමිය වන රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයේ මහගල්ලෙනෙහි සූර්‍ය මාතලේ ගුණවන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ද සමඟ එදම නැවතී වදළහ. මාහිමියන් වහන්සේ සමඟ පැමිණි දයක පිරිස විසින් බුරු ඇඳක් සහ නැවතීමට අවශ්‍ය භාණ්ඩ කීපයක් සපුරා දෙන ලදී.

රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය

වයඹ පළාතේ කරුණාගල දිස්ත්‍රික්කයේ නාරම්මල පෙදෙසේ පිහිටි මෙම රුවන්ගිරි කන්ද උස් කඳුගැට කීපයකින් වට වූ අක්කර (400) භාරසියයක් පමණ විශාල වනාන්තරයකි. එම අවධියේ මෙම ආරණ්‍යය ගම්මානයේ සිට දුනු පන්සියයකට වඩා දුරින් පිහිටියේ විය. ඉපැරණි කටාරම් සහිත ගල්ලෙන්, ගල්පොකුණු දිය උල්පත් ආදියෙන් ද සමන්විත වූ රුවන්ගිරි කන්ද, අතීතයෙහි වැඩසිටි චුල්ල පිණ්ඩපාතික කිස්ස මහ රහතන් වහන්සේ සහ මහා මිත්ත මහා රහතන් වහන්සේගේ ද පාද ස්පර්ශයෙන් සුපිරිසිදු වූ ශීලාදී ගුණ සුරණයට ඉතාමත් යෝග්‍ය වූ මහා බලගතු යෝග භූමියක් බව මාහිමියන් වහන්සේට මුල් දින කීපයකින්ම මනාව වටහා ගැනීමට හේතු කරුණු සාධක පහළ වී ඇත.

විශුද්ධ මාර්ගයෙහි සහ මනෝරථ පූරණි නම් වූ අංගුත්තර නිකාය අර්ථකථාවෙහි ද සඳහන් වන මහාමිත්ත මහරහතන් වහන්සේ වැඩ විසූ

කස්සක නම් ලෙන පිහිටා ඇත්තේ ද මේ රුවන්ගිරි කඳු මුදුනෙහිය. සුප්‍රසිද්ධ වුල්ල පිණ්ඩපාතික කිස්ස මහරහතන් වහන්සේ වැඩ විසූ සේක්ද, මේ රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයෙහිමය. අට්ඨකථාවන්හි මෙය හැඳින්වෙනුයේ රතනගිරි පබ්බත විහාර නමිනි.

මහා මිත්ත මහරහතන් වහන්සේ

ඉන්ද්‍රිය සංවර ශීල බලයෙන් ස්වකීය මවුකුමිය අසාධ්‍ය රෝගයකින් සුවපත් කොට වදළේ මහාමිත්ත මහරහතන් වහන්සේය. මෑණියන් අසාධ්‍ය රෝගයෙන් පීඩාවිඳිනු දුටු මහාමිත්ත මහරහතන් වහන්සේගේම එක් කුසේ උපන් සහෝදරිකුමිය ද මෙහෙණි සස්තෙහි පැවිදි වී සිටි බැවින් මහා මිත්ත ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් බෙහෙකක් ලබාගෙන එනු පිණිස මෑණියන් වහන්සේගේ නියෝගයෙන්ම පැමිණියාය. 'ස්වාමීනි! අපේ මෑණියන් වහන්සේ අසාධ්‍ය රෝගයකින් පෙළෙන්නීය. ඔබ වහන්සේ දන්තා බෙහෙකක් ලබා දෙන මෙන් මෑණියෝ මට කියා සිටි බැවින් මෙසේ ආවේම'යි මෙහෙණින් වහන්සේ පැවසීය. නැගෙනියනි! මා දන්තා ඖෂධීය බෙහෙකක් නම් නැත. එහෙත් මගේ අභ්‍යන්තරයෙහි තිබෙන බෙහෙකක් කියමි. 'මා පැවිදි උපසම්පද වූ තැන් සිට අද මේ දක්වා විෂභාග අරමුණක් කෙරෙහි ඉන්ද්‍රිය සංවරය බිඳගෙන බලා නැත. මෙය සත්‍යයකි. මේ සත්‍යානුවාසයෙන් මගේ මෑණියන්ට සුවවේවා'යි සත්‍ය ක්‍රියා කළ සේක. හික්මුණින් වහන්සේ ද මෑණියන් සම්පයට ගොස් එසේම සත්‍යක්‍රියා කළ කෙනෙහි ජල තලයක පෙණ බුබුළක් බිඳී නොපෙනී ගියා සේ මෑණියන් ගේ රෝගය සම්පූර්ණයෙන් සුව වී නැගී සිටියාය. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩසිටි සේක් නම් මාගේ සූත්‍ර ස්වාමීන් වහන්සේගේ හිස ශ්‍රී හස්තයෙන් පිරිමදින්නේ යයි ප්‍රීති වාක්‍යයක් ද ප්‍රකාශ කළාය.

රුවන්ගිරිකන්ද කඳුමුදුනේ පිහිටි කස්සක ලෙනෙහි මහා මිත්ත මහරහතන් වහන්සේ රහත්වීමට පෙර දොළොස් වසරක් භාවනානුයෝගීව වැඩ විසූහ. කඳු පාමුල ගම්මානයේ සැදැහැවත් මවු කෙනෙක් පුත්‍රස්තේහයෙන් ම දොළොස් අවුරුද්දක්ම එම ස්වාමීන් වහන්සේට පිණ්ඩපාතය පිළිගැනුවුයේ පියවරක් පාසාම භාවානුයෝගීව ගතපව්වාගත වන පුරාණ මේ ස්වාමීන් වහන්සේ අද අදම රහත් ඵලයට පැමිණෙවා යන මෙහිණියෙනි. එක් උදෑසනක දී එම මවුකුමිය සිය දියණියට කථා කොට 'ආදරණීය දරුවා! ඔබේ සොහොයුරු මහාමිත්ත ස්වාමීන්

වහන්සේ පිණ්ඩපාතයේ වඩින්නට මත්තෙන් දනය සුදුනම් කරව, අසවල් තැන පරණ භාල්, ගිතෙල්, හකුරු ආදිය ඇත. ප්‍රණීතව දනය සකස් කොට 'පූජාකරව, මම දරන් පලාත් නෙලාගෙන ඒමට යමි. මට දවාලට ඇඹුල් කැඳක් සාද තබන්නැ'යි කියා නිවසින් පිටත් වූවාය.

කස්සක ලෙනේ සිට පා සිවුරු දරා, පියවරක් පාසා කමටහනින් වඩිමින් සිටි මහාමිත්ත ස්වාමීන් වහන්සේට මෑණියන්ගේ මේ කථාව කණට වැටුණේ සිතට පණ ගැන්වෙනසේය. 'දුනෙට පරණ භාල්, ගිතෙල්, හකුරු තමන්ට ඇඹුල් කැඳ - මේ තරම් ශ්‍රද්ධා භක්තියෙන් දන් පැන් පිරිනමන මේ මෑණියන්ගේ දනය පෘථග්ජනව කෙලෙස් සහිතව වැළඳීම වරදකි. මේ දනය මහත්ඵල කිරීමට මා අද රහත් නොවී නොවළඳමි' යි සිතා ආපසු කස්සක ලෙනට වැඩම කොට පාත්‍රය දෙපට සිවුරු තැන්පත් කොට භාවනා ආසනයෙහි වාඩි වී කමටහනට සිත යෙදුහ.

දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ කෙලෙසුන් තුනී කරමින් භාවනා වඩා පළපුරුදු ඇති අතර මතු වූ සංවේගය හේතු කොට වහා සිත සමාධි ගත විය. විදරශනා ඥාන, ජේළියට පහළ විය. නොබෝ වේලාවකින් සතර මහ සතර ඵල පිළිවෙලින් අර්හත්වයෙන් අමා මහා නිවන සාක්ෂාත් කළ සේක.

පිපුණු නෙළුම් මලක් සේ ප්‍රබෝධමත් සිහින් යුතුව මිදුලට වැඩම කොට පිණ්ඩපාතයට වේලාව ඇත්දැයි සෙවනැල්ල මැන බැලූහ. කස්සක ලෙන ඉදිරිපිට වෘක්ෂයේ අධිගෘහිත දේවතාවා මිනිස් වෙසින් බැස අවුත් පා මුල වැද වැටී මේ ගාථාවෙන් ආරාධනාවක් කෙළේය.

නමො හෙ පුරිසාරස්සද - නමො හෙ පුරිසුත්තම,
යස්ස හෙ ආසවා ඛිණා - දක්ඛි ණෙ යෝසි මාරිසා ති.

ආජ්‍යා පුරුෂ වූ ස්වාමීන් වහන්ස! ඔබ වහන්සේට මාගේ තමස්කාරය වේවා, උත්තම පුරුෂ වූ ස්වාමීන් වහන්ස! ඔබ වහන්සේට මගේ තමස්කාරය වේවා, ඔබ වහන්සේගේ සියලු ආශ්‍රවයෝ ක්ෂය වූහ. තිදුකාණන් වහන්ස! සැදැහැවත් උපාසිකාවගේ දන දක්ෂිණාව මහත්ඵල කිරීමට ඔබ වහන්සේ සුදුසු වූ සේක. පිණ්ඩපාතය සඳහා තවම කාල වේලාව ඉතිරිව ඇතැ යි ගෞරවයෙන් ආරාධනා කළ කල්හි මහා මිත්ත

මහරහතන් වහන්සේ ද ඒ නිවසට පිණිසපාතයේ වැඩම කොට දන් වළඳ කස්සක ලෙනට වැඩිසේක. එදින සවස නිවසට පැමිණි මැණියෝ සිය දියණියට කථා කොට, දුවේ! අපේ ස්වාමීන් වහන්සේ දනෙට වැඩියාද? දනේ හොඳට ප්‍රණීතව පිළිගැන්වුවාදැ යි විමසා සිටියේ සාදරයෙන් පින් අනුමෝදන් වනු පිණිසමය. 'එසේය මැණියෙනි! ස්වාමීන් වහන්සේ විකක් පමා වී දානෙට වැඩියා. අම්මා කිව්ව විදිහට ප්‍රණීතව දානය පිළිගැන්වුවා. අපේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ මුහුණේ නම් වෙනදටත් වඩා ප්‍රබෝධයක් පිපිණු බවක් ප්‍රසන්නතාවක් කිබුණායැ යි සතුටින්ම දුව පිළිතුරු දුන්නීය. ගුණවත් උපාසිකා මාතාව මිදුල්ම සිට ගෙන කස්සක ලෙන දිසාවට දොහොත් මුදුනේ තබා වැඳ ගෙන 'අපේ ගරු ස්වාමීන් වහන්සේ බුද්ධ ශාසනයේ ඒකාන්තයෙන් සිත් අලවා වාසය කරන සේක්' යයි ගෞරවයෙන් ප්‍රීති වාක්‍ය ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ කුටු කඳුලෙන් තෙත්වූ, නෙකිනි. මෙසේ පූජනීයත්වයට පාත්‍ර වූ මහාමිත්ත මහරහතන් වහන්සේ දීර්ඝ කාලයක් වැඩ සිටි සේක් රුවන්ගිරිකන්දේ මුදුනේ කුටිය නම් වූ කස්සක ලෙනෙහිය.

චූල්ල පිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේ

රතනගිරි පබ්බත නම් වූ රුවන්ගිරිකන්දේ වැඩ විසූ චූල්ල පිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේ වනාහි ගතපටිවාගතික වත පුරමින් පිටු සිඟා වඩින එක් දිනකදී මධුවාපි නම් වූ මී වැවෙහි වැව් ඉස්මත්තේ ඇතෙකු මැරී ඉදිමී නිල්වී මීජා වැගිරෙන පණුවන්ගෙන් පිරිහිය අශ්‍රහය අරමුණු කොට එතැනදීම විදර්ශනා වඩා මහරහත් බවට පත්වූ සේක. තමන් වහන්සේ පිටුසිඟා වඩින ගම්මානවල මැරෙන මැරෙන අය සුගතියටම යන සේ ජනතාවට පිහිට වූ සේක. දම්ළඳෝවාර - දෙමළදොර නම් ගමෙහි පුරා අවුරුදු පනස් පහක් තිස්සේ බිළි බාමින් සිට කිසිම පින්ක් නොකොට තරකාදියට යාම පිණිස මරණ මඤ්චකයෙහි නිපන් කැනට චූල්ලපිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේ වැඩම කොට බණ කියා ඔහුට කිසරණය සමාදන් කරවූහ. පත්සිල් සමාදන් කරවන්නට මත්තෙන් ඔහුගේ දිව ගැලවී වැටුනේ බිළි බැමේ කමයේ දිව්ඨධම්ම වේදනීය විපාකයෙනි. 'සමාදන් වූ කිසරණයට නැවත නැවත මෙනෙහි කරව' යි. අනුශාසනා කොට රහතන් වහන්සේ සෙතසුනට වැඩම කොට නොබෝ වේලාවකින් දම්ළඳෝවාරික බිළි වැද්ද මිය ගොස් වාතුර්මහාරාජික දෙවිලොව උපන්නේය. පසුදින සන්ධ්‍යාවේ සක්මන් කෙළවරට මිනිස් වෙසින් පැමිණ ස්වාමීනි! මම දම්ළඳෝවාරිකයා

වෙමි. මරණාසන්න මොහොතේදී ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් කිසරණය සමාදන් වූ මම වාතුර්මහාරාජික දෙවිලොව උපන්නෙමි. ස්වාමීනි! මම ඔබ වහන්සේගෙන් කිසරණය සහිත පඤ්චශීලය සමාදන් වීමට ලැබුණේ නම් මින් ඉහළ දෙවිලොව උපදින්නටත් කිබුණේය' යි කිසරණය හේතුවෙන් අවුරුදු පනස් පහක ප්‍රාණඝාතාදී අකුශල කමීය ප්‍රතිභාහනය වීමේ ප්‍රාතිහාර්යයෙන් සතුටු ප්‍රකාශ කළේ ජයග්‍රාහී විලාසයෙනි. 'සිල් දීමට පළමුව දිව ගැලවී ගියේ තමන්ගේම අකුශල කමීයේ බලවත් කමෙනි. මින් ඉදිරියට නොපිරිහී ලොවි ලොවිතුරු සම්පත් සාද ගනුව' යි. මහරහතන් වහන්සේ අනුශාසනා කොට පිටත් කර යැවූ සේක. රටට ජනතාවට ලොවට සසුනට වැඩ සැලසූ යථෝක්ත මහරහතන් වහන්සේලාගේ අසීමිත සීල කේෂය, ගුණ කේෂය අදත් රුවන්ගිරි කන්දේ දසක විහිදී පැතිරී ඇති බව එන යන සැම බොදු මහ ජනතාවට සියැසින් දැකගත හැකිය.

රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයට ඇතුල්වන සැමට පළමුවෙන් දැනෙන්නේ ගතට සිතට සිසිලකි. අමුතුම සන්සුන් බවක්, තිවුනු සැනසුනු බවක් නිකැතින්ම දැනෙනුයේ අතීතයෙන් වර්තමානයෙන් නික්මෙයි වූද සීලවත්ත උතුමන්ගේ මෙහි කුරුණා දයා ක්ෂමා ආදී ගුණයන්ගේ විද්‍යුත් කිරණ ද පැතිරී හමා යාමෙනි.

අතිගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ රුවන්ගිරිකන්දේ ආරණ්‍ය සේනාසනයට වැඩම කිරීමේ පුවත අවට ප්‍රදේශය පුරා රැවි පිළිඳවී දෙමින් පැතිර ගියේ බොහෝ දෙනාගේ ප්‍රසාදයක් ඇතැමෙකුගේ විවේචනාත්මක කසු කුසුවත් මතු කරමිනි. 'වග තුග කිසිත් නොදන්නා වූ නිධන් සොරෙක් වැනි පැවිද්දක් රුවන්ගිරි කන්දේ නැවතී සිටින්නේ යැ' යි අවට පත්සල් පහක සංඝයා වහන්සේලා කුරුණෑගල ඒජන්තතුමාට පෙන්සම් යවන ලදුව ඒජන්තතුමා මත්ත්‍රිතුමා පොලිස් ස්ථානාධිපතිතුමා ආදී වගකිව යුතු නිලධාරී මණ්ඩලයක් ම රුවන්ගිරියට පැමිණ පරීක්ෂණයක් කරන ලදුව මාහිමිපාණන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ අභියාසා ප්‍රසාදයට පාත්‍ර වූ සේක. අතිගරු පූජනීය මාහිමියන් වහන්සේ ද 'නිධානයක් සොයා ගෙන ආවා., නිධානය ගොඩගත්දට සියලු දෙනාටම බෙද දෙනවා' යයි ප්‍රකාශ කොට ඇත්තේ ලෞකික නිධානයක් ගැන නොව ධ්‍යාන අභිඥා විදර්ශනා මාර්ගඵල නිර්වාණ සංඛ්‍යාත උත්තරිතර ධම් නිධානය ගැනමය. මාහිමියන් වහන්සේගේ ඇවතුම් පැවතුම් ප්‍රණීතාධ්‍යාය හා සීලාදී ගුණ සම්පන්නතාව හමුවේ සාහිග්‍ය

විත්ත ප්‍රසාදයට පත්වූ නිලධාරී මඩුල්ල මාහිමියන් වහන්සේට රිසි සේ වැඩ විසීමට අවකාශ සලසා ආපසු පිටත් වූයේ ශාසනික වැඩට ඇප කැප වූ කළණ මිතුරන් ලෙසිනි. පරීක්ෂණයට පැමිණි නිලධාරීන් ඉදිරියේ පෙනී සිටි දෙතෝ දහසක් දෙනා අතර කඩහපොළ ප්‍රාන්සිය් පොඩ්අප්පුහාමි, වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි, හේතේගෙදර එස්. බී. එළියස් මුදලාලි මහත්මයා, එම්. ජේමස් මහත්මයා, පැන්තැනිගොඩ බස්නියන්, නාරම්මල පොඩිරාළහාමි, නාරම්මල ලොකු අප්පුහාමි යන දයක පිරිස ප්‍රධානත්වය දරා ඇත.

අවට ගම් දනවි වාසී සැදැහැවත් බෞද්ධයෝ නිතර පැමිණෙමින් ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ සේනාසන පහසුව සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සැපයීමෙහි නිරත වූහ. ප්‍රධාන ගල් ලෙන අසල තවත් ගල්ලෙන් සහ පෞරාණික සෙනසුන් ගණනක් ද හමුවිය. චුල්ල පිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේ වැඩ විසූ ආරණ්‍ය සෙනසුන බැවින් ඒකාන්තයෙන්ම උල්පත් සහිත ළිඳක් යට වී ඇතුළු සිතු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ දයක පින්වතුන්ගේ සහායෙන් සොයා බැලූහ. වැසි සමයේ කඳු අතරින් වතුර ගලායන දෙල පාර අයිනේ එරම්ණිය වැල් අකුලකින් ආවරණය වූ වැල්ලේ කොළ ගොඩකින් වැසුණු තැනක් දැක 'මෙතැන පාද බලමු' යයි මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ මහ පෙත්වීම අනුව සෙවීමේදී හරියටම එකැන පෞරාණික පැන් ළිඳ හමු විය.

පිරි කිවුණ වැලි ගල් පස් ඉවත් කරගෙන යාමේදී පැරණි ළිංවලට යොදන වළං මැටිවෙන් සෑදූ උරා කැට දහසක් පේළියට හමුවිය. ළිං පතුලේ ඉතාමත් සිතිදු වූද බුලත් කොළයක තරම් තුනී වූද මැටි පාත්‍රයක් හමුවී ඇත. කඩුගන්නාවේ සිට වැඩම කළ පූජා ඉන්ද්‍රානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් එම පාත්‍රය පරීක්ෂා කරද්දී පාලියෙන් එහි ඇති වාක්‍යයක් අනුව එය 'චුල්ල පිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ පාත්‍රය' බව හඳුනා ගෙන තිබේ. පිළිසකර කොට ගත් ළිඳ 'චුල්ල පිණ්ඩපාතික තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ ළිඳ' යයි නම් කරන ලදී. නොයෙක් රෝග සුව කිරීමට සමත් ඖෂධීය පැන් ළිඳක් බැවින් අදත් ඇතැම් සැදැහැනියෝ ඒ පැන් ළිඳෙන් බෙහෙත් පිණිස පැන් ගෙන යාමට පුරුදු වී සිටිති. ඉහත සඳහන් ඓතිහාසික පාත්‍රය සවිඥ ධාතුන් වහන්සේලා සහිතව ආරණ්‍යයේ පැරණි විහාර මන්දිරයේ උඩ කුඩා වෛතාසයෙහි නිධාන කොට වන්දනා මාන්ත පිණිස තබා ඇත.

රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතිය.

අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සිල් සුවද දයක පැතිරෙත්ම ඇත ගම් දනවි නගරවලින් සැදැහැනි බෞද්ධ මහ ජනතාව සසුන් මල් සුවදින් මුහුදෙන් එතර සිටන් මී මැස්සන් හිමවකට ඇදී එන්නා සේ වැළ නොකැඩී රුවන්ගිරි කන්ද වන සෙනසුනට ඇදෙමින්, දන් පැන් සෙනසුන් පහසුව සලසමින් තම තමනුත් ශීලාදී ගුණ පිරිමෙහි උදයෝගිමත් වූහ. විශේෂයෙන් රුවන්ගිරි කන්ද සොයා ගැනීමේදී මාර්ගෝපදේශක වූ කඩහපොළ පොඩ්අප්පුහාමි මහතා, කුරුණෑගල වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතා, කරගහගෙදර ගම්මුලාදැනි, ඇස්. ඇම්. බණ්ඩා මහතා, හේතේගෙදර එස්. බී. එළියස් මුදලාලි මහතා ඇතුළු අවට ගම්වාසී සැදැහැවත් දයක මඩුල්ලක් එක්ව ආරණ්‍ය පාලක දයක සභාවක් පිහිටුවා ගන්නා ලදී. එයින් පසු සේනාසනයෙහි දියුණුවට අදළ මහා සංඝරත්නයට පහසු විහරණ පිණිස අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම ආරම්භ විය.

අතිගරු පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ඒකායන අධිෂ්ඨාන මාවත වූයේ සසර දුකින් එතර වීම සඳහා බණ භාවනා වඩමින් සන්තානගත කෙලෙස් තුනී කරමින් ධ්‍යාන අභිඥා විදර්ශනා මාර්ගඵල නිව්‍යාණ ධර්මය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති දියුණුකර ගැනීම විනා ස්ථාන දියුණු කිරීමක් නොවීය. දන් පැන් සෙනසුන් පහසුව සිවුපසය ද හැම දෙයක්ම අවැසි පමණට වඩා වැඩි මනත් පිළිගැනීමට පසුබට වූහ. මාහිමියන් වහන්සේගේ සිතට අනුකූලවම කටයුතු කරන සුවව කිකරු ගුණ ගරුක දයක් මඩුල්ල ද ඒ නිසාම අතිගරු මාහිමි පාණන් වහන්සේගෙන් ලැබෙන අවසර පරිදි පමණක්ම කටයුතු කිරීමට සාමධාන වූහ.

ඒ අනුව 1936 දෙසැම්බර් 12 වෙනි දින 'සිසිර' ලෙන, සක්මන් මළුව එහි වැසිකිළියද දයක සභාව මහින් නිමවා, මාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහා සංඝරත්නයට පූජා කරන ලදී. 1937 ජනවාරි මස 15 වෙනි දින ස්වණී ලෙනද, එම වර්ෂයේ පෙබරවාරි මස දී කස්සක ලෙන නම් වූ මුදුනේ කුටිය ද එහි සක්මන් මළුවද සාදවා වැඩ නිමවා මාහිමියන් වහන්සේට පිළිගන්වා ඇත. 1938 මැයි 15 වෙනිද රුවන් ලෙනෙහි සක්මන් මළුවද, 1939 නොවැම්බර් 25 ද භාවනා කුටියද, 1937 දනශාලා ළඟ ළිඳ ද, 1939 නොවැම්බර් 18 ද සුමන ලෙන ද, 1940 පෙබරවාරි 7 ද මලසුන් ගෙය හා පාත්‍ර ධාතු සෑය ද, 1941 ඔක්තෝබර්

4 ද රුවන්ලෙනේ ශාලාවද, 1942 පෙබරවාරි 12 වෙනිදා ආරණ්‍ය සීමාවේ ගල්පඩි පෙළද, 1943 දෙසැම්බර් 10 රුක්බමුල කුටිය සක්මන් මඵව මලසුන්ගෙය, වැසිකිළි කැසිකිළි ගිනිහල්ගෙය පැන් ලීද ද, 1944 මැයි 29 ද බද්ධ සීමා මාලකය ද, 1945 රුක්බමුලයේ මහ ලීද ද, 1946 ජූලි 12 වෙනිදා ආරණ්‍යයට යන එන පාරේ ගල්පඩි පෙළ ද, 1946 දෙසැම්බර් 2 වෙනිදා හෝර්න ශාලාව ද, 1947 දෙසැම්බර් ගිනිහල් ගෙයද, වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතාණන්ගේ ආරණ්‍යයට යාබද ඉඩමේ පිණ්ඩපාක ශාලාව ද, 1958 දී පමණ අභිනව විශ්‍රාම ශාලාව 1983 දී බුද්ධ මන්දිරයද යනාදී සේනාසනාංග දයක සභාවේ මාර්ගයෙන් හා සැදැහැවතුන්ගේ පෞද්ගලික ධනයෙන් ශ්‍රමයෙන් ද නිමවා මහා සංඝරත්නයේ සැප විහරණය සඳහා පරිත්‍යාග කොට ඇත.

රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සම්මිස මගින් අතිගරු මාහිමියන් වහන්සේ ප්‍රධාන යෝගාවචර මහා සංඝරත්නයට පිණ්ඩපාක දනය පිළිගැන්වීම සඳහා මාසිකව දින 31 ට දයක කාරකාදීන් 31 දෙනෙක් බැඳී සැදී පැහැදී සිටි අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන ආසන ශාලාව ඉහත සඳහන් වයි. බී. එම් අප්පුහාමි මහතාණන්ගේ ඉඩමෙහි ගොඩ නගන ලදී.

ප්‍රථම දයක සභාවේ සභාපති ජී. ඩී. ජිනදස මුදලාලි මහතා ද, ලේකම් හේනේගෙදර එස්. බී. එළියස් මුදලාලි මහතා ද, භාණ්ඩාගාරික වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතා ද, පත් වී සිටි අතර, නැවත සභාපති, වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතා ද, ලේකම් හේනේගෙදර එස්. බී. එළියස් මුදලාලි මහතා ද, උස්වැවේ ආර. ඩී. රාජකරුණා වෙද මහතා ද, භාණ්ඩාගාරික කන්තැහැපොළ ඇත්. ඇම්. ඩිංගිරිබණ්ඩා මහතා ද කටයුතු කර ඇත. වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතාණන්ගේ අභාවයෙන් තත් ජොෂ්ඨ පුත්‍ර ඩී. ආර්. යහම්පත් මහතාණන් සභාපති වශයෙන් ද, කඩුළුන්තේ ජේ. ඇම්. ඩිංගිරිබණ්ඩා මහතා භාණ්ඩාගාරික වශයෙන් ද, බෝලානේ වි. මු. පී. වීරකෝන් මහත්මයා සහ එස්. බී. යසරත්න මහත්මයා ලේකම් වශයෙන් දැනට සභාවේ කටයුතු සිදු කෙරෙති.

ආචාර්යයන් වහන්සේට උපස්ථාන කිරීම.

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආචාර්යය පාද, කඩුගන්නාවේ ශ්‍රී නිවාස පරිවේණාධිපති ව වැඩ විසු

උඩුනුවර ශ්‍රී සාරානන්දාභිධාන මහාස්ථීර පාදයන් වහන්සේ 1942 ජූලි මාසයේ 05 වෙනිදා රුවන්ගිරිකන්දේ ආරණ්‍යයට වැඩම කරවා සේනාසන පහසුකම් සිවුපස පහසුකම් බෙහෙත් හේත් සහ භාවනා කමටහන් පුහුණු කරවීම් ආදී ධර්මාමිෂ් උභය සංග්‍රහයෙන් අවුරුදු තුනක් තිස්සේ උපස්ථාන කිරීමට ලැබීමත් පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උදර කෘත ගුණ සැලකීමේ පුණ්‍ය ලාභයක් බවට පත්විය. බලගල්ලේ සරස්වතී පිරිවෙන පිහිටුවා වදළ අතිපූජනීය පණ්ඩිතාචාර්ය මුඩගමුවේ ශ්‍රී නිවාස ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ ජොෂ්ඨ ශිෂ්‍ය රත්නය වන උඩුනුවර සාරානන්දස්ථ මාහිමියන් වහන්සේ ද පුරා අවුරුදු දොළසක් දඹදිව ධම්මක සේවය හා බුරුම රට ආගමික වතාවත් පුහුණු වී ලක්දිවට වැඩම කොට උදර ලෝක ශාසන සේවාවන් සිදුකොට වදළ ශාසන භාරධාරී සංඝ පීතෘන් වහන්සේ නමකි.

රුවන්ගිරි කන්දේ බද්ධ සීමාව

වම් 1944 වනතුරු ආරණ්‍ය පිහිටුවා අවුරුදු අටක් මාහිමියන් වහන්සේලාට පොහොය පැවරුණු ආදී විනය කර්ම සිදු කිරීමට බද්ධ සීමාවක් සම්මත වී නොතිබුණ බැවින්, බලගල්ලේ සරස්වතී පරිවේණාධිපති අග්ගමහා පණ්ඩිත හිස්සැල්ලේ ඥාණෝදයාභිධාන මහානායක මාහිමියන්ගේ සහ කඩුගන්නාවේ ශ්‍රී නිවාස පරිවේණාධිපති උඩුනුවර සාරානන්දස්ථ මාහිමියන්ගේ ද අනුශාසනාවෙන් 1944 මැයි මස 29 වෙනිදා බුද්ධ ප්‍රඥාප්ති අනුකූලව බද්ධ සීමාවක් සම්මත කරන ලදුව, වයි. ඩී. ඇම්. අප්පුහාමි මහතාණන් ප්‍රධාන දයක මඩුල්ලකගේ සහභාගිත්වයෙන් සීමා මාලකය සාදවා පූජා කරන ලදී.

අනුත්තම සිල සම්පන්නතාව

ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර ශීලය, ඉන්ද්‍රිය සංචර ශීලය, ආර්ථික පාරිශුද්ධ ශීලය හා ප්‍රත්‍ය සන්තිශ්‍රිත ශීලය නමින් හික්ෂුන් වහන්සේ විසින් සතර සංචර ශීලයක් හෙවත් චතුපාරිශුද්ධ ශීලයක් මනාව සමාදන්ව ආරක්ෂා කළ යුතු වන්නේය.

හික්ෂු-හික්ෂුණි උභය පක්ෂයට විනය පිටකයෙහි වදුරා ඇත්තාවූ උගතෝ විභංගය දෙවිසි කඳුවක හා සෝළය පරිවාර ඇතුළත් වන විනයපාලි ගත් පසෙහි නවකෙළඳහස් එකසිය අසූකෝටි පනස් ලක්ෂ

නිස්සංසාරය දහසක් තරම් වූ ශික්ෂාපද රාශිය වනාහි සියලු ශීලයන් අතුරෙන් අග්‍රවුද, ශ්‍රේෂ්ඨ වුද, ජ්‍යෙෂ්ඨ වුද ප්‍රධානතම වූ ශීලය බැවින් ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර ශීලය නම් වේ. පාරාජිකාපත්ති - සංඝාදිසේසාපත්ති - ධුල්ලච්චියාපත්ති - පාවිත්තිසාපත්ති - පාවිද්දෙහියාපත්ති - දුෂ්කාතාපත්ති - දුර්භාෂිතාපත්ති නමින් ආපත්තිස්සත්තං සත්තකට බෙදෙන ඒ ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර ශීලය වනාහි ලාභ, යස, ඥාති අංග ජීවිත හේතුවෙන් ද නොබිඳ ආරක්ෂා කිරීම ශීල විශුද්ධිය නම් වේ. දැන දැන දුෂ්කාත දුර්භාෂිත තරම් වත් ඇවතකට පත් නොවී ඉතාමත් පිරිසුදු ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර ශීලයෙන් සමන්විත වූ අතිගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නිතර වැඩ සිටින ආසනයෙහි වාඩිවීමට බලගල්ලේ මහා නායක මාහිමියන් වහන්සේට පවා නොහැකිව 'ශීලරක්ඛිත තෙරුන් වහන්සේගේ ආසනයේ මා වැඩහිඳීම සුදුසු නැතැ'යි ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් ශීල තේජසක් ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ තුළ පැවතුනේය. ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින ගල්ලෙනට ඇතුල්වීමට ලංකාවේ අගමැතිනිය, ලන්ඩනයේ අග රැජිනටත් නොහැකි තරම් ශීල තේජසක් පැවති බැවින් සැදැහැවත් බොදු මහ ජනතාව රහතන් වහන්සේ නමකට මෙන් මාහිමියන් වහන්සේට ගෞරව සම්ප්‍රසන්න ආදරය දැක්වූහ.

ඇත අතීතයේ රුවන්ගිරි කන්දේම කස්සක ලෙනෙහි වැඩ සිටි මහා මිත්ත මහරහතන් වහන්සේ මෙන් ඉන්ද්‍රිය සංචර ශීලය ද මාහිමියන් වහන්සේ ඉතාමත් උසස් ලෙස සපිරූහ. කාවන්තිස්ස රජ කාලයේදී කරඬුලෙන වැසි මිත්ත ගුහා ස්වාමීන් වහන්සේ හට වසරක් වැඩ සිටි ගල් ලෙනෙහි සත්ඛුදුවරයන් වහන්සේගේ අභිනිෂ්ක්‍රමණය දැක්වෙන විසිතුරු වියන් සිතුවමක් තිබිණ. සේනාසන චාරිකාවේ පැමිණි ආගන්තුක හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරිසක් ඒ සිතුවම දැක 'ස්වාමීනි! මේ වියන් සිතුවම ඉතාමත් ප්‍රසාදනීය' යි කීහ. ඇවැත්නි! ඇස් ඇත්තන් නිසා මෙවැන්නක් ඇතිබව අද දැන ගත්තෙමි. මෙතෙක් හට අවුරුද්දක් තුළ මා මෙය දැක නැතැයි කිය. ලෙන ඉදිරියේ නාගයේ මල් පෙති බිම වැටී ඇති කල්හි නාමල් පිළි ඇතැයි දැන ගතිනි. ඒ හැර නාගස උඩ නොබලති, සෑම ඉරියව්වකදීම වියගහකට හෙවත් බඹයකට වඩා ඇත නොබලති. යට හෙලූ නෙකින් යුතුව කමටහනින් දවස ගෙවති.

කාවන්තිස්ස මහරජතුමා ඒ ගැන අසා තුන්වරක්ම නිස්සංහාරාමයට වඩින ලෙස ආරාධනා කළේ දැක වැද පුද ගැනීමේ කුශල චේතනාවෙනි. මිත්ත ගුහා මාහිමියන් වහන්සේ නොවඩින නිසා මාගම් පුරවාසී කිරිදරුවන්ට මාහිමියන් වහන්සේ වඩින තුරු කිරිදීම තහනම් කෙළේය.

අසරණ කිරි දරුවන් කෙරෙහි කරුණාවෙන් මිත්ත ගුහා ස්වාමීන් වහන්සේ මාගම් පුර නිස්සංහාරාමයට වැඩම කළ සේක. රජතුමා වදින විටත් රාජදේවිය වදින විටත් 'සුඛී හොතු මහාරාජා' යයි කියති. 'ස්වාමීනි! රජතුමාටත් රජදේවියටත් දෙදෙනාටම මහාරාජා කියන්නේ ඇයිදැ' යි සෙසු හික්ෂුන් වහන්සේ විමසූහ. 'ඇවැත්නි! මේ රජතුමාය මේ රජදේවියයි මා නොදකින්නෙමි' යි පැවසුවේ එපමණවත් නොව ඇර නොබලන බැවිනි. සතියකින් පමණ ආපසු කරඬු ලෙනට වැඩම කළ මිත්ත ගුහා ස්වාමීන් වහන්සේ එදින රාත්‍රියෙහි සක්මනට ගොඩ වී දින සතකම අවිච්ඡාදිත ගත කළ බැවින් කමටහන් වැඩිමට පටන් ගත්හ. වන දේවතාවෝ ආලෝකය දැල්වූහ. රාත්‍රි මධ්‍යම යාමය ඉකුත් වනවාත් සමගම දේවතා සමූහයාගේ සාධුකාර මධ්‍යයේ මිත්ත ගුහා ස්වාමීන් වහන්සේ උත්තම අර්හත්වයට පත් වූ සේක.

පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද මහජනයා ඇති ානක් නැති කැනක් වියගහකට වඩා දුර නොබලන යුගමාත්‍ර දස්සාවී ඉන්ද්‍රිය සංචර ශීලයෙන් සමන්විත වූහ. කාන්තාවන් දෙස නෙත යොමන්නේම නැත. ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පිරිනිවන් ඇදේ වැඩ සිටි බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් 'ස්වාමීනි! හික්ෂුන් වහන්සේලා කාන්තාවන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපැදිය යුතුදැ' යි ඇසූ කල්හි 'අදස්සනං ආනන්ද! ආනන්දය නොදැකීමට උතුමැ' යි වදළ සේක. 'ස්වාමීනි! දකින්නට සිදුවූ කල්හි කෙසේ පිළිපැදිය යුතුද', 'අනාලාපෝ ආනන්ද! ආනන්ද කථා නොකිරීම උතුමැයි වදළ සේක'. 'ස්වාමීනි කථා කිරීමට සිදුවූ කල්හි කෙසේ පිළිපැදිය යුතුදැ' යි විමසූ කල්හි 'සති බො ආනන්ද! උපට්ඨපෙතබ්බා - මාතු මත්තිස්ස මාතානි ධිතු මත්තිස්ස ධිතානි හගිනි මත්තිස්ස, හගිනිති' 'ආනන්දය! මව තරම් සමාන අයට මවු කියාද, දුව තරම් සමාන අයට දුව කියාද, සහෝදරිය තරම් සමාන අයට සහෝදරිය කියාද, සිතිය පිහිටුවා ගත යුතුය' යි වදළ සේක. පූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ විනය කරුණෙහිලා ඉතා ගරුත්වයෙන්ම පිළිපදින බැවින් 'අදස්සනං ආනන්ද' යනු අනුශාසනාවම අනුගමනය කළ සේක. ඒ ගැන උපාසිකා පක්ෂය අතිරේක ප්‍රසාදයෙන්ම ගෞරව දක්වන ලද්දේ හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් කවුරුත් බලාපොරොත්තු වන්නේ එවැනි සංචර ශීලයක් දැකීමට බැවිනි. ඇසින් පමණක් නොව ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ඉඳුරන් සය දෙනාම දමනය කොට ආදර්ශවත් සේ අති උතුම් ඉන්ද්‍රිය සංචර ශීලයෙහි පිහිටා සිටියාහ.

අප්ට කුල දුෂණ එක්විසි අන්වේසන කුහනා ලපනා නේමිත්තකතා නිප්පේසිකතා ලාහෙන ලාහං නිරිභිංස්නතා ආදී වූ තථාගතයන් වහන්සේ පිළිකුල් කරන ලද මිථ්‍යා ජීවයෙන් තොරව දැහැමින් සෙමෙන් ලද සිවුපසයම පිළිගැනීම ආජීව පාරිශුද්ධි ශීලය නම් වේ. අතිගරු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රණීතර ප්‍රණීතම සිවුරු පිරිකර කොපමණ ලැබුණත් පාංසුකුල වීචරයක්ම දැරූයේක. පිණ්ඩපාත හෝජනයම වැළඳු සේක. වනසෙනසුනකම අරුණ නැංගු සේක. බෙහෙත් පිණිස දැහැමි පසයක්ම පිළිගත් සේක.

සවසට රණවිරා මල් තම්බා ගත් ගිලන්පසක් ද උදයට පිණ්ඩපාත කරගත් දනය එක වේලක් පමණක්ද වළඳා අවුරුදු පසළොස්සක් තරම් කලක් නොකඩවා එකලෙස භාවනානුයෝගීව ගත කළහ. දැඩි වීර්යයෙන් එතෙක් කල් ගත් මහා ප්‍රධාන වැඩිමෙන් ආතුර වූ පසුද හේතේගෙදර සැදැහැවත් ඩිංගිරා උපාසිකාව දෙළොස් අවුරුදු නවමාසයක් ද, වේවැල්ලේ සැදැහැවත් සෝමලතා දසසිල් මාතාව නිස් අවුරුද්දක් තරම් ද කාලයක් තිස්සේ පිළියෙල කරමින් පිරිනැමූ උදය දවල් දන වේල පවා ආරණ්‍යයෙන් පිටතදී පිණ්ඩපාත වශයෙන් ම පිළිගත් සේක.

1966 වර්ෂයේදී මාහිමියන් වහන්සේ දැඩියේ අසනීප වූ බැවින් සැදැහැවත් දයක මඩුල්ලේ බලවත් ඉල්ලීම පිට කුරුණෑගල කඳුරුගස්හන්දියේ පෞද්ගලික ආරෝග්‍ය ශාලාවට ඇතුළත් කොට ප්‍රතිකාර සලස්වන ලදී. රාත්‍රි කාලයේ ගිලන් ඇඳ මත පර්යංකයෙන් වාඩි වී ගත කරන බව දැක ගත් විසුඬුර ප්‍රනාන්දු දොස්තර මහත්මයා ඉතා කාරුණ්‍යාවෙන් සමීප වී 'ස්වාමීනි! සැතපෙන්නැ'යි ආරාධනා කළේ නිදහැනීම අත්‍යාවශ්‍ය බැවිනි. 'දොස්තර මහත්තයෝ! මේ වාට්ටුවේ සැතපීමෙන් සහසෙයා නම් ඇවැත සිදුවන නිසා මා සැතපෙන්නේ නැතැ'යි පිළිතුරු දුන්නේ ද ඉතාමත් කාරුණිකවය. එයින් අතිශයින් ප්‍රසාදයට පත් වූ විසුඬුර ප්‍රනාන්දු දොස්තර මහත්මයා මාහිමියන් වහන්සේ අපවත් වනතුරු එතැන් සිට දහ අට අවුරුද්දක්ම කැපකරුදයක වෛද්‍යවරයකු වශයෙන් මාහිමියන් වහන්සේගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂා කරදීම සඳහා ලක්ෂ ගණන් වැය වන තරමේ පරිත්‍යාග කිරීමේ ඇප කැප වී කටයුතු කළේ මාහිමියන් වහන්සේගේ අති උතුම් ශීල සම්පත්තිය නිසාමය.

දැහැමින් සෙමින් ලද සිවුපසය ද පිළිගැනීමේදීත් පරිභෝගයේදීත් තුන් තුන් ආකාරයකින් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කොටම පරිභෝග කිරීම වනාහි ප්‍රත්‍ය සංනිශ්‍රිත ශීලය නම් වේ. වීචර, පිණ්ඩපාත, සේනාසන, ගිලන්පස යන සිවුපසය පරිභෝග කිරීමේ ප්‍රයෝජන සැලකීමෙන් තෘෂ්ණාවගේ ප්‍රභාණයත්, ධාතු වශයෙන් සැලකීමෙන් දෘෂ්ඨියගේ ප්‍රභාණයත් පිළිකුල් වශයෙන් සැලකීමෙන් මාන්තයේ ප්‍රභාණයත් සිදුවන බැවින් සිවුපස ප්‍රත්‍යාවේක්ෂව ද භාවනාවට ම ඇතුළත් වන ශීලයකි. වීචරය හදින පොරවන වාරයක් පාසා ද, පිණ්ඩපාතය වළඳන පිඩක් පාසාද ආසනයක වාඩිවෙන සැතපෙන, සෙනසුනකට ඇතුල් වන වාරයක් පාසාද, ගිලන්පස උගුරක් පාසා ද, වර්තමාන ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවෙන් හා දවසේ අරුණට පළමුව, අරුණෙන් පසුව දවල් දොළහට සවස හයට රාත්‍රි දහයට යන අවස්ථා පසකදී අතීත ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවද මනා සිහිනුවණින් සිදු කිරීමට ප්‍රත්‍ය සන්තිශ්‍රිත ශීලය නම් වේ.

වීචර ධාරණ හැඳීම පොරවීම ආදිය සේඛ්‍යා සිකපද අනුරූපවම මනා සිහිනුවණින් සිදු කළ මාහිමියන් වහන්සේ, හෝජන ප්‍රතිසංයුක්ත සේඛ්‍යා සමනිසම රුකෙන සේ දනය වැළඳීමෙහි වන පැවැත්වූ සේක. මස් මාංශ වලින් සඳහන්ව වැළකී සිටි අතර උම්බලකඩ තරම් වත් මිශ්‍ර නොවූ අබ ගම්මිරිස්, ඉඟුරු මිරිස් ආදියෙන් තොර එළවළු පලතුරු ධාන්‍ය මිශ්‍ර ආහාරයක් හිතමිත්‍ර පරිභෝගයෙන් වළඳනුයේ ද නොකඩකොට රක්තා ධූතාංග ගුණයක ද පිහිටාගෙනය.

පළමුවෙන් මැටි ගසා අහුරා දෙන ලද ගල්ලෙනෙහි කොතරම් නවීන පහසුකම් සලසා දිය හැකි වුවත් පුරා අවුරුදු හතළිස් සතක්ම නවීකරණයෙන් තොරව විවේක වත් පුරා වදලේ පරම අල්පේච්ඡතාවෙහි පිහිටි බැවිනි. සතර සංවර ශීලයෙහි ප්‍රතිමූර්තියක් බඳු වූ අතිපූජනීය රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ සිය සිසු දරුවන්ට ද ශික්ෂා ගරුත්වයෙන් ශීලවත්ත වීමට හා භාවනානුයෝගී වීමටත් දැඩි ලෙස නිතර අවවාද අනුශාසනා කළසේක. කිසිදක දුක්මුසු අඳුරු මුහුණක් නොදැක් වූ අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ සුපුන් පියුමක් සේ හැමවිටම සුපසන් මුහුණකින් වැඩසිටියේත් කැරුණු මෙහිත්‍රියෙන් හා ප්‍රතිපත්තිමය ධම් ප්‍රියයෙන් නිති පිරි ඉතිරි ගිය හඳ මැදුරක් ඇති නිසාමය. නාමරූප ස්කන්ධ ආයතන ධාතු චතුස්සත්‍ය පටිච්චසමුප්පාද සුවිසි ප්‍රත්‍ය කම්ඵල ත්‍රිලක්ෂණ සමථ විදර්ශනා ආදී ගාමිහිරි පරමාර්ථ ධර්මයන් විචරණය කරමින් අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ විසින්

පැවැත්වෙන ධර්මානුශාසනාවන්ගෙන් බැතිමත් බොහෝ ජනතාව වැඩි බවට පත් වුවා සේ සමාධිගත වනුයේ යථාවබෝධයෙන් කෙරෙන ශාන්ත දේශනා බැවිනි. පසුවස්කන්ධයේ ඇත්තා වූ සැබැඳි දුක් පිළිතුලත් අතට ගත් දෙයක් මෙන් පැහැදිලි කරන මාහිමියන් වහන්සේ සිත ඇති නැති කිසිවක් ගැන ඇලීම් ගැටීම් කිසිවක්ම නැති බැවින් ඒකාන්තයෙන් මාර්ගඵල ලාභී උත්තමයෙකැයි සැදැහැවතුන්ගේ පිළිගැනීමට ද හේතු කරුණු කොතෙකුත් ඇත්තාහ. එහෙත් මේ ශීල සමාධි ප්‍රඥා සමථ භාවනා විදර්ශනා භාවනා වඩන ලද්දේ මතු අනාගතයට උපනිශ්‍රය හේතුවක් පිණිස යයි ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ සෘජුවම පැවසූ සේක් පරම අල්පේච්ඡතාව නිසාමය.

ලක්දිව වැඩ විසූ මහා සංඝරක්ඛිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ රහතන් වහන්සේ තමකැයි රටේ ජනතාව පිළිගෙන තිබිණ. උපසම්පදාවෙන් පුරා හැටවස් පිරිගොස් අපවත් වීමට ඉතාම ආසන්න කාලයේදී උපස්ථායකයින් වහන්සේ මාභීඵල ගැන විමසූයේ මරණාසන්නයේදී ආර්යයන් වහන්සේලා මාභීඵල ගැන විශේෂයෙන් කියා දෙන බැවිනි. 'ඇවැත්නි මතු බුදුවන මෙහි බුද්ධ ශාසනයේදී පැවිදිව රහත්වන පැතුමක් ඇති බැවින් මාභීඵල නොළදීම' යි පිළිතුරු ලැබිණ. 'ස්වාමීන් වහන්සේ රහත්යැ'යි රටේ ප්‍රසිද්ධ බැවින් දැනට දොළොස් යොදුනක් මාතේ මහජනයා රැස්වී ඇත. 'මවුන්ට විපිළිසරයක් ඇතිවෙනවා නේදැ' යි උපස්ථායක හිමියෝ ඇසූහ.

'එසේ නම් ඇවැත්නි! මා භාන්සි කරවා මට විකක් විවේක දෙන්න ය' යි කී බැවින් එසේ කළහ. ඉතා කෙටි වේලාවකින් රහත් බවට පත්වී අසුරුසණක් ගසා උපස්ථායක හිමි ගෙන්වා තමා රහත් වූ බව ප්‍රකාශ කළ සේක. 'ස්වාමීනි! ඉතාමත් දුර්වලව සිටත් රහත්වීම අති දුෂ්කර දෙයක් නේදැ' යි ඇසූහ. 'ඇවැත්නි රහත් වීම නොවෙයි දුෂ්කර, මා උපසම්පද මාලකයේදී ගත් කමටහන පුරා අවුරුදු සැටක්ම පියවරකින්වත් කඩ නොකොට ගෙන ආවෙමි. අතිදුෂ්කරතාව නම් ඒය' යි, ප්‍රකාශ කොට පිරිනිවන් පෑ සේක. උන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය භාගිණියා සංඝරක්ඛිත හිමියෝද පනස්පස් වස් පිරි එසේම රහත් වී පිරිනිවන් පෑ සේක. ඒ දෙනම වහන්සේ පිරු ශීලය පරිපූර්ණ පාරිශුද්ධි ශීලය නමින් හැඳින්වේ. අතිපුජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද පරිපූර්ණ පාරිශුද්ධි ශීලයක් දැරූ සේක. මතු අනාගතයේ පසේ බුදුවන පතන බැවින් මේ ජීවිතයේ දී පුරන ලද උදර ප්‍රතිපත්ති ධර්ම සම්භාරය පුර්වජීය උතුම් බෝධියට ඒකාන්තයෙන් උපනිශ්‍රය වනු ඇත.

ධුතාංග සමාදනය

සීලවිශුද්ධියට මහෝපකාරී වන ධුතාංග නමින් ශ්‍රේෂ්ඨ ගුණාංග දහතුනක් ඇත. කෙළෙස් ගෙව ගෙවා දමන බැව්නුත්, කෙළෙස් ලිය ලියා පොලාහරින බැව්නුත් කෙළෙස් කම්පා කරන බැව්නුත් කෙළෙස් නැසූ බුදු පසේබුදු මහරහත් ආදී ආර්ය මහෝත්තමයන් වහන්සේලාට අයත් බැව්නුත් ධුතාංග නම කියනු ලැබේ. අධිසල්ලේඛ ප්‍රතිපත්ති නමින්ද හැඳින්වේ. මහා ආර්යවංශ ප්‍රතිපද සතරවම ඇතුලත් බැව්නුත් ආර්යවංශ නම් ද වේ.

දෙකක් වීචරය ගැන ද පසක් පිණ්ඩපාතය ගැන ද තවත් පසක් සේනාසනය ගැන ද එකක් වීරයයෙන් භාවනා වැඩීම ගැන දැයි ධුතාංග දහතුනක් ඇත. පාංසුකුල වීචරයක්ම දැරීම පෘඤ්ඤාලිකාංගයය, තුන් සිවුර පමණක් පරිහරනය කිරීම තේවීචරිකාංගයයි. වීචරය ගැන ධුතාංග දෙකකි, පාත්‍රය අතැතිව පිඩු සිඟා යාම නම් වූ පිණ්ඩපාතිකාංගය, ගෙපිළිවෙළින් පිඩුසිඟා යාම නම් වූ සපදනවාරිකාංගය, පාත්‍රයෙහිම වැළඳීම නම් වූ පත්තපිණ්ඩිකාංගය, දවසටම එකවරක් වැළඳීම නම් වූ ඒකාසනිකාංගය සහ පවාරණ වූ පසු නොවැළඳීම නම් වූ බලු පච්ඡාභන්තිකාංගය ද යන පස පිණ්ඩපාතය පිළිබඳ ධුතාංග පසය.

ගම්මානයේ සිට බඹ පන්සියයකට වඩා දුරින් පිහිටි වන සෙනසුනක වාසය කිරීම නම් වූ ආරණ්‍යකාංගය, ගසක් මුල විසීම නම් වූ රුක්බමුලිකාංගය, කිසි ආවරණයක් නැති එළිමහනේ විසීම නම් වූ අබ්භෝකාසිකාංගය, සොහොනක විසීම නම් වූ සෝපානිකාංගය සහ සංඝයාගෙන් ලැබෙන කවර හෝ සෙනසුනක විසීම නම් වූ යථාසන්නිකාංගය ද යන පස සේනාසන පිළිබඳ වූ ධුතාංග පසය. නිදනොගැනීම නම් වූ නෙස්සප්පිකාංගය වනාහි වීරය ප්‍රතිසංයුක්ත වූ භාවනා රාමනා ධුතාංගයයි.

උපාසක උපාසිකාවන්ට වනාහි මේ දහතුනෙන් ඒකාසනිකාංගය හා පත්තපිණ්ඩිකාංගය නම් වූ ධුතාංග දෙක සමාදන්විය හැකිය. සෙස්ස අයිති නැත. සාමණේර පැවිද්දන්හට වනාහි තේවීචරිකාංගය හැර ඉතිරි දෙසම සමාදන්ව රැකිය හැකිය. හික්ෂුණින්ට වනාහි ආරණ්‍යකාංගය රුක්බමුලිකාංගය අබ්භෝකාසිකාංගය සෝපානිකාංගය හා බලුපච්ඡාභන්තිකාංගය යන පස හැර ඉතිරි ධුතාංග අට දෙන කැපය,

සික්කමානා - සාමනේරීන්ට වනාහි ඒ අවෙන්ද කේවිවරිකාංගය හැර ඉතිරි ධුතාංග සත කැප වෙති.

අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වනාහි මේ ධුතාංග දහතුනම සමාදන්ව ආරක්ෂා කිරීමට සමර්ථ වූ සේක. උත්කෘෂ්ට අන්දමින්ම අවුරුදු පසළොස්සක් තරම් කාලයක් ධුතාංග රැක ඇත. අසනීපයෙන් පසු ද අපවත් වන තුරු සමහර ධුතාංග ධම් නොකඩවා ආරක්ෂා කළ බවද අසන්නට ලැබිණි. විශේෂයෙන් පිංඤ්ඤාපිකාංගය - පතකපිණ්ඩිකාංගය - යථාසන්නතිකාංගය වැනි ධුතාංග ධම් දිගටම පැවැත්වූහ. සන්නිකාවචර ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේලාට ද ආත්ම දමනය කිරීම සඳහා ධුතාංගයන්ගේ අනුසස් පහද දෙමින් සමාදන් කරවූහ. අල්පේච්ඡසා සන්නිකාංග සුහරතා වීර්යාරම්භතා සල්ලේඛනාදී උසස් වූම ශ්‍රමණ ශුණ වෘද්ධියට අදළ වන ධුතාංග ධම් සමාදනයෙන් ද අති පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ අභිශයින්ම සම්භාවනීය වන සේක.

සමට වීදර්ශනා භාවනා

දස කසිණය දස අසුභය දස අනුස්සකිය සතර බ්‍රහ්ම විහාරය ධාතු මනසිකාරය ආහාරේ පටික්කුල මනසිකාරය සතර අරූප කර්මස්ථානය නමින් සමට භාවනා ක්‍රම සම හතළිහකි. අතිගරු රුවන්ගිරියේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ මේ සමට භාවනා හතළිහෙන් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් භාවනා වශයෙන් වැඩු සේක.

දස කසිණ භාවනාවෙන් රූපාවචර ධ්‍යාන සියල්ල ලබාගත හැකිය, දස අසුභ භාවනාවෙන් රූපාවචර ප්‍රථම ධ්‍යානය පමණක් ලැබේ. දස අනුස්සකි අතුරෙන් කායගතාසනි භාවනාවෙන් ලැබෙනුයේ ප්‍රථම ධ්‍යානය පමණකි, ආනාපාන සනි භාවනාවෙන් රූපාවචර ධ්‍යාන සියල්ල ලැබේ. බ්‍රහ්ම විහාර භාවනා අතුරෙන් මෙත්තා-කරුණා-මුදිතා භාවනා තුනෙන් ලැබෙනුයේ රූපාවචර ධ්‍යාන තුන බැගිනි. උපේක්ෂා භාවනාවෙන් රූපාවචර සතර වැනි ධ්‍යානය පමණක්ම ලැබේ. ධාතු මනසිකාරය ආහාරේ පටික්කුල මනසිකාරය හා දස අනුස්සකියෙන් දෙකක් හැර ඉතිරි අනුස්සකි අට ද උපාචාර සමාධිය පමණක් ගෙන දෙන භාවනා දසයකි. අරූප ධ්‍යාන සතර වනාහි කසිණ භාවනාවෙන්ම රූපාවචර චතුර්ථධ්‍යාන ලාභීන් විසින්ම වැඩිය යුතු සමට භාවනා සතරකි.

අතිගරු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වනාහි දස කසිණයක් කායගතාසනි ආනාපාන සනි බ්‍රහ්ම විහාර සතරක් බුද්ධානුසාරයක් ධාතු මනසිකාරයත් බහුල වශයෙන් වැඩූහ. කසිණ භාවනා කායගතාසනි ආනාපාන සනි භාවනාවෙන් උද්ග්‍රහ නිමිත්ත ප්‍රතිභාග නිමිත්ත උපදවා ගත් සැටින් ඒවායින් විත්ත සමාධිය ලබාගත් සැටින් භාවනා කමටහන් ගැන සාකච්ඡා කිරීමේදී ඉතා සතුටෙන් පැහැදිළි කරනසේක් යෝගාවචරයන් උත්සාහවත් කරවීම පිණිසමය, අන් අය පහදවා ගැනීමේ ආශාවක් කවදවත් මාහිමියන් වහන්සේ ගේ ආසන්නයකවත් නැත. කසිණ භාවනාවෙන් උපදවාගත් සමාධි බලයෙන් අධිෂ්ඨාන කොට ආශ්වයා දේ සිදු කළහ. වැඩි නැති නියං කාලයේදී ආපෝ කසිණ භාවනාවෙන් ලත් ප්‍රතිභාග නිමිත්ත මහ මුහුද කෙක් විහිදුවා මුහුදු ජලය අහසට නංවා වළාකුළු බවට පමුණුවා වම්‍යා පතනය ඇති කළ බව ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේම වචනයෙන් අප ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළහ. ආනාපාන සනි භාවනාවෙන් ලත් අත් දැකීම අපමණ ඇත. පස්සම්භයං කාය සංඛාරං අස්සසිස්සාමිති සික්ඛති යි වදළ පරිදි ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස දෙක සම්පූර්ණයෙන් නැති කරමටම සන්සිදි දවස පුරාම හුස්ම නොගෙන පස්සිද්ධියෙන් යුතුව පුළුන් පොදක් මෙන් ශරීරය සැහැල්ලුව සෑම ඉරියව්වක් ම සමාධියෙන් ගත කරමින් ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නිවන් සුව මෙන් නිරාමිය සමාධි සැප විඳගත් සේක.

කායගතාසනි භාවනාවෙන් දෙතිස් කුණපයම අතට ගත්තා සේ වර්ණයෙන් සටහනින් දකිමින් ඉහළම තත්ත්වයෙන් පටික්කුල මනසිකාරය වැඩූහ. දෙතිස් කුණපයේම දුකත් පිළිකුලත් ධම් දේශනාවට නැව නංවා දේශනා කිරීමේදී අසන්නවුන්ට වැටහෙනුයේ මාහිමියන් වහන්සේ නම් අඩු ගණනේ සෝවාන් මාර්ග ඵලයවත් ලබාගෙන ඇතැයි යන ගෞරවණීය පිළිගැනීමකි. තමන් වහන්සේ වෙත පැමිණෙන සෑම දෙනාගේ සිතේ තිබෙන නොයෙකුත් ගැටළු විසඳෙන සේ තැනට සුදුසු ධර්මානුශාසනා කිරීමේ පිහිටීමක් ඇති බැවින් අන් අයට සිතෙනුයේ මාහිමියන් වහන්සේට අනුන්ගේ සිත පෙනෙන අභිඥා බලයක් ඇතැයි යන සම්භාවනා පූර්වක ගෞරවයකි.

නිරතුරුව නිවරණයන්ගෙන් තොරව සමාධිමත් සිතක් ඇතිව විසූ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේට වනාහි සෙනසුනෙන් පිටත වාහනයකින් හෝ ගමනක් වඩින්නට සිදුවුවහොත් ආපසු භාවනාවට යෙදෙන වාරයක් පාසා මහ දෙපස පියමන් කළ ගෙවල් දෙවල් ගස් ගල් මිනිසුන් සතුන්

ආදී සියල්ල මැවී මැවී පෙනෙනුයේ භාවනාවෙන් ලත් උද්ග්‍රහ නිමිති මෙනි. ඒවා නැවත අනුපස්සනා කොට යටපත් කළ යුතු වෙති. ඒ හේතුවෙන් මාහිමියන් වහන්සේ අවුරුද්දකට වරක් ගුරු උපාධ්‍යායන් වහන්සේලා දැක වැද පුද ගැනීමට බලගල්ලට වඩිනවා විනා වෙනත් ගමන් බිමන් නවතා භාවනානුයෝගීවම වැඩ විසූ සේක.

දිනපතා බොහෝ දුරබැහැර පළාත් වලින් පවා පැමිණ නොයෙකුත් භූතදෝෂ අමනුෂ්‍ය උපද්‍රවයන්ගෙන් තීරතුරු පෙළෙන අසරණයන් හට පිරිත් පැන් විකක් පිරිත් තුලක් තරම් වත් දෙයකින් නොව කරුණා මෙහිසෙන් අනුශාසනා කොට පින්පෙන් පමුණුවා ඔවුන් සුවපත් කරන සේක් අසිරිමත් භාස්කමකින් මෙනි. එනිසාම දිනපතා දවල් දොළහට මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගල්ලෙන ඉදිරියට බොහෝ සෙනග එකතු වෙමින් බණ පදයක් ඇසීමට භාස්කමක් දැකීමට ජීවිතයේ අමතක නොවන අත් දැකීමක් ලැබීමට රැස්කමින් එක්රොක් වෙති. දුකට පත් වුවත් ඒ දුකෙන් මුදවා ගැනීමේ පාරමී ශීර්ෂයෙන් මාහිමියන් වහන්සේ ද සමවකින් නැගී සිටියාක් මෙන් දවල් දොළහට ගල් ලෙන් ඉදිරි පිට අසුනට සැපත් වී දුටුවන් සිත් පහදවන ශාන්ත ඉරියව්වෙන් වැඩ සිටිති. එහෙත් කිසි දිනකත් තමන් වහන්සේ ධ්‍යාන මාත්‍රයක් තරම්වත් විශේෂාධිගම ලාභයක් ඇති බවක් කිසි ලෙසකින් නොඅහවන සේක් අල්පේච්ඡතා පරම ගුණයෙහි පිහිටා සිටින අවංක ගුණවතකු බැවිනි.

සතිපට්ඨාන භාවනාවෙන් සතිසම්පජ්ඣය මනාව පුරුදු කළ මාහිමියන් වහන්සේ ගිහි පැවිදි සැමට සති සම්පජ්ඣය ගැන නිතර අනුශාසනා කරන සේක. දීර්ඝ කාලයක් සතිය පුරුදු කළ මාහිමියන් වහන්සේ කිසිම දවසක සතියෙන් තොර ඉරියව්වක් නොපැවැත්වූ සේක. ජීවිතයේ අන්තිම හුස්ම පොදක් සතියෙන්ම පැවැත්වීමට සමත් වූ සේක් සක්කවච්ඡාරිකා සාකච්චිකාරිකා වශයෙන් අතරක් නොහැර සකස් කොටම භාවනානුයෝගීවූ සුභාවිත විත්ත සන්තායක් ඇතිව වැඩවිසූ බැවිනි.

අතිවිශේෂතම ධර්මලාභයක්

ඇත අතීතයේ දී ශ්‍රී ලංකාද්වීපය මාර්ගඵල ලාභී ආර්ය උත්තමයන්ගෙන් පිරි ඉතිරි පැවතියේ දේශ දේශාන්තරයන්හි පවා ලංකා බුද්ධ ශාසනයේ යසෝ කීර්තිය පැතිරෙමිනි. පරසතුරු උපද්‍රවාදී

හේතුවෙන් එවකට පැවති ත්‍රිපිටක ධර්ම හා මහපල නිවන් සඳහා භාවිතා කළ භාවනා ක්‍රමයන් ද ශ්‍රී ලංකාවෙන් සම්පූර්ණයෙන් ඇත් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ බුදුසසුන බැබළෙමින් පැවති අතීතයේ වරින් වර ත්‍රිපිටක ධර්ම හා භාවනා ක්‍රම ද සියම - බුරුම - කාම්බෝජ - ආදී රටවලට ගෙන යන ලදී. බුරුම රටෙහි එම වටිනා භාවනා ක්‍රම අදත් නොනැසී පවතී. 2500 සම්බුද්ධ ජයන්තියට ආසන්න සමයෙහි බුරුම රට අති පුරා අග්ගමහා පණ්ඩිත හදන්ත ශෝහන මහාසී සෙයාඩෝ නම් වූ කර්මස්ථානාචාර්ය මාහිමියන් වහන්සේගේ ජොෂ්ඨ ශිෂ්‍ය රත්නාය වන අති පුරා කර්මස්ථානාචාර්ය හදන්ත යු. පුරාතන සෙයාඩෝ මාහිමියන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කරවා ලංකාවාසී බෞද්ධයන් හටද මේ ජීවිතයේදීම මහපල නෙලා ගැනීමට ඒකායන මාර්ගය වන සතර සතිපට්ඨාන භාවනා මාර්ගය පුහුණු කර වූ සේක.

ශ්‍රී කළ‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ප්‍රධානාචාර්ය අති පුජනීය රාජකීය පණ්ඩිත මාතර සිරි ඥාණාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේද එම සතර සතිපට්ඨාන විදර්ශනා භාවනා කර්මස්ථානය මුල සිට සම්පූර්ණයෙන් හදුරා ප්‍රගුණ කොට ගෙන, එහි අගය වටිනාකම ගැඹුරටම දැන වදුරා, අතිපුජනීය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්ථාමීන් වහන්සේටද ඒ සඳහා ආරාධනා කොට අවස්ථාව සලසා දුන් සේක් බොහෝ කාලයක් තිස්සේ භාවනානුයෝගීව සිටි ලොකු ස්ථාමීන් වහන්සේට භාවනා නිධානයක් දක්වන්නාක් මෙනි.

බෝධියත්ව ගුණෝපේත දනවුකන්දේ රණමුනි මැතිතුමා ද, අතිගරු පුජනීය පණ්ඩිත මාතර සිරි ඥාණාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ මහ පෙත්වීම අනුව අතිගරු පුජනීය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්ථාමීන් වහන්සේ දනවුකන්දේ පිහිටි ස්වකීය ආශ්‍රමයට ගෞරවයෙන් වැඩම කරවා පහසු විහරණ සියල්ල සලසා දී, අතිපුජනීය බුරුම ජාතික යු. පුරාතන සෙයාඩෝ, යු. ජවන සෙයාඩෝ නමැති කම්ප්ථානාචාර්යයන් වහන්සේ දෙනම වෙතින් සතර සතිපට්ඨාන විදර්ශනා භාවනාවද ප්‍රගුණ කරවා ගැනීමට උපකාර සැලසීය. 1958 වර්ෂයේදී ලැබුණ ඒ අවස්ථාවද දීඕ කාලයක් තිස්සේ ස්ව උත්සාහයෙන්ම සමථ විදර්ශනා වඩමින් සිටි අතිගරු පුජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේට විශේෂ ධර්මලාභයක් වූ බව අවශ්‍යයෙන්ම සිහිපත් කළ යුතුය.

ශ්‍රේෂ්ඨ කළාණ මිත්‍ර එකතුවක්

ගෞතම සම්බුද්ධ ශාසන ප්‍රතිපත්ති මාර්ගය ශික්‍රයෙන් පිරිහී යනු දැක මහත් සංවේගයෙන් හා උදෝගයෙන් යුතුව දහස් ගණන් ධර්මදේශනා හා ලියුම් මාර්ගයෙන් බෞද්ධ ජනතාව අවදි කරවා, පිරිවෙන්, පන්සල් සියල්ල ස්වකීය ශිෂ්‍යයන්ට පවරා දී ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව නමින් උදර ශාසනික සංවිධානයක් ඇති කොට වදළ එම සංස්ථාවේ සමුත්පාදක හා ප්‍රධාන අනුශාසක අතිගරු පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජීනවංශ ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ හා තත් සංස්ථාවේ ප්‍රධානාචාර්ය අතිගරු පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත මාතර සිරි ඤාණාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ ද සම්මුඛ වීම අතිපූජ්‍ය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේට විශාලතම ධෛර්‍යයක් විය. ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පටන් ගන්නා ලද්දේ වම් 1951 ජුනි 18 වෙනිදාට උදුඩු පොසොන් පූර පසළොස්වක පෝය දිනයේය. එතෙක් රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය පිහිටුවා වසර පසළොස්සක් වනතුරු අතිගරු මාහිමියන් වහන්සේ ස්ව උත්සාහයෙන් ගරු උපසම්පද ශීලය මනාව රැකගෙන වැඩ විසූ සේක. ආරණ්‍ය සෙනසුන් එකල සුලභ නොවූ අතර සිතට ගැලපෙන ප්‍රතිපත්ති ගරුක සුප්‍රේශල ශික්ෂා කාමී බුද්ධ සුත්‍රයන් වහන්සේලා ද සුලභ නොවූහ.

ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායේ මුල් අවදියේ වැඩසිටි සම්භාවනීය ශාසන භාරධාරී මහා සංඝ ජිකෂාන් වහන්සේලා විසින් ඉතාමත් පිරිසුදුව රැකගෙන ආ ශාසනික ප්‍රතිපත්ති සම්භාරය ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ මහා සංඝයා වහන්සේ විසින් මනාව අනුගමනය කරනු ලැබීම රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ අමන්දන්තන්දනයට අතිශය හේතුවක් ද විය. ස්වකීය ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍යරත්නය වන පූජ්‍ය මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ද ශ්‍රී කළාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථා සමුත්පාදක පූජනීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජීනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙත භාර කොට ධර්ම විනය අධ්‍යයනය කරවා මතු අනාගතයේ බුදුසසුනට පිහිටක් වන සේ සකස් කර ගැනීමට ඉන් සැලසුණ පිහිට සදනුස්මරණීයය. නාටගණේ - නාටයන - නාගොල්ල - නාගමියෝල ආදී තදසන්න ආරණ්‍ය සෙනසුන් රැසක් ද, තදනුයාතව ඉදිවූහ. කෘතඥතා කෘතවේදී ගුණය හදපත්ලෙහිම පිහිටා ඇත්තාවූ, අතිගරු ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද, පැවිදි - උපසම්පද - අබ්භාන සීමා සම්මතාදී කුදු මහත් ශාසනික විනය කම් සියල්ල ද

යෝගාශ්‍රමීය ආරණ්‍ය වාසී හික්මු සංඝයා වහන්සේගේ ම සහායෙන් සපුරාලමින් ඉතාමත් සාර්ථක ලෙස ශාසනාභිවෘද්ධියක කටයුතු සිදු කර ගැනීමට ලැබීමේ හේතුවෙන් අතිගරු පූජනීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජීනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙත අකලංක වූම, ආදර ගෞරව බහුමාන සහිත වූම කරුණාවක් දැක් වූ සේක් ශාසනික වශයෙන් ලත් අසාමාන්‍ය අතුලා අනුයුක්තම උපකාරය අනුග්‍රහය තිතර සිහිපත් වෙන මෙහි කරුණා දයා පූර්ණ කෘතවේදිතාවෙනි.

විපත් සමය සැපවත් කළ භාග්‍යය

1971 වම්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ගත වූ ත්‍රස්තවාදය නමැති විපත අස්සක් මුල්ලක් නොහැර පැතිරී ගිය සැටි එකල සිටි කාටත් මතක ඇත. භාවනානුයෝගීන් වහන්සේලා වෙසෙන වන සෙනසුන් වෙතට ද එය ඇතුල් වූයේ ඒවා අභයස්ථාන වැනි බැවිනි. 1971 මැයි 05 ද අයුධ සන්නද්ධ ත්‍රස්තවාදී පිරිසක් රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍යයට ද පිවිස එහි වික දිනක් නැවතීමට අවසරය හා කෑම බීම මිනෑ බව කියා ඇත. "මම මෙහි පිණ්ඩපාත කරගෙන වළඳා ගල්ලෙනට වී භාවනා කරන කෙනෙක්, පිණ්ඩපාතය ගෙන එන්නේ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පමණයි, ඒ නිසා කෑම දෙන්නට මෙහි කිසිවක් නැතැ" යි පිළිතුරු දුන් මාහිමියන් වහන්සේ නියමිත වේලාවට පිඩුසිභා වැඩම කළහ.

නොබෝ වේලාවකින් ආරක්ෂක යුද හමුදා බල ඇණියක් පැමිණ ගල්ගෙවල්හිම වැඩ සිටින ලෙස කියා ඇතත් විශ්‍රාම ශාලාව සමීපයේ බුදුගෙයි වැඩ සිටීමට කැමති වූ මාහිමියන් වහන්සේ ප්‍රධාන සහ පිරිස පස් නමක් ම ආඩිගෙදර වේච්චනාරාමය නැමැති සෙනසුන වෙත වැඩම කරවනු ලැබූයේ සැදැහැවත් බෞද්ධයන්ගේ කාරුණික ආරාධනාවෙනි. සීවලී මහරහතන් වහන්සේ හිමාල වනයට - කාන්තාරයකට - සමුද්‍ර තලයට වැටියත් යන යන තැන සිවුපසය දෙවියන්ගෙන් මනුෂ්‍යයන්ගෙන් පිරි ඉතිරි ලැබෙන්නා සේ අතිගරු මාහිමියන් වහන්සේ වැඩම කරවූ ආඩි ගෙදර පිහිටි රාමඤ්ඤ නිකායට අයත් එම වේච්චනාරාමය නොදියුණු තැනක් වූ නමුත් මාහිමියන් වහන්සේ පිණ්ඩපාත වර්යාවෙන් යැපෙමින් එහිදීත් බණ භාවනා ආගමික වතාවත් පූරණය කරමින් නැවතී සිටින අතර සිවුපසය සිවුදිගින් ගලා එන්නට පටන් ගත්තේ සීල සම්පදවීම භාස්කමිනි.

එපමණක් නොව, එම සෙනසුන් බීමෙහි එකෙක් නොතිබුණු විහාර මන්දිරයක්ද, මාහිමියන් වහන්සේගේම පින් අතින් මුල්ගල් තබන ලදුව නොබෝ කලකින් ගොඩ නැගිණි. මාහිමියන් වහන්සේ දින 21 ක් පමණ එහි නැවතී සිට තුස්ත උවදුරු ආරණ්‍ය භූමියෙන් ඉවත් වූ පසු නැවතත් රුවන්ගිරි කන්දට වැඩම කරනු ලැබූහ. ඉහත සඳහන් වේච්චනාරාමයේ විහාර මන්දිරයේ වැඩ සියල්ල නිමවූ පසු එහි ප්‍රථම බුද්ධ පූජාවද මාහිමියන් වහන්සේ අතින් සිදු කිරීමට ලැබීමත් එහි දායක පින් වතුන්ගේ අමන්දනන්දනයට හේතු වූයේ මාහිමියන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවති අසීමිත ගෞරවාදර හක්කි පූර්ණ ප්‍රසාදයයි.

දින වර්ෂාව

අතිපූජනීය රුවන්ගිරි කන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ දින වර්ෂාව ඉතාමත් සාරවත් නොසිස් වැඩ පිළිවෙළකි. සැමද අථයම 3.00 ට 3.30 ට පමණ අවදිව දැහැටි වළඳා මුව දෝවනය කොට අතීත ප්‍රත්‍යවේක්ෂාව නිමවා පර්යංකයෙන් භාවනාවෙහි යෙදෙති. අථයම 5.00 ට උණුපැන් සිසිල් පැන් සපයන උපස්ථායක හිමිවරු බුදු උවැටන නිමවා මාහිමියන් වහන්සේට කැඳ අවුර පිළිගන්වති. බුද්ධ චන්දනා වත පිරිත නිමවා ආපත්ති දේශනා කොට කැඳ අවුර වළඳා උදෑසන මළපෙත්මන් හැමදිම ආදී වතාවත්හි යෙදෙති. උදේ 6.00 ට පමණ එක හිමි තමන් පිණිසපාක ශාලාවට වැඩම කරවා සැම දෙනා වහන්සේ වෙනුවෙන් උදය දන වස්තු පිණිසපාක වශයෙන් පිළිගන්නා අතර, ගෙඩිය ගැසූ කල ආරණ්‍ය තුළ දනශාලාවට සහ පිරිස එකතු වී බුද්ධ පූජා නිමවා නිල්දනය පිළිගෙන වළඳති.

මාහිමියන් වහන්සේ උදේ 8.00 සිට 10.00 තෙක් දීර්ඝ සක්මන් මාලකයේ සක්මන් භාවනාවේ යෙදෙති. 10.00 ට ගෙඩිය ගැසූ කල පාසිවුරු දරා පිඬුසිභා වඩිති. ආසන ශාලාවට සමීප වෙන්තට මක්කෙන් ඉදිරියට එන දයක, වරුන් වැඳ නමස්කාරයෙන් පාත්‍ර පිළිගෙන ආසන ශාලාවට වැඩම කරවා ගෙන යනු ලැබෙති. උණුපැනින් පා දොවා පිය දමා අසුන් පණවා වඩා හිඳුවා තිසරණ සහිත පඤ්ච ශීලය ආර්ථි අණ්ඩමක ශීලය හෝ සමාදන් වූ දයක පින්වතුන් විසින් වැඳ නමස්කාරයෙන් දන පාත්‍ර පිළිගැන්වූ පසු සෙසු දන්තපකරණ මාහිමියන් වහන්සේට අතගස්වා අවපිරිකර පාමුල තබා පාංශුකුල වශයෙන් පිරි නැමීමෙන් අනතුරුව අනුමෝදනා ධම් දේශනාවක් පවත්වා ආරණ්‍ය තුළ හෝජන ශාලාවට වැඩම කරති.

දවල් බුද්ධ පූජාව පවත්වා යැපෙන පමණක් දනය පාත්‍රයට බෙදා ගෙන පත්තපිණ්ඩිකාංගය වැනි ධුතාංගයන් නොබිඳෙන සේ සේවියා සිත මනාව රැකෙන සේ කමටහනින් යුතු පිණිසපාතය වළඳා දැහැටි හිස නිමවා දිවා බුද්ධ චන්දනාව නිමවා ගල්ලෙනට වැඩම කොට පා සිවුරු කැන්පස් කොට තබා භාවනානුයෝගීව සවස 5.00 තෙක් ගත කරන දායකවරු උපස්ථායකවරු සවස 5.00 ට පමණ මාහිමියන් වහන්සේ දැකීමට කෙල් මල් පහන් සුවඳ දැහැන් හිලන්පස ආදිය රැගෙන එති. දිවා බුද්ධ චන්දනාවෙන් පසු මාහිමියන් වහන්සේගෙන් නැවතත් බණ පදයක් අසා ගැනීමේ ආශාවෙන් ගල්ලෙන අබියසට එක් රොක්වන සැදැහැවතුන්ට විනාඩි 30 ක් 45 ක් පමණ වේලාවක් ධම්මාශාසනා ද ඉතාමත් කරුණාවෙන් සපුරා දෙති. සවස 6.00 ට පමණ සන්ධ්‍යා බුද්ධ චන්දනා වතපිරිත සමූහ භාවනා නිමවා පිළිගැනෙන හිලන්පස වළඳා රාත්‍රී 8.00 සිට 10.00 තෙක් දීර්ඝ සක්මන් මාලකයේ දෙපැයක් පමණ භාවනානුයෝගීව වැඩසිට රාත්‍රී මධ්‍යම යාමයෙහි සතිපට්ඨාන මනසිකාරයෙන් සැතපී වදරති.

ආගන්තුක හික්මුන් හා දයක උපාසක පින්වතුන් පැමිණෙන සැම විට ගල්ලෙනෙහි එක් පසෙකින් ඇති කවිච්චිය වැනි ගල් ආසනයෙහිම පළහ බැඳම සාමීචි කථාවෙහි ධම්සාකච්ඡාවෙහි යෙදෙති. එහෙත් උපාසිකාවරු සහිත දයක පිරිසක් වෙතොත් ගල්ලෙනෙන් පිටත පැන වූ ආසනයෙහි වැඩ හිඳ ධර්මානුශාසනා කරන සේක් උපාසිකා පක්ෂය ගල්ලෙන තුළට නොයන බැවිනි. ධම්සාකච්ඡාවේදී චිත්ත චෛතසික විභාග රූප විභාග ආදී ගාමිහිර ධම්යන් ඉතා සියුම් ලෙස කුඩා දරුවන්ට වුවද පහසුවෙන් කේරුමගත හැකි වනසේ පැහැදිලි කරති. එසේ හෙයින් ම ඇතැම් දයකවරු නොයෙක් දහම් පොත් කියවා කරුණු ගොනුකොට පැමිණ නොකේරෙන ගැඹුරුකැන් පැහැදිලි කර ගැනීමටත් පුරුදු වී සිටියහ. එසේම භාවනා කමටහන් ගැනත් නිකර පැහැදිලි කරමින් දායක උපාසක උපාසිකාදීන්ටත් භාවනා කමටහන් වැඩිමට උනන්දුව ඇති කරන මාහිමියන් වහන්සේ වෙත එන සැම දෙනාම රත්නපුර යන මැණික් කරුවන් නත් විසිතුරු මිණිවැටන් ගෙන යන්නා සේ රත් රුවන්වලට වඩා උතුම් වූ දහම් අමා මිණිවැටන් රැගෙන යන්නාහ.

වයෝ වෘද්ධ කාලයේදී පවා භාවනාවට වාඩිවීමේදී පත්මාසනය නම් වූ බද්ධපර්යංකයෙන්ම වාඩිවීම මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සිරිතක්

විය. නවක හික්මුත් වහන්සේට එය වටිනා ආදරයකි. සාමාන්‍ය කථාවේදී පවා පැරණි යහපත් වචන භාවිතා කිරීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදුවිය. ඉස කියන කොට්ටයට 'බිම්බෝහනය' වාචික ඇතිරිල්ලට 'නිසිදනය' පවත් සලක අවන් අත්තට 'විජිතිපත' ආදී වචනම සැමද භාවිතා කළහ. උපෝසථ දිනයෙහි සිල් සමාදන් කරවීමේදී අටසිල් - නවාංග සිල් - දස සිල් ආදී සියල්ල එක් වරටම සමාදන් කරවීම සිරිතක් ම වූයේ භාවනාවට කාලය ඉතිරි කරවා ගැනීමේ පරමාර්ථයෙනි.

දිනපතා සන්ධ්‍යා බුද්ධ වන්දනා අවසානයේ වන පිරිකට මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රාන්තය කොටස් වශයෙන් සජ්ඣායනා කිරීමත් සාමුහිකව වන්දනාව නිමවා ගුරු උපාධ්‍යායන් වහන්සේලා ඇතුළු සමස්ථ ලෝක සත්වයාටම පින්පෙන් දී නිවන්සුව පැකීම ද අත් නොහැර සැමද පැවැත්වූ සිරිතකි. ආරක්ෂාව සඳහා රතන සූත්‍රය භාවිතා කළ අතර බොහෝ දෙනාට එහි අගය වටිනා කම පැහැදිලි කළහ. වන්දනා කරන තැන බුද්ධාගමය යට බොහෝ දෙනාගේ පිරිත් පැන් කළ කීපයක් සැමදම දකින්නට ලැබෙයි. මාස කීපයකට වරක් ඒවා ගෙන යන සැදැහැවත් දයකවරු කෙත් යාය ගොවිපල ආරක්ෂාවට රතන සූත්‍රය කියමින් පිරිත් පැන් ඉසිති. ගොයම් මැස්සන්ගෙන් හා වෙනත් විනාශකාරී සතුන්ගෙන් ගොවිපල ආරක්ෂා කිරීමට එම පැන් දිව ඔසුවකි. දිව මතුරකි. මාහිමියන් වහන්සේගේ කරුණා මෙහි දයා ක්ෂමා සීල සමාධ්‍යාදී ගුණ විශේෂයන් නිසා සෑම සත්තට සෙතක් ශාන්තියක්ම නිති සැලසිණ.

සතර සංවර සීලය මනාව ආරක්ෂා කරමින් පැවැත්වෙමින් මැඩපවත්වමින් සතර ඉරියව්වේදීම සතර සතිපට්ඨානාදී සත්තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්මයන් වැඩෙන සේ අඛණ්ඩ දිනවර්ෂාවක් පැවැත් වූ අතිගරු පූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ සමාක් මාර්ගයට පිළිපත් බැවින් සුපටිපන්න නම් වන සේක. සෘජු මාර්ගයට පිළිපත් බැවින් උසුපටිපන්න නම් වන සේක. ඒකායන නිර්වාණ මාර්ගයට පිළිපත් බැවින් ඤාය පටිපන්න නම් වන සේක. බුදු පසේ බුදු මහ රහත් ආර්ය මහෝත්තමයන් ගමන් ගත් පූජනීය අනුයාත මාර්ගයට පිළිපත් බැවින් සාමීච්චි පටිපන්න නම් වනසේක. යොදුන් ගණන් දුරසිට ද සිවුපස දනය ගෙනවුත් පිළිගැන්වීමට සුදුසු ගුණ ඇති බැවින් ආනුනෙයිය නම් වනසේක. රජ මැති ඇමති දෙව් බඹුන් උදෙසාද සකස් කළ ආගන්තුක සත්කාරයට සුදුසු ගුණ ඇති බැවින් පානුනෙයා නම්

වන සේක. මෙලොව පරලොව පින්ඵල අදහා දෙන දන දක්ෂිණාවන් පිළිගැනීමට සුදුසු ගුණ ඇති හෙයින් දක්ෂිණෙයා නම් වන සේක. දොහොත් මුදුනේ තබා කෙරෙන නමස්කාරයට සුදුසු ගුණ ඇති හෙයින් අක්ඛණ්ඩකරණිය නම් වන සේක. සදේවක ලෝක වාසීන්ගේ ලොව ලොවුතුරා සම්පත් නෙලා ගැනීමේ උතුම් පින් කෙතක් වන බැවින් අනුත්තර පුඤ්ඤත්වෙන්ත නම් වන සේක. මෙසේ අනන්ත ගුණ ඇත්තාවූ අති පූජනීය මාහිමියන් වහන්සේට සිහිත් කයින් වචනිකුත් සෑම කල්හි අපගේ නමස්කාරය වේවා.

කෘතවේදිතාවෙන් සිහිපත් කිරීම

පුරා තුන් අවුරුද්දක් තිස්සේ සොයා ඇවිද්ද රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය සොයා දුන් කඩහපොල සත් ගුණවත් පොඩි අප්පහාමි මහතාද, ජීවිතාන්තය දක්වාම ස්වකීය පණ මෙන් මාහිමියන් රැක බලා ගනිමින් ප්‍රධාන දයකත්වය දරා ක්‍රියා කළ වයි. ඩී. ඇම්. අප්පහාමි මහතා ද එසේම උපකාරී වූ එස්. ඩී. එළියස් මුදලාලි මහතා ද උඩගෙදර බයිසා උපාසක තුමා ද, රුවන්ගිරියේ නැවතී මුලුඅවුරුද්දක් උපස්ථාන කළ සිල්වා උපාසක තුමා ද, මාස 8 ක් උපස්ථාන කළ පොත්තයිසා මුදලාලි තුමාද, දොළොස් අවුරුදු නව මසක් දිනපතා දනය සම්පාදනය කළ හේතේ ගෙදර ඩිංගිරා උපාසිකාව ද, අවුරුදු 30 ක් තරම් කලක් නොකඩවා මාහිමියන් වහන්සේගේ දනය පිළියෙළ කළ වේවැල්ලේ සෝමලතා දසසිල් උපාසිකා මාතාවද, අවුරුදු 30 ක් තරම් කලක් සේවය කළ සිහිනි විජේසුන්දර මහතා ද, එසේම හිතාදරව උපකාර කොට පරලෝභූපත් තවත් බොහෝ දෙනාද සසර වසන තුරු අපායක නමක් නොඅසා දෙව් මිනිස් සුගති සැප කැමති තාක් කල් වින්දනය කොට කෙළවර පැතු උතුම් බෝධියකින් ශාන්ත අමා මහා නිවන් සුව ඒකාන්තයෙන් ලබන්වා.

අතිගරු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උතුම් සීල සම්පදවේම බලයෙන් පැහැදිගත් කුරුණෑගල බෞද්ධාලෝක මාවතේ කදුරුගස් හන්දියේ පෞද්ගලික ආරෝග්‍ය ශාලාවේ අයිතිකරු වන සත්ගුණවත් විසුඛර ප්‍රනාන්දු දොස්තර මහතා 1966 වර්ෂයේ සිට පුරා අවුරුදු දහ අටක් තිස්සේ කැපකරු දයකත්වයට පත් වී පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නිරෝගී සුවපත් බවට පමුණුවමින් නිති ආරක්ෂා කරන ලද්දේ රන්රුවන් පිරිගත් නිධානයක් රැකගන්නා සේය. නිතර

ආරණ්‍ය සේනාසනයට පැමිණ සුවදුක් සොයමින් දැඩි ගිලන් අවස්ථාවන්හිදී ස්වකීය ආරෝග්‍ය ශාලාවට වැඩම කරවා ප්‍රතිකාර ලබා දෙමින් දොස්තර මහත්මයා කරන ලද සේවය මිල කළ නොහෙන පාරමි සේවයකි.

සත්ගුණවත් විසුඛර ප්‍රනාන්දු දොස්තර මහත්මයාගේ උදර සේවයට ජීවක වෛද්‍යවරයා සේ පිහිට වූයේ සර්වාංග රෝග වෛද්‍ය විශේෂඥ විමලරත්න දොස්තර මහත්මයා සහ ළමාරෝග විශේෂඥ විමලරත්න දොස්තර මහත්මියද වෙයි. යථෝක්ත ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න වෛද්‍යවරුන්ගේ අසීමිත කරුණා මෙම ශ්‍රද්ධා ප්‍රඥා පූර්වාංගම දැඩි සත්කාර උපස්ථාන වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර හේතුවෙන් අතිගරු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ඉතාමත් සන්සුන් සැහැල්ලු ගත සිතින් යුතුව සතෝ සම්ප්‍රප්‍රාප්ත කාරීව සැම දෙනාට මහත්ඵල මහානිශංස නෙලා ගැනීම පිණිස අවුරුදු අසූසකක් ආයු වැලදූ සේක.

සිවුපසය ගැන හෝ ගොඩනැගිලි නවකම් නිසා හෝ කැප වූ ද කවරම දෙයක් හෝ උදෙසාවක් මහාස - පරිකථා විඤ්ඤාත්ති කිසිවක් නොමැතිව මහා ආර්ය වංශ ප්‍රතිපදාවේ පිහිටා සිටි අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ අති පරිශුද්ධ විශුද්ධාජීවතාව නිසාම ශ්‍රද්ධාවෙන් උද්දම වූ රුවන්ගිරි කන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතිය වාද විවාදාදියෙන් තොරව රන් කෙන්දක ගෙතු මැණික් වැලක් මුතු හරයක් සෝභන මල් දමක් මෙන් සමගි සම්මෝදමානව ආරණ්‍ය සේනාසනයේද යෝග්‍යවචර සහ රුවනගේද ආරක්ෂාවට අභිවෘද්ධියට සියලු කටයුතු නිරාකූලව සලසා ඇති බවද කළගුණ සැලකීමෙන් යුතුව ප්‍රශංසා පූර්වකව සිහිපත් කළ යුතුම වෙයි. ශාසනාන්තය දක්වාම ඉදිරියට ද එම සේවය එසේම සැලසෙවැඩි ආශිංසනය ද කරනුයේ මෙම ත්‍රියෙනි. යථෝක්ත වෛද්‍යවරුන් සහිත දයක මඩුල්ලටම නිවනින් නිවෙන තුරු මාහිමියන් වහන්සේගේ කළාණ මිත්‍ර සම්පත්තිය ලැබේවා. හවයක් පාසා බක්කුල මහරහතන් වහන්සේට මෙන් නිරෝගි සුවපත් ජීවිත වාසනාව උදව්වා. පරම නිරෝගි සුවය වන ශාන්ත අමා මහා නිවන් සුව ඵකාන්තයෙන් සාක්ෂාත් වේවා.

අත්තිම වස්සානය

1982 ජුනි මාසයේදී පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ දැඩිලෙස ගිලන් වූහ. සුපුරුදු වෛද්‍ය වරුන්ගේ දැඩි සත්කාර හේතුවෙන් නැවතත්

සුවපත් කළ හැකි විය. ශරීර ශක්තිය අතිශයින් දුබල වූ බැවින් 1982 ජූලි 7 වෙනිදා උදය 10.30 ට පමණ මගේ පියාණන් වහන්සේ ඉදිරියේදීම වෛද්‍යවරුන්ගේ සහායෙන් මගේ සිරුරෙන් ලේ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයක් පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උතුම් සිලස්කන්ධයක් දරා සිටි පූණ්‍යාත්මී ජීවිතයට ශරීර ගතකරන ලද්දේ කෙනෙකුගේ ලේ බව දැනගතහොත් ප්‍රතික්ෂේප කරන බැවින් තවත් විශේෂ වර්ගයේ විටමින් එකක් යයි පවසා මෙම ශ්‍රී පූර්ණ කැමැත්ත ලබා ගෙනය.

යහලිය පස් වැනි වස වේච්චග්‍රාමයේ වස් එළඹ වැඩ සිටි සර්වඥයන් වහන්සේ දැඩි උපස්ථාන හේතුවෙන් සුවපත් වූ පසු සමාපත්ති බලයෙන් පිරිනිවන් පානතුරු ඉදිරි මාස සයක් කාලය ගත කරන ලද්දාක් මෙන් පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ද මූල කර්මස්ථානය වශයෙන් මෙම ශ්‍රී ධ්‍යානය බහුලව ඒ කාලයේදී වැඩු සේක. එතැන් සිට මෙම බලයෙන් පුරා අවුරුද්දක් තිස්සේ පුදුම මානසික සුවයකින් වැඩසිටි සේක.

නැවත 1983 මාර්තු 26 වෙනිදා පමණ සිට ජූලි මස 04 වෙනිදා තෙක් දින සියයක් තිස්සේ කුරුණෑගල කදුරුගස්හන්දියේ පෞද්ගලික ආරෝග්‍ය ශාලාව ඉදිරිපිට වෙන් කොට පවරණ ලද, සත් ගුණවත් ඒ. එච්. චේරගල මහතාගේ අභිනව ගොඩනැගිල්ලක නවත්වා අති විශේෂ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර කරවීමට කරමේ දැඩි ලෙස ආතුර බවට පත් වූ පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ඒ කාලය තුළ අසනීපය කිබේදී පුදුමාකාර පූණ්‍ය භාග්‍යයක විපාක ආනිසංස විඳිමින් උපස්ථාන ලැබූ සේක. කුරුණෑගල බෞද්ධාලෝක මාවතේ අංක 20 නිවැසි ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න පින්වත් එල්සි ගුණසිරි මාතාව, අතිගරු පූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපස්ථානය සඳහා දිනපතා වැඩම කරන මහාසංඝරත්නයට හා මාහිමියන් වහන්සේට බෙහෙත් කැඳ නිල් දනය දවල් දනය ගිලන්පස දනය අතරක් නොහැර පිරිනැමීමෙන් මහා දනපාරමිකා නිධානයක් නිධන් කරගත් බවද කළගුණ සැලකීමෙන් සිහිපත් කළ යුතුම වේ. පින්වත් ගුණසිරි මැණියන්ට ද සසර වසන තුරු විශාඛා මහා උපාසිකා මාතාවට මෙන් නිරෝගි සුවයක් සකල සමාක් ප්‍රාර්ථනා සමෘද්ධියක් පරම නිරෝගි සුවය වන අමා මහා නිවනත් සුවසේම සාක්ෂාත් වේවා.

අපවත්වීම

උදවු සඳහිඳු බැස යාම වනාහි සෘද්ධිබලයකිනිදු සදහට වෙනස් කළ නොහෙන සදහනික ධර්මතාවකි. යසමහත්ත පුණ්‍යමහත්ත ථාමමහත්ත සෘද්ධිමහත්ත ප්‍රඥාමහත්තතාවෙන් අගනැත්පත් වූ දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ අසීත්‍යානුබාන්ධජන ලක්ෂණ ව්‍යාමප්‍රභා ලක්ෂණ කේතුමාලාලංකාර ලක්ෂණ හා ඡට්ටර්ණ සහ බුද්ධ රශ්මි මාලාවෙන් හිරු සඳු දහසක් නැංගාට වඩා ආලෝකවත්ව බබළන ශ්‍රී දේහ සම්පත් ඇත්තාවූ, දශබල ඥාන චතුර්වේසාරදාඥාන ඡට් අසාධාරණ ඥානා දී අනන්ත ඥාන ධාතුන්ගෙන් හා ශීල සමාධි ප්‍රඥා විමුක්ති විමුක්තිඥාන දඹිනාදීන්ගෙන් සුසමාද්ධ ධර්මකාය සම්පත්තියක් ඇත්තාවූ, බලමැදුම් පුරුෂයන් දශකෙළ දහසකට සමාන නාරායන නම් මහා කාය බලයක් ඇත්තා වූ දේවාතිදේව වූ ශක්‍රතිශක්‍ර වූ බ්‍රහ්මාතිබ්‍රහ්ම වූ දශබලධාරී වූ භාග්‍යවත් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ සර්වඥ රාජෝත්තමයන් වහන්සේගේද පිටිකේන්ද්‍රිය නිරුද්ධ විය.

මහා යසස් ඇති රජවරු ද මහා පිනැති සිවුවරු ද මහා බලැති විරයෝ ද බුදු පසේබුදු මහරහත් උතුමෝ ද පිටිකේන්ද්‍රිය උපවිජේදක නම් වූ මරණයට පත් වූහ. එසේ නම් අපවැන්නන් කෙරෙහි කවර කපාද, මෙසේ අනිත්‍ය සංඥාව නිකි පුරුදු කළ අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වනාහි අපවත් වීම ගැන කිසි ලෙසකින් බිය නොවූහ. සතර සතිපට්ඨාන සතියෙන් ගත කරන මාහිමියන් වහන්සේ, වූනිය සිදුවන්නේ එකම වික්කක්ෂණයකින් බව නිතර සිතමින් කියමින් මරණින් මතු තමන් වහන්සේගේ ගති නියත බව ස්ථිර වශයෙන් දනිමින් අපවත් වීම ගැන දැක්වූයේද ඥාන සම්ප්‍රසුක්ත වූම සතුටකි.

සත්ඉණුවත් විසුඩර ප්‍රනාන්දු දොස්තර මහත්මයා වෛද්‍ය විශේෂඥ විමලරත්න දොස්තර මහත්මයා ආදී වෛද්‍යවරුන්ගේද, විශේෂ ප්‍රතිකාර ඇතිව, රුවන්ගරිකන්ද ආරණ්‍ය පාලක සමිතියේ ප්‍රධාන සභාපති සත්ඉණුවත් ඩී.ආර්. යහම්පත් මහත්මයා, ප්‍රධාන ලේකම්, විරකෝත් මහත්මයා, ආර්.ඩී.රාජකරුණා වෛද්‍යමහත්මයා, ගුණසිරි මාතාව ආදී දයක දයිකාවන්ගේ ආධාරෝපකාර උපස්ථාන මැද්දේ අතිගරු පූජ්‍ය මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රධාන සබ්‍රහ්මචාරී සිසු පිරිස විසින් දිවා ෫ දෙකහි අතරක් නැතිව පිරිස් බණදහම් හා වතාවත් සපුරමින් ආදර ගෞරව බහුමානයෙන් යුතුව

හිලත් උවටැත් සලසද්දීම, ඉතාමත් සන්සුන් මනසින් එළඹ සිටි සිහි නුවණින් යුතුව සැමදෙනාගේ උපස්ථාන පිනමහත්ඵල මහානිසංස වනු පිණිස මෙම ශ්‍රී සිත පවත්වමින් 1983 ජූලි මස 04 වෙනිද රාත්‍රී 7.40 ට පමණ හිතෙහි වෛද්‍ය වරුන්ගේ ද ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය රත්නාය වන පූජනීය මාවතගම ගුණානන්ද ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ප්‍රධාන ශාසනික සිසුදරු පිරිසගේ ද නෙත් ඉදිරියේදීම, දිගු කලක් තිස්සේ සතිපට්ඨාන භාවනාවෙන් ලත් ආත්ම සංයමයෙන් යුතුව මනා සිහියෙන් නුවණින් අවදිව, සර්ව සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යතාව යථාස්ථිභාවයෙන් පෙන්වා දෙමින් දසක එළිකළ මණි පහනක් නිවී යන්නා සේ උඩුයටි දිශානුදිශාවන්හි සිල්සුවදිත් සුවදවත් කළ අතිපූජනීය රුවන්ගිරිකන්දේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වී වදළ සේක. අහෝ ! සබ්බේ සංඛාරා අනිච්චා, අහෝ බේදයකි, සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයෝය, සබ්බේ සංඛාරා අද්ධවා, සියලු සංස්කාරයෝ කාවකාලිකයෝය. සබ්බේ සංඛාරා අනස්සාසිකා, සියලු සංස්කාරයෝ සැතපීමෙන් තෝරවූයෝය. අලමුව සබ්බ සංඛාරෙසු නිබ්බින්නිතුං අලං විරජ්ජිතුං අලං විමුච්චිතුනති, සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙහි කළකිරීමටම සුදුසුය, නොඇලීමටම සුදුසුය, මිදී යාමටම සුදුසුය. එතං සන්තං එතං පණ්ණං යදිදං සබ්බ සංඛාර සමථො සබ්බපටි පටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ තිරෝධො නිබ්බානනති' සියලු සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම නම් වූද, සියලු උපධීන් අත්හැරීම නම් වූද, තෘෂ්ණාවගේ ක්ෂයවීම නම් වූද, අත්යන්තයෙන් නොඇලීම නම් වූද, සංසාර නමැති බන්ධනාගාරයෙන් නිදහස් වීම නම් වූද යම් මේ නිව්‍යාණ ධාතුවක් වේද ඒ ශාන්ති ලක්ෂණ අමෘත මහා නිව්‍යාණය වනාහි ඒකාන්තයෙන් ශාන්තය, ඒකාන්තයෙන් ප්‍රණීතය.

ආදහන පුජෝත්සවය

දෙව් මිනිසුන් සහිත සමස්ත බෞද්ධ ජනතාව විසින් අතිශයින් සම්භාවිත වූ අපවත් වී වදළ අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ජූලි මස 05 වෙනිද දවල් 11.00 ට පමණ රුවන්ගිරි කන්ද අරණ්‍ය වනසෙනසුනට වැඩම කරවන ලදුව දස දහස් ගණනින් දිනපතා වැල නොකඩා එන යන ඉද්ධා බුද්ධි සම්පන්න බෞද්ධ පින්වතුන්ගේ අනේකවිධ පූජා සත්කාර ගෞරව වන්දන මානන සඳහා දින පසක් තිස්සේ සුපුරුදු රුක්බමුල ශාලාවේ තැත්පත් කොට තබන ලදුව 1983 ජූලි මස 09 වෙනි සෙනසුරාද සවස 3.00 ට පමණ සේනාසන භූමියෙහිම

ආදානන මඵවේදී ශ්‍රී කළාණ්ඩි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ සමුත්පාදක ප්‍රධාන අනුශාසක අතිගරු පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී පිතවංශාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන විශාල සහ පිරිස ඉදිරියේ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත බෞද්ධ ජනතාවගේ සහභාගිත්වයෙන් අරණ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රදයානුකූලව ආදානන පුණේත්සවය සිදුකරන ලද්දේ අතිත්‍යාගා ප්‍රතිසංස්කෘති මහසිකාරයෙන් යෙදී ඉතාමත් උපසාන්තවය.

හත්මාශේෂ නිධානය

අපවත් වීමෙන් සමසක් සපිරිගිය 1984 පෙබරවාරි 28 වෙනිදා අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතු හත්මාශේෂ, අරණ්‍ය භූමියෙහි ගල්පඩිපෙළ මුදුනෙහි ස්ථූපයක තැන්පත් කරන ලදුව, ප්‍රාජ්තිදනමය විශේෂ පුණ්‍ය කමියක් සිදුකොට පින් පමුණුවන ලද්දේ අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩඉන්නාසේ අසීමිත චිත්ත ප්‍රසාදයෙනි.

මාහිමියන් වහන්සේගේ ශාසනික ඥාති පිරිස

උපාධ්‍යයන් වහන්සේ-

බලගල්ලේ සරස්වතී පිරිවෙන පිහිටුවා වදල අතිපූජනීය පණ්ඩිතාචාර්ය මුඩගමුවේ ශ්‍රීතිවාසාස්භ මාහිමියන් වහන්සේ.

ආචාර්යන් වහන්සේ-

කඩුගන්නාවේ ශ්‍රී නිවාස පරිවේණාධිති අතිපූජනීය උඩුනුවර සාරානන්දස්භ මාහිමියන් වහන්සේ.

සහෝදරයන් වහන්සේ-

ගල්කන්ද ආරන්‍ය-නරමාන විවේක සේනාසනවාසී විචිත්‍ර ධම්කපික අතිපූජනීය මාතලේ ඉණුවන්ද සවාමීන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය රත්නය-

බුත්තල බුදුගල්ලෙන ආරන්‍ය සේනාසනාධිපති ශ්‍රී කළාණ්ඩි යෝගාශ්‍රම සංස්ථා සංඝ සභාවේ උපසභාපති අතිපූජනීය මාවතගම ඉණානන්ද සවාමීන් වහන්සේ.

ආදිතම ශිෂ්‍ය රත්නය-

පූජ්‍ය මාදම්පේ කළුගමුවේ සුමනසිරි ස්වාමීන් වහන්සේ.(අපවත්වූහ.)

සෙසු සිසු පිරිස.

පූජ්‍ය විරාගල ධම්මානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය උස්වැටේ පඤ්ඤානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ,(ඉවත්වූහ)
 පූජ්‍ය පලපොලුවේ සිරිතිවාස ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය පිලුස්සේ ධම්මපෙති ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය උඩගෙදර ගිරිමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය වැව්ගෙදර සෝමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය මරදම්මඩුවේ චන්ද්‍රවිසුද්ධි ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය වෙල්පල්ලේ සීලරත්න ස්වාමීන් වහන්සේ, (අපවත්වූහ.)
 පූජ්‍ය පැන්තැනිගොඩ සීලානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය පතිං වත්තේ සීලවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ,
 පූජ්‍ය මාදම්පේ සීලවිමල ස්වාමීන් වහන්සේ.

සිසු දරු පිරිස අතුරෙන් මුල්තැන ගන්නාවූ අතිගරු පූජනීය මාවතගම ඉණානන්ද ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වනාහි අතිපූජනීය ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පවත්වාගෙන ආ ශාසනික භාරය ඒ ලෙසම පවත්වාගෙන යාමේ අධිෂ්ඨානයෙන් කටයුතු කිරීම බොදු මහ ජනතාවගේ අමන්දනන්දනයට හේතුවකි. ඒ සදහා ශක්තිය ධේය්‍යීය නිරෝගී සුවය දීර්ඝායුෂ්‍ය රත්නත්‍රයානුභාව බලයෙන්ම ලැබේවා.

සාකිශය සංවේගයට පත් වූ තාරම්මල ශ්‍රී සාරානන්ද ආයුර්වේද ඖෂධාලයාධිපති සමරසේන හිදවගම වෛද්‍යාචාර්යතුමා සහ බණ්ඩක්කාවත්තේ එම්. පී. කරුණාකිලක මහතා ද විසින් මාහිමියන් වහන්සේගේ ආදානන දිනයේදී නිකුත් කළ සංවේග ප්‍රකාශනය:-

1. මේ රත්තරන් කන්දේ ගල්ලෙනෙහි	හිද,
බුදුබව ලැබීමට පෙරුමත් පුරන	ලද,
නුගපල පැහැය ගත් අරිහත් ධරය	හැඳ,
වැඩ හුන් සමිදු අද නැත කොහි වැඩියෙ	හිද?

2. දෙස්තර ප්‍රනාන්දු කුරුණෑගල
දක්ෂම වෙදුරුන්ගේ උපදෙස්
විස්කම් වැඩ කළ මාහිමි රැක
එක් බැරි උණා අයියෝ බැහැ ඉව

ඉන්න-
ඇන්න,
ගන්න-
සන්න.

3. සකලිස් සත් වසක් බත් දුන් පියා
ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් උණා
ගස් ගල් වලින් බැස කඳුලැලි පෙරා
රිලවුනි හඩාපල්ලා හිස බද

වන-
දැන,
ගෙන-
ගෙන.

4. එකසර සිහරස්කු මෙන් ලෙන කුලින්
වැඩි හැටි පිඩු පිණිස නෙක බීම බලා
සිහියට නැගෙන විට මේ දුක දරා
කොහොමද ඉන්නෙ ස්වාමීනි හිත හද

එන-
ගෙන,
ගෙන-
ගෙන.

5. බුදුභාවදුරුවෝ සදහම් ජලය
අපමණ සතුන් ඇත සසරින් එගොඩ
මාහිමි දෙසන විට සදහම් මිහිර
මැව් මැව් පෙනෙනවා දෙවිරම් වෙහෙර

පොවා,
යවා.
කවා-
පවා.

6. අප හැර දමා බඹකලයට වඩින
සක් රජු ඇතුළු දෙව්වරු මැද හරින
ගරුකර ස්වාමීනි යොමුකළ මැනව්
මබ තුම මතු බුදු වූ පසු අපි දකිමු

ගමන්-
හිමන්,
සවන්,
නිවන්.

අපගේ ප්‍රාර්ථනාව

ශ්‍රී ලංකා ධරණී තලයෙහි සම්බුද්ධ ශාසනය උතුම් තෞර්යාණික
ප්‍රතිපත්තියෙන් බබුළුවාලීමේ හේතු සම්පත් ඇතිව ජනිත වී, නිර්මල
ශාසනික පැවිද්දෙන් සසුන්ගත වී පුරා වසර සපමණක් කිස්සේ සමථ-
විදර්ශනා භාවනා කමටහන් වඩා, දස දහස් ගණන් සැදැහැවතුනට
නිවන් මග ආලෝකමත් කොට තබා, අත්‍යුද්‍යර ශාසනික අභිවෘද්ධි සලසා

ශීලාදී සසුන් පිළිවෙත් හි උතුම් අනුසස් සක් සුදක් සේ ලොවට පෙන්වා
දී, පුරා අවුරුදු සත් අසූවක් ආයු වළඳා, අපවත්වී වදළාවූ, උදර ධීරවීර
කළාණම්ත්‍ර ගුණ සම්පන්න වූ රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍යස්ථානය
නිර්මාතෘ වූද ප්‍රථම සේනාසනාධිපති වූද අතිගරු පූජනීය විදර්ශනාවාර්ය
මාතලේ ශ්‍රී සීලරක්ඛිතාභිධාන ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේට ඒකාන්තයෙන්
මතු උතුම් පසේබුදුවට අත්වේවා.

‘සතං සමාගමො භොතු - යාව තිබ්බාන පත්තියා.’

සාධු ! සාධු ! සාධු !